ה„לביא": איך לרדת מהעץ

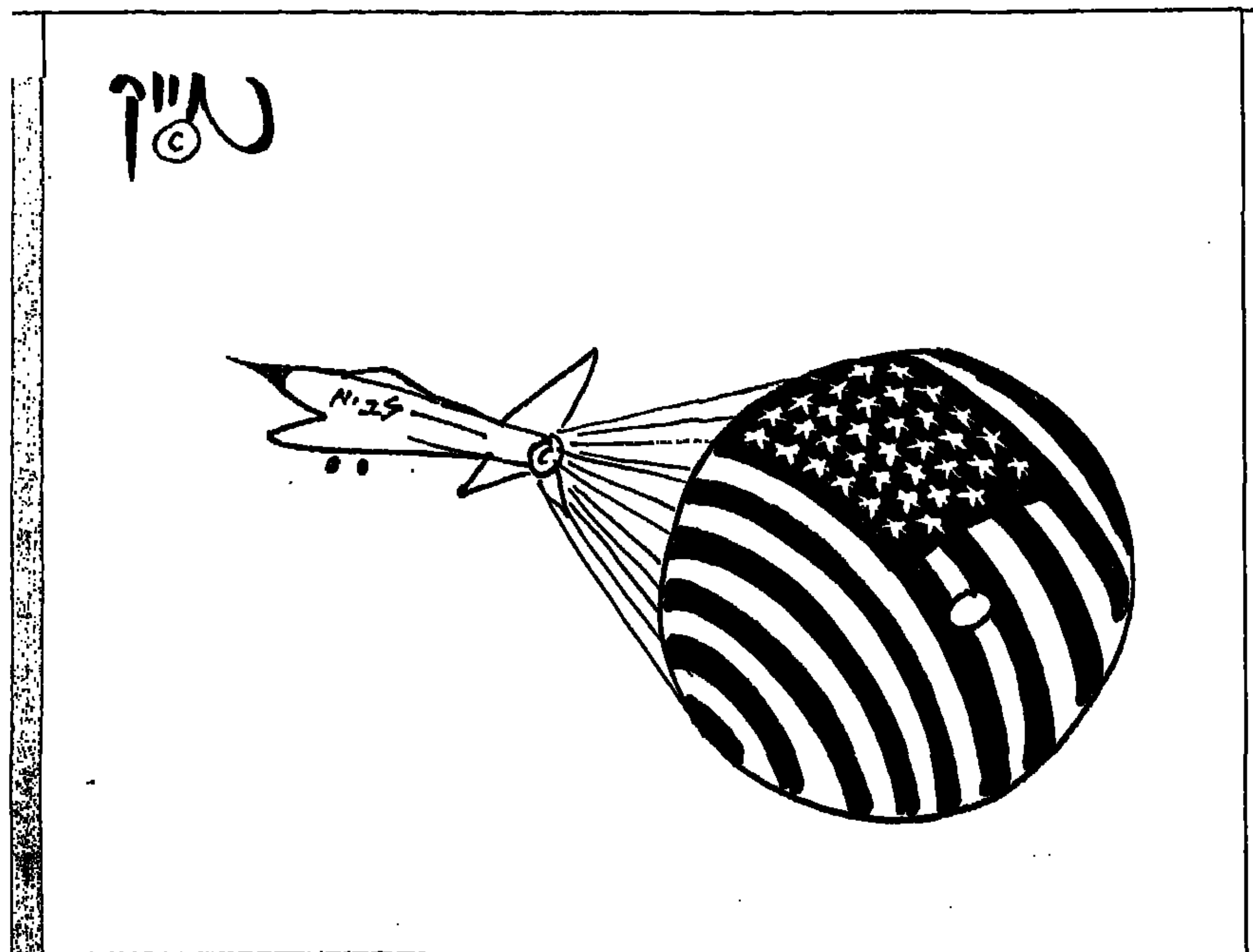

מאת רון בן ישי

קשה מאוד ומאוד עצוב, אבל זו עובדה. ממשלת ישראל עומדת לקבל החלטות הסטוריות הנוגעות לביטחוננו בעשר השנים הבאות והיא עושה זאת דרך־אגב ובהיסח הדעת. על סדר היום עומדים נושאים כבדים כמו: תפישת הביטחון הלאומית; סדרי עדיפויות בחלוקת משאבים בין ביטחון לצרכים לאומיים אחרים; תכנית העבודה; תשתיות צה"ל בעשור הקרוב; היקף הסיוע הכספי, שנקבל מארה"ב בתקופה זו. אבל, נראה שהשרים אינם יודעים על־כך. אם לשפוט על־פי הכרזותיהם והתייחסויותיהם הפומביות, הם משוכנעים, שהם עוסקים רק ב„לביא". ומאחר שה„לביא" נעשה כבר מזמן לפרוייקט פוליטי־מפלגתי, גם ההחלטה על כל אותם נושאים מרכזיים – דהיינו ה„לביא" – עומדת להיות פוליטית ועשויה להיות שגויה ואפילו הרת אסון.

אפשר גם אחרת. והדוגמא הטרייה לכך, היא פרשת מטוסי „נימרוד" בבריטניה. לפני למעלה משנה החליטה ממשלת תאצ'ר, בשקט, במסגרת *תכנית ההצטיידות הרב־שנתית שלה*, כי נחוצות לה מספר מערכות אתרעה ובקרה מוטסות. למרות, שמדובר היה במספר מועט יחסית של מטוסים, היה זה נתח שמן שקרץ לחברות רבות.

ההתלבטות היתה בין מטוסי „נמרוד", שהיו בשלב פיתוח בתעשייה האווירית הבריטית, לבין מטוסי „אייוואקס" מתוצרת חברת „בואינג" האמריקנית, שכבר הוכיחו עצמם. גם הקבינט הבטחוני הבריטי התחבט, ממש כמו אצלנו, בשיקולים של גאווה לאומית, תעסוקה ופיתוח טכנולוגי. גם התעשייה האווירית הבריטית הפעילה לחצים אדירים והניעה את עובדיה לעזרתה.

אחרי דיונים ארוכים והפעלת לחצים מצד כל הנוגעים בדבר החליטה ראש־הממשלה להעמיד את טיעוני התעשייה הבריטית במבחן: אם תוכל התעשייה לעמוד במחיר מכסימום מסויים, שנקבע מראש, ולספק את הדרישות המבצעיות, שגם הן הוגדרו מראש – יוקף ה„נימרוד". אם לאו – הכל פתוח.

לפני כמה חדשים הושלם פיתוח ה„נמרוד" והוא נבחן על־ידי מומחי משרד ההגנה הבריטי. נמצא, כי החלופה האמריקנית עולה בביצועיה על המערכת מפיתוח בריטי ובסופו של חשבון היא גם זולה יותר. „גברת הברזל" לא היססה והודיעה מייד, כי הכריעה לטובת ה„אייוואקס".

אחרי שנתקבלה ההחלטה הודיעה הממשלה הבריטית, כי תעניק לתעשייה האווירית הבריטית סיוע, שיפצה אותה במידת־מה על אבדן הפרוייקט, ויאפשר לה למצוא תעסוקה לעובדים שיפגעו. היום כבר ברור, כי החלטה זו, שנפלה לפני חדשים לא רבים, לא הזיקה לגברת תאצ'ר בבחירות האחרונות.

לקבוע סדר־עדיפויות

ספק אם אפשר לגזור גזירה שווה בין המקרה הבריטי לבין פרשת ה„לביא", אבל לדעת מומחים רבים ניטרל תהליך קבלת־ההחלטות הסדור של ממשלת תאצ'ר את הנפולת הפוליטית הלא־רצויה של הפרשה.

אילו נעשו אצלנו הדברים בסדר הנכון צריכה היתה הממשלה לדון תחילה בתפישת הביטחון ובהיקפו של תקציב הביטחון. במסגרת דיון זה היה צורך לקבל הבהרות מן האמריקנים לגבי היקף הסיוע הישיר והעקיף, שהם מוכנים להעניק לישראל בשנים הבאות.

אחרי שהיתה המסגרת האסטרטגית והתקציבית הכוללת ברורה פחות או יותר, צריך היה להתקיים דיון על תכנית העבודה וההצטיידות הרב־שנתית של צה"ל. תכנית זו מוכנה במגירות משרד הביטחון והמטכ"ל זה כמה חדשים, וממתינה לאישור סופי. במסגרת הדיון על תכנית זו היה צריך להתקיים הדיון על עתידו של פרוייקט ה„לביא".

אילו היה תהליך קבלת ההחלטות נעשה בסדר הזה, יכלו השרים לבחון את מקומו של ה„לביא" בתוך המכלול השלם של צרכי ההצטיידות והאימונים של צה"ל ולקבל החלטה שקולה, שתביא בחשבון גם את תרומתו העקיפה של הפרוייקט לביטחון הלאומי. בתחום הפיתוח הטכנולוגי, למשל, או בתחום מתן תעסוקה לכוח־האדם המיומן של התעשייה האווירית.

העובדה, שתהליך קבלת־ההחלטות על פרוייקט ה„לביא" היה הפוך מראשיתו, כפי שהוכיח דו"ח מבקר המדינה שפורסם ... תורמת לא מעט לבילבול ולמבוי הסתום, שבו מצויים עתה ... הממשלה. אף על פי כן, עדיין לא מאוחר לנסות ולפזר את ... כדי לקבל החלטה נכונה.

בפני הממשלה מונחות למעשה שתי חלופות להחלטה: האחת, המוצעת על־ידי כלכלני משרד הביטחון, דומה לשיטה שנקט בה ... הבריטי בפרשת ה„נימרוד". לפיה, תוצג בפני התעשייה האווירית מסגרת דרישות קשיחה, ויהיה עליה להוכיח שחור על גבי לבן, שהיא מסוגלת לעמוד בה. אם תצליח בכך – יותר לה להמשיך בפרוייקט ולייצר כ־150 מטוסי „לביא". אם לאו – יבוטל הפרויקט.

תוכנית מפורטת

על־פי הצעה זו תידרש התעשייה האווירית להתכנס למסגרת ..., שלא תחייב תוספת אפילו של שקל או דולר אחד לתקציב הביטחון. יהיה עליה להסתפק ב־900 מיליון דולר, נוסף על ה־1.4 מיליארד דולר שכבר הוצאו לפיתוח המטוס; להקטין בצורה ניכרת את עלות שעת־העבודה בקו הייצור על־ידי קיצוץ שכר העובדים; ולבצע פעולות התייעלות שונות, שיוזילו עוד יותר את מחיר הפרוייקט.

ביצועי המטוס יבחנו מחדש בצורה קפדנית, וחיל־האוויר יתחייב, שלא יציג דרישות מבצעיות נוספות העלולות לייקר את עלות הפיתוח והייצור. ייבחן מחדש לוח־הזמנים לאספקת המטוסים הראשונים לחיל־האוויר, וייקבע קצב־ייצור גבוה מזה המתוכנן, למרות הסך התקציבי, שלא יוגדל ויעמוד על 550 מיליון דולר לשנה.

כאמור, נדרשת התעשייה האווירית על־פי הצעה זו להגיש לממשלה *תכנית מפורטת*, שייתכנותה תיבחן על־ידי מומחים בלתי־תלויים. אם תצליח בכך, טוענים מומחי משרד הביטחון, יהיה מחיר ה„לביא" הבודד גבוה אמנם בכ־25 אחוזים ממחיר ה„אפ־16 סי" האמריקני, אבל תהיה זו הוצאה נסבלת, שתותיר מקום גם לפרוייקטים האחרים, שדורש צה"ל לבצע.

בחלופה זו תומכים ראש־הממשלה, יצחק שמיר, וכמוהו גם סגנו, שמעון פרס. רבין, ככל הנראה, אינו מאמין בה, וכך גם שר האוצר ומומחי משרדו.

החלופה האחרת היא החלטת ממשלה על הפסקת הפרוייקט לאלתר, תוך הסתייעות באמריקנים בשלושה תחומים: צימצום הנזקים הכספיים והתעסוקתיים למדינת־ישראל, הכרוכים בהפסקת הפרוייקט; מניעת פגיעה ביכולת המבצעית של חיל־האוויר; שמירה על היכולת הטכנולוגית הקיימת בישראל והמשך פיתוחה.

בשלב הנוכחי קיימות רק שתי אלטרנטיבות למטוס הקרב הישראלי: השלמת הפרוייקט – „רזה" יותר, במועד מוקדם יותר, זול יותר – או ביטולו ● „סל סוכריות" אמריקני, הכולל מטוסי „אפ־16" מוזלים והטבות אחרות, ינסה להמתיק את הגלולה המרה

הגדלת החמרה

מסעו של רבין לוושינגטון נועד לבחון עד כמה, ומה, מוכנים האמריקנים לתרום לטובת חלופה זו, כמעוניינים בהפסקת הפרוייקט. עלות הפסקת הפרוייקט מוערכת היום בכ־400 מיליון דולר, ולכן נראה, שרבין דרש בשיחותיו בוושינגטון תוספת מיוחדת לתקציב הסיוע הצבאי, שתאפשר לישראל לשלם לחברות אמריקניות את הקנסות על ביטול החוזים. ספק אם נענה. אך ברור כבר עתה, שהאמריקנים מוכנים לאשר לישראל לשלם את הקנסות הללו מתקציב הסיוע הצבאי הקיים.

נוסף על כך דרש רבין, וכנראה גם קיבל, הגדלה של הסכום, מתוך תקציב הסיוע הצבאי האמריקני, שמותר לישראל להמיר לשקלים ולהוציא בישראל. סכום זה שעמד על 300 מיליון דולר לשנה, יוגדל כנראה ל־400 או 450 מיליון דולר והוא ישמש, הן לתשלום קנסות עבור ביטול חוזים למפעלים בישראל והן למימון הפרוייקטים, שמציע צה"ל כחלופות ל„לביא", שיפותחו וייוצרו בארץ.

פיצוי כספי נוסף, שמביא עימו שר הביטחון מוושינגטון הוא הבטחה לרכישות „אופסט" של שירותים ומוצרים על־ידי משרד ההגנה האמריקני בארץ, ללא מכרזים וביורוקרטיה מיותרת. סכום רכישות המאזנות יהיה כ־150 מיליון דולר לשנה בשנתיים הקרובות.

כדי למנוע פגיעה בהצטיידות חיל־האוויר, ביקש רבין משר ההגנה האמריקני לאשר אספקת למעלה מ־100 מטוסי „אפ־16 סי" מתוצרת ארה"ב. אחת הטענות נגד ה„לביא" היא, שייכנס לשירות מבצעי בחיל־האוויר רק באמצע שנות התשעים, וכדי שהחלופה האמריקנית תהיה אטרקטיבית עוד יותר מבחינתה של ישראל דרש רבין, וכנראה גם קיבל, מועדי אספקה כמעט מיידיים, שיאפשרו לישראל להצטייד בכמעט כל הכמות המבוקשת עד ל־1991.

פרוייקטים משותפים

לפי הדיווחים בעיתונות, הובטחה לשר הביטחון גם „סוכריה" נוספת בעסקת הצטיידות זו. ברמות מחיר מוזל בשמונה אחוז לערך למטוס. בדומה למחיר, שמשלמות מדינות נאט"ו. מחיר, שאינו כולל את הוצאות הפיתוח של המטוס. מחיר זה מיקר עוד יותר את ה„לביא" בהשוואה למטוס האמריקני.

רבין הדגיש, כי אינו מעוניין בייצור משותף של „אפ־16" או ב„אפ־16" עם אוויוניקת ה„לביא", כי אם במטוס מן המדף. החלופה

(המשך בעמוד 18)

בוא נעשה ניתוח הגיוני

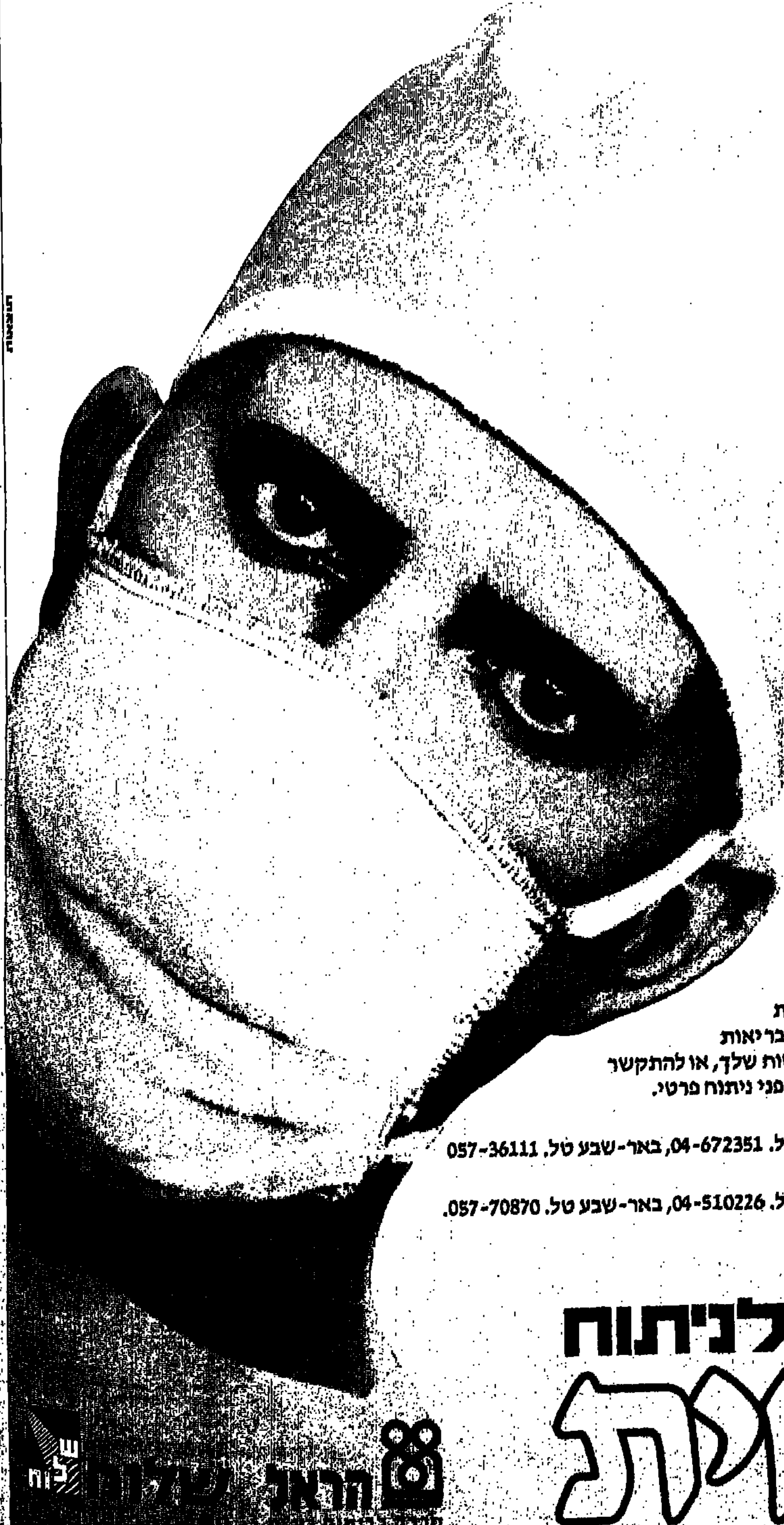

אם תזדקק חלילה לניתוח,
אתה עלול להמתין חודשים
ולהשקיע סכומי כסף נכבדים.
שלוה - החברה שהתמחתה בביטוח
בריאות, מגישה לך עכשיו רעיון חדש:

ניתוחית - ניתוח פרטי ללא תשלום

תמורת סכום חודשי נמוך תעניק לך **ניתוחית** כיסוי כספי מקיף לכל ניתוח שתזדקק לו. אתה תקבע מתי תעבור את הניתוח, מי יהיה הרופא שינתח אותך והיכן יבוצע הניתוח, ללא המתנה בתור וללא דחיות מתישות. **ניתוחית** מכסה ניתוחים, החל ב"פשוטים" שבהם וכלה בניתוחי לב פתוח וניתוחי ראש. **ניתוחית** תשלם עבורך את שכר המנתח, חדר ניתוח, רופא מרדים, אחות פרטית, בדיקות שונות ועוד.

הקדם ביטוח לניתוח

כל אדם עד גיל 55 זכאי להצטרף **לניתוחית**, ומרגע שהצטרפת הביטוח תקף עד גיל 120. ההצטרפות כרוכה במילוי הצהרת בריאות מקוצרת בלבד. כל שעליך לעשות הוא להתקשר לסוכן הביטוח שלך, או להתקשר למשרדי שלוה או הראל, ולהבטיח לעצמך שקט נפשי - גם מפני ניתוח פרטי.

משרדי שלוה

תל-אביב טל. 03-641414, ירושלים טל. 02-222341, חיפה טל. 04-672351, באר-שבע טל. 057-36111

משרדי הראל

תל-אביב טל. 03-280151, ירושלים טל. 02-245222, חיפה טל. 04-510226, באר-שבע טל. 057-70870.

הקדם ביטוח לניתוח

ניתוחית

הראל שלוה

הוצא להורג בידי הפלמ"ח

41 שנה האמינו בני משפחתו של בנימין קורפירסט, כי יקירם נפל חלל בשורות הלח"י, במאבק נגד הבריטים ● קורפירסט, צעיר תל־אביבי, הוצא להורג בלילה חורפי, בשדה שומם סמוך לרמות־נפתלי, בהוראת בית־דין מיוחד של ה„הגנה" ● הוא נמצא אשם בבגידה, לאחר חקירה ממושכת, מלווה בעינויים ● המשפחה: אנו לא מאמינים שבגד. יש להביאו לקבר ישראל ולהקים ועדת חקירה

מאת שלמה נקדימון

באחר מלילות החורף של שנת 1946, עצרו שני טנדרים במעלה דרך העפר השוממת המובילה למושב החדש רמות־נפתלי. קרן־אור, שנשלחה מפנס־כיס זעיר, אתרה את המקום המבוקש: טור של אבני בולת בשפת הדרך. חמש או שש דמויות ירדו מרכבים והתחלקו לשתי קבוצות. שתיים מתוכן אחזו ברמות שלישית – אדם שידיו נכבלו ועיניו נקשרו ברצועת־בד.

„קדימה", נשמע קול, והקבוצה החלה לצעוד לתוך השדה הפתוח. רגלי הגברים הטביעו עקבות באדמה התחוחה, שהיתה מרופדת בשיחי־פרא קוצניים. כעבור כמה מטרים נשמעה הוראה: „לעצור".

האיש הכבול הושב על תל עפר קטן, שהוקף באבנים גדולות. אחד המלווים שלף פתק, ולאור פנס־הכיס החל לקרוא: „אירגון ה'הגנה' מצא אותך אשם בבגידה בעם ובמולדת בשעות הקשות ביותר. בית־דין ה'הגנה' דן אותך למוות בירייה".

„לא, לא, לא", זעק הנידון למוות, אבל קליעי אקדח „פארבלום" – יש אומרים שני אקדחים – פילחו את ראשו.

דקות אחר־כך הונפו אתי חפירה בתנועות נמרצות. גופת ההרוג, בבגדיו, גולגלה לתוך בור כורה שנחפר, כנראה, מבעוד־יום, וכוסתה מיד באדמה. כעבור רבע שעה בערך, לאחר עבודת טשטוש מהירה, לא נותר במקום כל סימן למה שארע.

הטנדרים הסתלקו מיד, האחד לכיוון אגם החולה והשני לכיוון קיבוץ איילת־השחר הסמוך.

בתוך כספות ברזל

כן 24, אולי 25, היה בנימין קורפירסט כאשר הוצא להורג. בלי קריש, בלי צידוק הדין ובלי הודעה למשפחה. נסיבות העלמו לא היו ידועות לבני משפחתו. אלה חיו עם סימן־השאלה 41 שנים. מדברים שאמר בעבר חבר בכיר בלח"י, הניחו שבנימין נפל בשורותיו. הם הסתפקו בכך.

כאשר גיליתי לאחיו השבוע, כי הוצא להורג בחשד שיתוף פעולה עם הבריטים, היה זה רגע כואב לא רק להם.

היום, אחרי 41 שנים, דרך העפר ליד רמת־נפתלי הפכה לכביש, גם הוא לא הומה במיוחד. לוחם הפלמ"ח הקשור בפרשה, מוטקה יעקובוביץ', מצביע בביטחה על שיח ירוק וסבוך הצומח מעל המקום בו נטמנה הגופה: „כאן זה היה".

אין נתונים מדוייקים על מספר ההוצאות להורג שהתבצעו בארץ בימים של טרום־מדינה, גם לא על סיבותיהן. ברור, עם־זאת, כי מדובר בעשרות מקרים, בכל אירגוני המחתרת: ההגנה והפלמ"ח, האצ"ל והלח"י. לפעמים היו המוצאים להורג יריביהם ממחתרת אחרת, ולפעמים היו אלה חשודים בעבירות שונות: יהודים, ערבים ובריטים.

רוב המוצאים להורג נחשדו, כנראה, בבגידה. היו גם טעויות שבעטיין קופדו חיי־אדם. רק שמות ספורים מקרב המוצאים להורג פורסמו בספרי המחתרות השונות.

קשה להשליך את מושגי היום – לאחר שהיישוב היהודי בארץ הפך למדינת חוק ריבונית – על ארועי אותה תקופה. יש לזכור: אירגוני המחתרת לחמו בשילטון הבריטי באמצעים דלים, ונמצאו, בקולקטיב וגם כבודדים, בסכנה תמידית. החשדות הפנימיים היו גדולים.

למרות תנאי המחתרת, הופעלה במקרים לא מעטים מערכת מסודרת של קבלת החלטות. זו כללה בתי־דין פנימיים אשר חרצו את דין החשודים. לא כל המסמכים הקשורים בפרשיות אלה נשמרו, וגם החומר הקיים חסוי עד היום ונשמר בתוך כספות ברזל.

פרשת הוצאתו להורג של בנימין קורפירסט נמנית על הפרשיות החסויות עד היום. האם אכן היה קורפירסט משתף פעולה? כן, טוענים חוקריו בש"י, שירות הידיעות של ההגנה. לא יתכן, אומר אחיו, צבי, ובני משפחה אחרים.

קצת כסף בכיס

בנימין קורפירסט, יליד דנציג, פולין, עלה לארץ עם אמו וחלק מאחיו באוניית המעפילים „אסטיה". גם סיפורה של אוניה זו אפוף מסתורין: אין כל תיעוד לגבי זהות רוכשיה ויוזמי הפלגתה. בספרי התקופה מקוטלגת „אסטיה" כמי שהובאה לארץ ביוזמה פרטית. האוניה, על 699 עוליה, יוצאי גרמניה וצ'כוסלובקיה, נתפסה ב־3 באפריל 1939 על־ידי משטרת החופים הבריטית. לאחר ארבעה שבועות של שהות בקירבת חופי הארץ, ניסה רב־החובל להגיע לחוף הרצליה. משמר החופים הבריטי פתח באש. רב־החובל נכנע והפליג, בעקבות שוטיו, לחיפה. כל הנוסעים נעצרו.

זה היה המפגש הראשון של בנימין קורפירסט עם הבריטים.

„אמא", אומר האח, צבי, „היתה ציונית בכל רמ"ח איבריה. את בעלה, אבי ששת ילדיה, עזבה מאחוריה, משום שסירב לעלות לארץ־ישראל. מאוחר יותר נרצח על־ידי הנאצים". בנימין היה צעיר הילדים והאהוב על אמו מכולם.

בני המשפחה, שהתגוררו בדירת־גג ישנה ברחוב שינקין בתל־אביב, מתארים את בנימין כצעיר גבוה, נאה, עליז, שוכה להצלחה אצל בנות. הוא עבד ב„מרידנטה", חברה תל־אביבית, שייצרה מיכשור עדין לניתוחים. בימי מלחמת העולם השניה שירת בצבא הבריטי.

האח, צבי, בעצמו בעל עיטורים מתקופת שירותו בצבא הבריטי: „בנימין שירת בחיל ההנדסה המלכותי. לאחר־מכן צורפה יחידתו לבריגדה העברית. נפגשנו במצרים. התכתבנו".

כל האחים והאחיות הקימו משפחות. בנימין, בראשית שנות העשרים לחייו, לא הודרז. האחים הצטרפו לאצ"ל. האחיות היו בנעוריהן חברות בית"ר, וכאשר אחת מהן התחתנה, כדברי אחיה, „עם מפא"יניק מובהק" – התחדדו היחסים בתוך המשפחה.

במה עסק בנימין? צבי: „אינני יודע. שימשתי כסגן יו"ר אגודת השומרים ברמת־גן, והעסקתי אותו ימים אחדים אצלי. כאשר הצעתי לו להפוך לעובד קבוע, זאף העמדתי לרשותו סוסה, השיב שהוא מסודר. תמיד היה לו קצת כסף בכיס. זה לא היה ענייני לחקור את מקור הכסף.

„זמן מה לפני שנעלם, ביקר בביתי, בגבול רמת־יצחק ותל־יהודה. דיברנו על המצב: המלחמה בבריטים, הבעיות עם הערבים. הוא אמר לי: 'צבי, העניין מתחיל'. שאלתי אותו: 'מה איתך?' – רציתי לדעת אם הוא נימנה על הכוחות הלוחמים – והוא השיב: 'אני מסודר'. אני שאלתי: 'מה זה מסודר?' אני מקווה שלא אצל המפא"יניקים המסריחים האלה".

„לא רציתי לשאול אותו שאלות נוספות. מתשובותיו התרשמ[נו] כי פנה ללח"י. במשפחה שלנו זה לא יכול היה להיות אחרת: או [...] או לח"י. חינוך מהבית".

מספר הטלפון נבדק

מספרים מוטקה יעקובוביץ' (היום דובר „מקורות"), ורפי פרומר (היום סוכן חלקי רכב בקליבלנד, ארה"ב) – חיילי פלוגה ט' של הפלמ"ח, שהיתה ממוקמת בקיבוץ איילת־השחר:

„בחורף 1946 הגיע לאיילת־השחר אדם צעיר, בראשית שנות ה[...] שלו. הוא ביקש להיפגש עם מזכיר הקיבוץ, אליהו ליפץ ז"ל. ה[וא] הציג עצמו כמי שבידיו למכור כמויות של נשק במחירים מינימליים. כרגע, כך אמר, יש ברשותו מכונות־ירייה איטלקיות. הוא אף מוכן לספקן מיד.

„מזכיר הקיבוץ נדהם. הוא התעניין במקור הנשק. המקור הוא בריטי, ענה הצעיר.

„המתיחות בין היישוב היהודי לבין הבריטים הגיעה באותה עת לשיא. נשק אכן נרכש מהבריטים בדרכים שונות ומשונות, באמצעות מתווכים, אבל דברי הצעיר עוררו את חשדו של ליפץ. באיילת־השחר, קיבוץ ותיק בגליל העליון, פעלה פלוגה ט' של הפלמ"ח, ניסתרת מעיניהם הבוחנות של הבריטים. מי יודע, חשב המזכיר, אם לא מסתתרת מזימה כלשהי מאחורי ההצעה המפתה.

„ליפץ העמיד פנים שהוא מגלה עניין בהצעה, יצא לרגע מהחדר ומיהר להעביר מסר ליצחק ('צחיק') יבנה, שהיה מפקדנו בפלוגה ט'. צחיק הורה לשנינו, שנמצאנו במקרה במאהל, לעצור את הצעיר. מיהרנו לחדרי המזכירות. הוא כבר לא היה שם.

„מבעד לחלון ראינו אותו רץ לכיוון הכביש הראשי, כשהוא מנסה לעצור מכוניות חולפות. אף שלא ידענו לנהוג, לקחנו טנדר של יחידת נוטרים ששהתה בקיבוץ, ומיהרנו לעצרו. הוא לא השיב על שאלנו למבוקשו. הוא רצה לטבריה. לאחר שנכנס לתוך הטנדר, סובבנו את ההגה בתנועה חדה וחזרנו לקיבוץ במהירות.

„בקיבוץ קיבלנו הוראה להובילו לתוך פרדס ולשמור עליו. כפתנו את ידיו, הושבנו אותו בין עצי האשכוליות, וכיוון שלא היה נשק, החזקנו את כפות ידינו בכיס כאשר אחת האצבעות בולטת, כמו קנה של אקדח.

„הצעיר צחק: 'יש לכם אקדח פארבלום. אני מוכן להתחרות בשניכם בקליעה למטרה. בואו נזרוק מטבע באוויר, ונראה מי ייטיב לקלוע'. ויתרנו, כמובן, על ההצעה.

„הוא היה לבוש במעין סרבל, שהיו בו כיסים רבים, ועליו מעיל. גם הוא עשיר בכיסים. בכל הכיסים מצאנו תפיסות שוקולד. שאלנו אותו מדוע הוא נושא עמו חפיסות כה רבות. הוא הסביר, כי הוא מתכוון להעניקן לאחד מילדי הקיבוץ, שהוא בן משפחתו. אנחנו שיערנו, כי זה היה מעין 'מחסן מזון' עשיר בקלוריות, שנשא עמו לעת צרה.

„עם רדת הלילה נצטווינו להעבירו לבית גדול ובודד, שבנייתו טרם הושלמה: בית ההארחה המיועד של הקיבוץ. לפני־כן קשרנו את עיניו. כאשר ביקש להודיע לאמו לבל תדאג לו, ביקשנו ממנו את מספר הטלפון. הבטחנו שנעשה זאת עבורו. המספר שקיבלנו נבדק. התברר שהיה קשור לסי.אי.די., הבולשת הבריטית בחיפה, שם שימש סרג'נט קלי, אחד האחראים למדור היהודי.

„הטיפול בצעיר, שהוזדהה בשם בנימין קורפירסט, הועבר לש"י, שירות הידיעות של ההגנה".

מכות בשוט של עור

מפקד הש"י בצפון הארץ, טוביה לישנסקי, זוכר את הפרשה: „הנושא הובא בפני, והטלתי את החקירה על סגני, יהושע בלום".

בלום נחשב לטוב שבחוקרי הש"י באותם ימים. „חוקר, שהוא בחסד עליון", מעיד עליו מפקדו. יש אומרים, כי בנסיבות מסויימות היה בלום מתמנה, לימים, כראש השב"כ. לבלום עבר עשיר בהגנה, בפלמ"ח ובצה"ל, ואולי בתפקידים מיוחדים נוספים. כתב „מוניטין" [...] ארליסט, גילה אותו באחרונה בגרמניה המערבית. בלום התנצר [...] נישא – ברביעית – והפעם לאשה קתולית, והיום, תחת השם [...] פטר, הוא משרת במשטרת איזור מגוריו בכפר קטן בדרום גרמניה.

יעקובוביץ' ופרומר זוכרים את בלום היטב: רחב־כתפיים, משופם, משכיל ובקיא בשפות רבות. יעקובוביץ' מזהה אותו מייד בתמונה ב„מוניטין".

חקירתו של קורפירסט התקיימה בבית הקירור של איילת־השחר. הוא סירב לדבר, ולפי הוראת בלום הופשט עירום על ערימת [...] ירקות, שהוקפאו לקראת הקיץ הקרוב. הימים היו, כאמור, ימי חורף.

יעקובוביץ' ופרומר: „החקירות נערכו בלילה. בלום לא איפשר לקורפירסט להמוק. הוא היה מניח עליו שק כבד, עולה על השק ומכה בשוט של עור על כפות רגליו".

לישנסקי (נכד של יוסף לישנסקי, ממייסדי ניל"י, שאנשי „השומר" הדיחוהו עד מוות): „סגני היה סאדיסט אמיתי. קשה לתאר עד כמה [...] פעם הייתי צריך לעצור בעדו. אבל, עם־זאת, הוא ידע היטב את המלאכה".

יעקובוביץ' ופרומר: „בלום השיג תוצאות. מדי פעם היה קורפירסט מגלה משהו. בלום היה רושם, נוסע ליומיים או יותר, וחוזר מקדיר כשירע שהפריך או תיקן מידע שמסר הנחקר והרהים אותו.

„היה ברור שבלום נוסע לבדוק את המידע. אנחנו, שני צעירים בפלמ"ח, שזו לחם הפעם הראשונה להיות עדים לחקירה כלשהי, בוודאי לחקירה כזו, נדהמנו מהמקורות שהיו לש"י.

„בתום כל שלב בחקירה קיימנו גם אנו שיחות עם קורפירסט. ניסינו לדבר על לבו שישחרר את כל המידע שברשותו בבת־אחת. יעקובוביץ' היה מכוון קנה רובה לעבר ראשו כדי לאלצו לדבר. הוא היה מצטחק: 'אתם לא תיגעו בי'.

„אחרי ימים אחדים הוחלט להעביר את קורפירסט מאיילת־השחר. היה חשש פן יחפשו אחריו הבריטים. מפקדנו, צחיק יבנה, הורה להעבירו בלילה, דרך אגם החולה, בסירת דייגים, לדרדרה – נקודת האחזות בגדה המזרחית של החולה. במקום ניצב בית גדול, שניבנה בעת המאורעות בשנת 1936, ושימש אחר־כך כמקום מגורים לחברי אחת ההכשרות בענף הדייג. קורפירסט שוכן בקומה השניה של הבניין, כבול בידיו וברגליו וצמוד למיטה".

הנידון ביקש רחמים

הצעיר, טוענים יעקובוביץ' ופרומר, סירב להודות בבגידתו, אף שהמידע שמסר החשידו. „כוח הסבל שלו היה בלתי־רגיל. הוא היה אמיץ, קר רוח, לא התרגש ולא איבד עשתונות. הוא החזיק מעמד כשישה שבועות. אחר־כך נשבר והלך, עד שהחליט לגלות את כל הידוע לו ולהודות באשמה".

על־פי יעקובוביץ' ופרומר, סיפר קורפירסט בהודאתו, כי נלכד על־ידי המשטרה הבריטית בעקבות עבירות פליליות שביצע. בתמורה לאי־העמדתו לדין הסכים לספק לבריטים שירותים שונים. אחד מהתפקידים שהוטלו עליו היה לשכנע את קיבוץ איילת־השחר לרכוש כמות של נשק.

טוביה לישנסקי, מפקד הש"י: „המטרה היתה, שכאשר יביא קורפירסט את מיטען הנשק לקיבוץ, תבוא המשטרה הבריטית בעקבותיו ותחשוף את מצבורי הנשק שלנו, על כל הכרוך בכך".

יעקובוביץ' ופרומר: „החוקר בלום שאל: 'מדוע המתנת עם הסיפור שלך כל־כך הרבה זמן ולא סיפרת אותו מיד בתחילת החקירה?' קורפירסט השיב: 'הבריטים אמרו לי, שאם אתפס על־ידי ההגנה ילקו אותי כמה פעמים ולבסוף ישחררו אותי. כשקיבלתי את המכות הראשונות, חשבתי, שהאינפורמציה הזו היתה נכונה. כאשר הוסיפו להכות חשבתי שהבריטים טעו בחשבונם. כשראיתי שאין למכות סוף, החלטתי להודות ולגלות הכל'".

יהושע בלום אינו מרבה לדבר. השבוע, בשיחה טלפונית לביתו בגרמניה, היה מוכן רק לאשר שהיה נושא כוח עם חשוד בשם זה. „על כל יתר הפרטים אמר: „איני מאשר ואיני מכחיש. קשורים בזה אנשים נוספים ואינני רוצה לערב אותם".

לאחר שקראתי באוזניו את פרטי הפרשה, הכחיש בלום רק פרט שולי אחד – ובכך אולי רמז על נכונות השאר. הוא ביקש להדגיש, כי גזר־דין המוות בוצע לפי הוראת בית־הדין של ההגנה. כלומר, ההוצאה להורג התבצעה אומנם בתנאי מחתרת, אבל בתהליך מסודר. כן, הוא יודע מי היו חברי בית־הדין, אך אינו מסכים לגלות את שמותיהם. בלום רמז, כי נכתב דו"ח מפורט בעניין, והוא מצוי באחד הארכיונים.

לישנסקי, מפקדו של בלום, זוכר, כי הדמות המרכזית בבית־הדין היה אביעזר פרידמן ז"ל, איש הגנה ותיק, שמוצאו מראש־פינה.

יעקובוביץ' ופרומר: „בית־הדין של ההגנה, שמנה, ככל הזכור לנו, חמישה חברים, הגיע לדרדרה ודן במשך שעות בעניינו של קורפירסט. כל החומר היה בידיהם. הם חקרו אותו שעות, והאשימוהו בבגידה. האשמה העיקרית היתה, שהתכוון למכור נשק, שיביא בעקבותיו פשיטה של הבריטים על הקיבוץ.

פשוט הסתבך בפלילים

„כעבור יומיים־שלושה חזר בית־הדין למקום. חבריו הודיעו לקורפירסט, כי לאחר לבטים רבים הגיעו פה אחד להחלטה שהוא אשם בבגידה. קורפירסט ביקש רחמים. אמר כי יש לו אם זקנה. ההחלטה לא שונתה.

„קשרו את עיניו, העלו אותו על סירה, והעבירו אותו לגדה השניה של האגם. שם הועלה על טנדר והועבר אל התחנה האחרונה בחייו".

מספר מוציאו להורג של קורפירסט, שביקש לשמור על עילום שמו: „החשיכה היתה מוחלטת. הוא ישב. כבלנו גם את רגליו. שניים החזיקו בו. קראו את גזר־הדין. למיטב זכרוני היינו שניים שירינו בו. פעלנו לפי הוראה, בעקבות פסק־דין של בית־דין ההגנה".

רפי פרומר, שהכיר את אחד מאחיו של קורפירסט מרמת־גן: „לי היה נראה, כי הרבה לא היה לו מה לספר. הוא הסתבך בפלילים, והסרג'נט קלי פשוט העמיד אותו בפני ברירה קשה: לבצע משימה תמורת שיחרור ממאסר. זה היה עניין של הישרדות בשבילו. היום לא היו מוציאים להורג על דבר כזה. אז לא היו בתי־סוהר ולא ניתן היה לשחררו. עצם שהותו בחקירה; עצם העובדה שידע איך חוקרים בהגנה – הספיקו כדי למנוע את שיחרורו. אני לא נכחתי בעת ההוצאה להורג".

יעקובוביץ' – אשר לפני עשר שנים תיאר את הפרשה, בלא לחשוף שמות ופרטים, בסיפרו המעין־אוטוביוגרפי „מפלמ"ח עד צה"ל" – ליווה את קורפירסט עד לרגעיו האחרונים.

„הייתי אז נער בן 17", הוא מספר, „עם נסיון לא מבוטל: עסקתי בהברחת יהודים לארץ וגם השתתפתי בפיצוץ גשר בנות־יעקב. לכן, פרשת קורפירסט נראתה לי כמשימה לאומית ממדרגה ראשונה. גם עצם החקירה, השיטה בה התנהלה, הדרך שבה הוציאו מקורפירסט הודאה, עוררו בי השתאות.

„היינו משוכנעים באשמתו. איש כזה יכול היה, אילו שוחרר, לסכן את כל המערכת. אני בטוח שהפרשה תעורר סימני שאלה, אבל אי־אפשר להבין את מה שהיה אז בתנאים של היום. אני חייב להודות, שבלילה שאחרי ביצוע גזר־הדין, הדבר העיק עלי והציק לי. מפעם לפעם אני עדיין נזכר בכך, אבל ללא יסורי מצפון".

השתתף בפעולת לח"י

בני משפחתו של בנימין קורפירסט לא ידעו דבר על שאירע. במשטרה הבריטית ובסי.איי.די נאמר להם, כי מחפשים אחר בנימין. „היינו משוכנעים שהוא נפל קורבן במסגרת המלחמה לחרות ישראל", אומרים במשפחה.

האח, צבי: „היה לי שכן, מראשי לח"י, אריה קוצר ז"ל. הראיתי לו פעם את תמונתו של אחי בנימין, והוא אמר לי: 'כן, הפרצוף שלו נראה לי מוכר, הוא נשלח לאיזו פעולה...'. פעם אמרו לנו, שכאילו השתתף בשוד 'ברקליס בנק' מטעם המחתרות..."

כאשר הקדמתי השבוע לומר לצבי קורפירסט, כי הבשורה שבפי אינה טובה, הוא היה נסער. כאשר שמע את סיפור המעשה התקשה להאמין. „תראה", אמר, „איזו משפחה היינו – כולם לוחמים למען הקמת המדינה. יכולנו להיהרג בדרך לכך. החינוך אצלנו היה למען אהבת ישראל. האם יתכן שבמשפחה כזו יצמח משתף פעולה? אם הוא באמת היה משתף פעולה, הרי איננו חלק מן המשפחה שלנו. זה משהו שלא נדבק אלינו. האם ראית מיסמכים? האם יש לך עדויות מוצקות? העדות שבידך היא חד־צדדית. האם במקום כלשהו רשום מה אמר אחי בנימין?"

„תראה", ממשיך האח, „כבר היו דברים מעולם, שהרגו חשודים על לא עוול בכפם. איני רוצה לערוך השוואות, אבל האם נאפסו לא סיפר דברים שלא היו מעולם בעקבות עינויי חוקריו, ממשיכי הש"י ואולי הסתבך בנימין ונפל קרבן לסחטנות?

„לא, עתה כשהדבר נחשף – וזה מוזר בעיני שהסיפור צץ פתאום – אני ובני המשפחה תובעים ועדת חקירה. חשוב לנו לדעת האם בנימין היה קורבן שווא או לא. אם הוא קורבן שווא, צריך להביאו לקבר ישראל ולטהרו. אם לא, אז אוי לנו שכתם כזה נדבק בנו.

„אבל אני משוכנע אחי, בנפשי, לא היה בוגד".

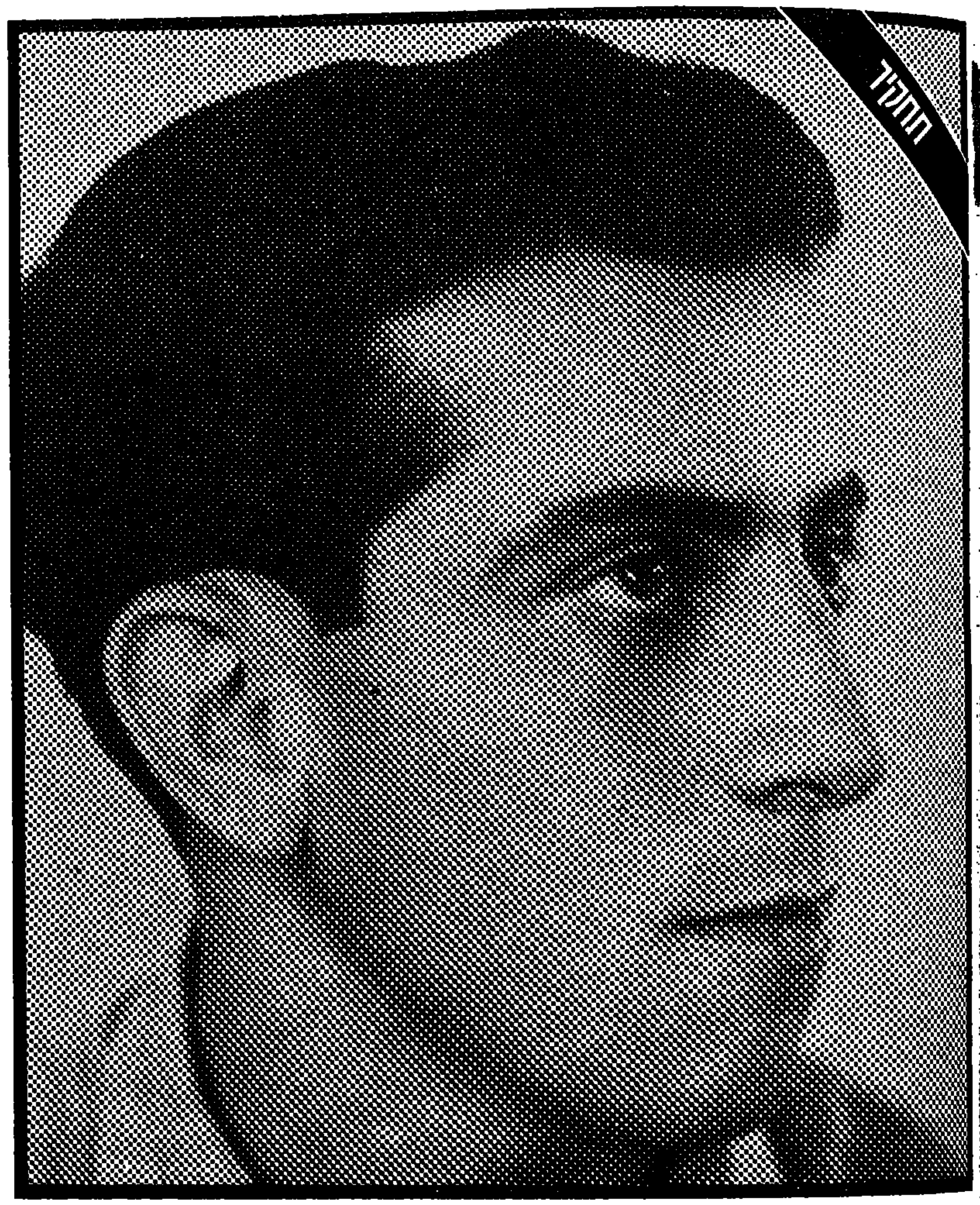

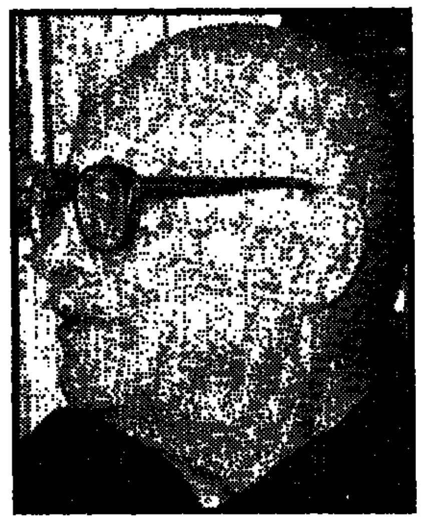

יהושע בלום: „סאדיסט אמיתי" תצלום: רן אדליסט, מוניטין

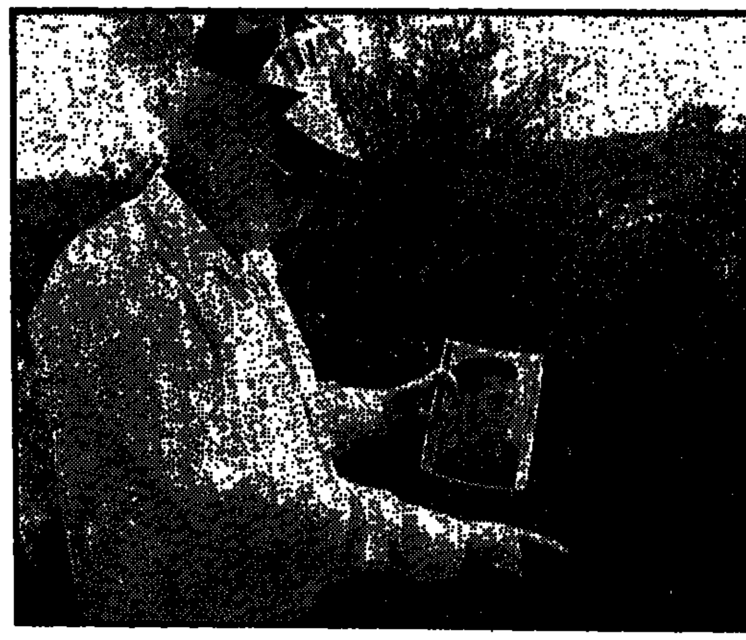

למעלה – בנימין קורפירסט ז"ל: נחטף בשערי הקיבוץ. למטה – „כאן זה היה": מוטק'ה יעקובוביץ' מצביע על המקום בו נטמנה הגופה תצלום: שאול גולן

ישובי גוש קטיף
מפיק: איתן גפני
מזמינים את הציבור להשתתף באירוע של הקיץ
חגיגה בקטיף
לילה של שירים בחולות הנודדים
ביום רביעי, 8.7.87, י"א בתמוז תשמ"ז בשעה 20.30
באמפיתאטרון הטבעי בקטיף ליד האגם
משתתפים:
גלי עטרי | יזהר כהן
שלמה בראבא | אריק סיני
צמד הדודאים | חנן גולדבלט
להקת הנח"ל | אושיק לוי
גיתית שובל | מילי מירן
ראובן ארז | שאול צירלין
מנהל מוסיקלי: רון דרויאן
המופע יצולם לטלוויזיה וישודר בגלי צה"ל
ערב של שירי־ארץ ישראל מדבר וים לנוכח הנוף המקסים של חוף קטיף
מכירת כרטיסים: הדרן - קסטל בת"א ובמקום - ביום ההופעה
קבוצות מאורגנות יפנו למשרד הדרך־קסטל. טל: 03-248787, 03-444725
או למשרד ההפקה: מופע אמנים בע"מ, נורדאו 72 ת"א, טל: 03-5464414

פרלמנטרית כחולה

מאת ענת טל־שיר
ויוסי באר, רומא

אילונה סטאלר, היא צ'יצ'ולינה, כוכבת הפורנו שהושבעה אתמול בפרלמנט האיטלקי, איננה קוריוז. היא תעלומה מבוצרת, אשה שקליפתה עשויה להטעות ● לכל הגברים בעולם היא קוראת צ'יצ'ולינים. לכל הנשים בעולם היא קוראת צ'יצ'ולינות. זו דרכה לאחד את כל בני האדם ● „היתה פוליטיקאית שהערצתי, גולדה מאיר, אבל אני יותר יפה ממנה, לא?" ● ענת טל־שיר ויוסי באר התארחו אצלה במרפסת

הרומאים, באותו יום, עוד עשו עניין מוולדהיים שטייל בחוצות העיר. בצהרי יום ששי לוהט נסענו לוויה קאסיה, פרבר המרוחק מרומא ארבעים דקות, לפגוש את צ'יצ'ולינה. זו שכונת מגורים יוקרתית, בתי אבן נמוכים וחדשים, וילות ענקיות, גינות מסגוורות בצבעוניותן ומסביב שדות ירו־קים, יער סבוך ואגם צלול.

צ'יצ'ולינה גרה ועובדת בבניין דירות נאה מו־קף חומת ברושים. יש לה שלוש דירות, זו מעל זו. דירה המשמשת למשרד, שנייה למגורים ושלי־שית לצילומים. שם, כנראה, מצולמים סרטי הפורנו של חברת הפרלמנט הכבודה.

הראיון נקבע לשעה אחת וחצי. מריה, מזכיר־תה של צ'יצ'ולינה רתחה מזעם. באיטלקית עסי־סית ושוצפת סיפרה שמוקדם בבוקר הגיע צו של בית המשפט המורה לצ'יצ'ולינה להתייצב לדיון בתלונה שהוגשה נגדה. „מאז שנבחרה לפרלמנט", אמרה מריה, „החליטו לטפס עליה. נטפלו לחוברת פורנו שלה שהופצה באיזו עיירה נידחת. השופט החליט לאסור הפצת החוברות ברוכנים וניצל את העובדה שאין לה עדיין חסינות פרלמנטרית כדי להעמיד אותה לדין".

■■■

שעתיים חיכינו לה. בינתיים הגיע צוות של הטלוויזיה האוסטרלית, עיתונאית שבדית, צלם צרפתי ועיתונאית שווייצרית. מריה, חומת שיער, אקזוטית ויפה, הגישה דובדבנים מתוקים.

ישבנו במרפסת גדולה שנוף נהדר נשקף ממ־נה, כאדניות פרחו ורדים. המשרד נראה כמו היכל אירוטי מאופק. בחדר אחד, 'החדר הוורוד', היתה ספה ורודה רכה ועליה רבץ אחד הדובונים הלב־נים שצ'יצ'ולינה תמיד מחבקת בכיכרות, בהופ־

מופע שלה נמשך כשעה, ונוטלים בו חלק הדובי־צעצוע הלבן, ונחש חי מאולף שראשו וזנבו מבקרים בתוך גופה. רחמי על הנחש, אמרו לה

עות בטלוויזיה, במערכת הבחירות. על שטיח ורוד קטיפתי עמד אגרטל חרסינה לבן, מעין פסל של גוף אשה. מעל השדיים, במקום שבו היו צריכות להיות הכתפיים, היו פרחים. הטלפון היה שקוף, המאפרות נראו כאברי מין גבריים, וריח בושם מתקתק נישא בחלל החדר.

חדר האמבטיה דמה לחללית שקופה. מקלחת שקירותיה זכוכית, כיורים שקופים, לא היו מר־אות. במרפסת ישבו העיתונאים שנתקבצו מקצוות העולם, ניפנפו בחוברות הפורנו של צ'יצ'ולינה כמו היו מניפות רוח. בהמתנה אצל רופא שיניים מרפדפים במגזינים צבעוניים, ואילו בהמתנה אצל צ'יצ'ולינה מעלעלים בחוברות פורנו. פורנו 'קשה', נועז, מגוון, צבעוני, לעיתים מרהיב.

במשרד, אותה שעה, היו מריה המזכירה, העוזר של צ'יצ'ולינה (בחור ביישן וצנום), הנהג (שמן מאוד בסרבל ג'ינס ענק) והסגנית של המזכירה, נערה יפיפיה בהירה. את קירות המשרד כיסו פו־סטרים גדולים בעיקר של צ'יצ'ולינה, וגם של נערות אחרות העובדות בסוכנות 'דיווה פוטורה' (אלילת העתיד) השייכת לצ'יצ'ולינה.

■■■

בשלוש וחצי הגיעה. מהממת, יפה, תוססת, מלאת אנרגיה. הפריחה נשיקות לכל הנוכחים, גירפה קצת את השופטים שעיכבו אותה יום שלם בבית המשפט (לבסוף הדיון נדחה) ויצאה למרפ־סת שאוויר קריר צינן אותה. היתה מאופרת כבר, כמו שמתאפרים שחקנים על במה: שפתון סגול־ורוד, ריסים משוחים בצבע תכלת, גבות מצויירות בעיפרון חום. שמלה הדוקה תכלת מנוקדת בש־חור, כתפיים חשופות, גרביים וכפפות רשת שחו־רות, תכשיטים מלאכותיים, כתר פנינים, סנדלים שקופים גבוהי עקב. ביד אחת אחזה בדובי הלבן השעיר שלה, בשנייה החזיקה תיק־מזוודה קטן ורוד. הקונטרסט היה מרהים: לרגע נראתה כמו פרוצה נועזת ותחושנית, לרגע דמתה לילדה קטנה ועליזה שחזרה מחגג עם תיק אוכל והדובי ששמר עליה בלילה.

היה ברור שצ'יצ'ולינה איננה קריקטורה, שהיא לא בדיחה. היא תעלומה מבוצרת, אשה שקליפתה עשויה להטעות. גם אחרי שעתיים במחיצתה אי־אפשר היה לחדור מבעד למעטה שלה. מצאנו אשה שהקיפה עצמה בחומת פלסטיק, משופשפת בראיונות, מיומנת בהדיפת שאלות לא נוחות, אלופה ב'מריחות', מדקלמת סיסמאות. מעבר למיבצר המייק־אפ והפלסטיק, צ'יצ'ולינה סימפ־טית, נעימה, מצחקקת הרבה, אוהבת לגעת, לחבק, לנשק. כל פעם שהיא אומרת איזו 'חוכמה' מש־עשעת, היא מעפעפת בריסי התכלת, מחייכת ומו־ציאה קצה של לשון.

סוכם שכתב הטלוויזיה האוסטרלית, שטס ימ־מה כדי לראיין אותה, יהיה ראשון. הוא היה גבוה ורק, ג'ינג'י מנומש שלא ידע מילה איטלקית וצ'יצ'ולינה, כידוע, יכולה לומר באנגלית משפט אחד בלבד: איי דונט נואו אינגליש. דיברו בידי־ים, לה יש חושים מפותחים, האוסטרלי היה מבולבל וסלחני.

תבואי לאוסטרליה? שאל הכתב. כן, אמרה צ'יצ'ולינה, ליקקה שפתיה ואחזה במכנסיו, אבוא מתי שתרצה. באוסטרליה, המשיך הכתב, לא חו־לים לדבר עליך. אוהו, אמרה צ'יצ'ולינה בשוב־בות, אמור לצ'יצ'ולינים האוסטרלים שאני אוהבת אותם ושאני רוצה לבוא אליהם ללמד אותם לע־שות אהבה חופשית. האם, שאל האוסטרלי בלי שמץ מבוכה, האם עשית פעם הפלה? וצ'יצ'ולינה ענתה בחביבות כאילו שאלו אותה מה השעה: מעולם לא עשיתי הפלה כי אני לוקחת כל השנים אנטי־בייבי פיל.

פתאום הביטה בצלם הטלוויזיה, ביקשה שיאיר עליה כי זה מייפה אותה, ושאלה אם הוא רוצה שתתפשט. הצלם אמר שזה יהיה נפלא וצ'יצ'ולינה מיד הורידה את כתפיות השמלה. מיליוני אוסטר־לים, כמו העיתונאים שישבו לידה במרפסת, ראו שדיים יפים, מעט חיוורים. מספיק שאלה, והאוס־טרלים אמרו: לא, לא, עוד קצת. היא נופפה באצ־בע לצלם ואמרה לו: אתה שובב, עם העדשה שלך אתה מצלם אותי מקרוב והצופים שלכם יחשבו שאני שימפנזה. וכך, בעורה חשופה, שאל האוס־טרלי אם יש כרגע גבר בחייה. כן, אמרה, כל הצ'יצ'ולינים באוסטרליה.

■■■

לכל הגברים בעולם – נערים וישישים, פולי־טיקאים ואמנים, שחורים ולבנים, אינדיאנים וסי־נים – לכולם היא קוראת צ'יצ'ולינים. כאילו הי־תה אומרת 'חמודים', 'חבובים'. כמו שלכל הנשים בעולם – כוכבות פורנו, חברות פרלמנט, עיתונ־איות ולסביות – היא קוראת צ'יצ'ולינות. זו דרכה לאחד את כל בני האדם, לומר שכולם בעצם שו־ים.

„כולם" אמרה בראיון, „רוצים לאהוב, כולם רוצים להיות נאהבים וכולם רוצים לעשות אהבה. גם צ'יצ'ולינו קדאפי רוצה לעשות אהבה וגם צ'יצ'ולינו עראפאת רוצה להיות נאהב". שם, במר־פסת הפתוחה, באוויר ההרים הרומאי, גם ירוחם משל היה אצלה צ'יצ'ולינו משל, כמו שדני־אל פאר היה אצלה צ'יצ'ולינו דני, כמו שתעסה־גלור היתה בפיה צ'יצ'ולינה גלור.

כחמש הודיעה לעוזר שלה, ההוא הכחוש והשקט, שהיא גוועת מרעב. הוא רושם והיא מכתיבה מה יזמין לה מהמסעדה הסמוכה. פסטה, עוף, שעועית ירוקה, מלון קר, ותבוא מהר לפני שאני אמות. הכחוש דוהר למסעדה והיא אומרת עליו: יש לי שלושה עוזרים מצויינים, ורק הוא חוור ועצלן.

מעל הרעפים החומים נשמעת קריאת עורב וצ'יצ'ולינה, במבט מהורהר, אומרת שהוא הולך לטרוף את היונים הלבנות. צלם צרפתי מבקש ממנה לפשוט שמלתה ולהתכסות בדגל איטליה. היא כל־כך מנומסת וגם כיוון שבידה היא מחזיקה דגלון איטליה קטן, מושטת את הרגל ומתעכסת בו אולי עשר פעמים עד שהוא מסמן לה שסיים. לפני שילך, צ'יצ'ולינה מנשקת אותו. לא מדובר בסטופר אבל זו היתה נשיקה ארוכה למדי.

■■■

ואז התחילה לספר על ילדותה בהונגריה. פת־אום יצאה מהבועה הכחולה של הפורנוגרפיה, פת־אום נראתה בחורה טובה מבודפשט עם חור קטן בזרוע ימין מזריקת חיסון, מתעטשת, מגרדת את עור הקרקפת. בסיפור חייה, כפי שסופר מפיה, לא הכל ברור ולא לכל שאלה יש מענה. יש שנים שמשום מה דילגה עליהן, יש שאלות שכאילו לא שמעה ושטפה את האוויר באיטלקית מתנגנת וקולחת, בקול ערב, מעט ילדותי. עיתונאי הונגרי שיילך לפשפש בעברה של אילונה סטאלר, יאתר את משפחתה ויראיין את מורתה והחבר הראשון שלה – יקנה את עולמו. מן הסתם יוכל למלא את החסר בתשבץ.

אילונה סטאלר, כוכבת הפורנו הראשונה בעו־לם שקיבלה מושב בפרלמנט, בתם של רופאה גינקולוגית ופקיד במשרד הפנים. משפחה בורג־נית מחוקה, היא אומרת, בבודפשט הסוציאליס־טית והנחמדה. אחות, מבוגרת ממנה בשנה, ושני אחים צעירים ממנה.

אם אינני טועה, אומרת צ'יצ'ולינה, אחותי לומדת רפואה, אח אחד למד אמנות והשני עוסק ברהיטים עתיקים. כבר כתינוקת הייתי חופשיה ומשוחררת, כך היא מספרת, ואבא לא אמר לי להתלבש גם כשהסתובבתי עירומה בבית. בגיל 13 הייתי דוגמנית הצילום היחידה בהונגריה. אז התפשטתי לראשונה לפני מצלמות. על הקיר היו תלויים מעילי פרווה רוסיים ואני עמדתי ביניהם עירומה.

זו היתה ילדות עליזה וגם עשיתי הרבה כסף, אם כי לא יחסתי אז חשיבות לכסף. הרווחתי ביום מה שאמא כרופאה השתכרה בחודש. נתתי את שכרי להוריי ואת מקצתו בזבזתי בדיסקוטקים. הייתי סטודנטית לרפואה והיו לי כמה ידידים, אבל אז עוד לא עשיתי אהבה. הבנות בבית הספר נהגו להכות אותי. הייתי חלשה ושברירית והן ניצלו את זה. בגיל 18 הגעתי לאיטליה.

– מין, כפי שאת מטיפה לו, לא יביא להתפשטות האיידס? – שום דבר, רק יגרום הנאה. אני, כמובן, נגד קונדומים

אינטרמצו: צ'יצ'ולינה אולי שכחה, אבל עיתו־ני איטליה יודעים לספר כיצד הגיעה לאיטליה. עיתונאים זריזים מצאו במילאנו את סלבטורה מר־קורי, בן 52, מנהל סוכנות נסיעות. מרקורי מספר שהיה בעלה של צ'. „הכרתי אותה במלון בבודפ־שט עוד כשהיתה נערה יפה ושחרחורת. אהבתי אותה מאוד, נשאתי אותה לאשה והבאתי אותה לאיטליה. כך קיבלה את האזרחות האיטלקית. אי־לונה סטאלר היתה אשתי זמן קצר, התגרשנו והסיפור נגמר לפני 14 שנה. מה אתם רוצים שאו־מר", שאל את העיתונאים שלא נתנו לו מנוח במילאנו, „שזו בושה שנבחרה לפרלמנט? לא. אני מאושר ואני מברך אותה".

צ'יצ'ולינה לא מאשרת את הסיפור של מרקו־רי. עיני הטורקיז הנהדרות שלה צוחקות והיא אומרת: „אני תמיד זוכרת אמת, רק שלפעמים אני שוכחת אותה. שנה הייתי דוגמנית צילום במילאנו, ואחר־כך החתים אותי המגזין 'פליימן' על חוזה. ב־74' התחילה הקריירה שלי להדק: מפיק סרטים ראה תצלומים שלי במגזין והזמין אותי להופיע בסרט שעשה, 'פגישת אהבה'. זה היה סרט 'נורמלי', לא פורנו, כך השתתפתי בעש־רות סרטים 'נורמליים' של במאים איטלקיים ואחר־[illegible]

„ב־76', כשנולדו תחנות הרדיו הפרטיות,

– בת כמה את?

אני ילידת נובמבר 55', אבל העיתונים מספ־רים וכותבים שאני בת 37.

– למה רצית לפרלמנט?

כי יש לי המון מעריצים. בין 5 ל־7 מיליון איש שמתים על המסרים הגופניים והמנטליים שאני מעבירה.

– מה את אוהבת לעשות כשאת לבד?

תהי האוננות.

– מה הדבר הראשון שתעשי בפרלמנט?

אני אציע לחוקק חוק שיאפשר לאסירים בבתי הסוהר באיטליה לעשות אהבה שלוש פעמים בש־בוע, כי המצב כפי שהוא עכשיו ממש בלתי נסבל.

– איך תחלקי את זמנך בין הפרלמנט [illegible]

אותו, זה פשוט. כמו מיסטר ג'אקל ודוקטור הייד. ביום אני אשב בפרלמנט עם כמה [illegible] סוחרי סמים, גנבים ומושחתים אחרים, ואדאג לביטול הצנזורה וחופש מיני. ובלילה אני אמשיך להיות 'חזירונת' במופעים, אבל רק בסופי שבוע.

– בשם שיש לך מעריצים, יש גם אנשים הסבורים שאת לא יותר מבדיחה משעשעת או גרועה.

הניצחון הסופי שלי בבחירות הדהים גם אותי.

■■■

ואכן, שבועיים לאחר הבחירות, איטליה לא נרגעת מבחירתה של צ'יצ'ולינה לפרלמנט. בדוכ־ני העיתונים היא ממשיכה לחייך משעריהם של שבועונים חשובים ורציניים כשם שהיא מעטרת גם את דפי הכרומו של המגזינים הפחות יוקרתי־ים. בצילום השער יבהיקו רק שדיה, ואילו בעמודי הפנים, יהיו שבועונים שיעיזו לקומם את קוראיהם הפוריטניים ויראו גם את ערוותה. קסטות הווידאו של סרטי הפורנו שלה נחטפות מהחנויות וקהל רב גודש את המופעים שלה. היא מופיעה בדרך כלל בעיירות המרוחקות מרומא מאות קילומט־רים. אלה שנוהרים, בעיקר גברים, שמשלמים 20 עד 30 אלף לירטות לכרטיס כניסה, מקבלים ממ־נה לייב שואו בלי מעצורים.

היא נוסעת במרצדס נהוגה בידי נהגה חמש־שש שעות לעיירות שבהן היא מופיעה וחוזרת לרומא באותו לילה. בלי שמץ אירוניה, אפשר לומר שהיא עובדת קשה מאוד למחייתה, ובעיקר נאה במקצוע שבחרה. צ'יצ'ולינה היא תעשיית מין שמפרנסת מספר גדול של אנשים. מופע שלה נמשך כשעה, ונוטלים בו חלק הדובי־צעצוע הל־בן, נחש חי מאולף שראשו וזנבו מבקרים בתוך גופה, וכלבלב. הגוף המקביל ל'צער בעלי חיים' באיטליה הקים עכשיו צעקה גדולה בכלי התקשו־רת: רחמי על הנחש, אמרו לה, ואל תתעללי בחי־ות.

המנהל האישי שלה, ריקרדו סקיקי (34), היה צלם של השבועונים 'פנורמה' ו'אספרסו' המובי־לים באיטליה. צילם טבע בכמה יבשות, צילם גו־ויות טבוחות בשדות קרב באירן ואפגניסטן. כש־החלה לשדר מרדיו הבין סקיקי שההונגריה המתוקה היא מיכרה זהב. הוא אומר שהיא סופת ציקלון והוא רץ אחריה להשקיט אותה. אילונה, אמר סקיקי, יכולה להיראות לפעמים כמו דבר לא מציאותי וזה מכניס אנשים להלם. הוא מתאם את פגישותיה, מנהל את עסקיה, כותב תסריטים לסר־טי הפורנו, מלווה אותה לכל מקום: לבית המשפט, לראיונות, לפרלמנט.

■■■

לפני שנים אחדות היתה צ'יצ'ולינה פעילה ב'מפלגת השמש האיטלקית', כך שנסיון פוליטי מסויים כבר היה לה. לקראת הבחירות האחרונות הציעו לה ראשי המפלגה הרדיקלית (פרטיטו רדיקלה) להצטרף כחברת מפלגה. הרדיקלים,

„כולם רוצים לאהוב. גם צ'יצ'ולינו קדאפי רוצה לעשות אהבה וגם צ'יצ'ולינו עראפאת"

מפלגה קטנה שעושה רעש גדול ועיקר מצעה זכ־ויות האדם, פותחת עצמה לכל אדם שרוצה להי־צטרף אליה. בין חבריה דמויות ססגוניות: יצאני־ות, הומוסקסואלים, אמנים, פושעים לשעבר, זמרים, וחבריה באים מלאומים שונים, גזעים שו־נים ודתות שונות. מנהיג המפלגה, מרקו פנלה, איש כריזמטי, עודד את צ'יצ'ולינה להירתם לעז־רת הרדיקלים שאיבדו פופולאריות בתקופה שקד־מה לבחירות.

צ'יצ'ולינה נעתרה, ובאפריל השנה התחילה לעבוד ברצינות תהומית. בעת מערכת הבחירות כמעט שלא הופיעה בלילות, ועשתה עבודת שטח כאילו היתה פוליטיקאית מנוסה. היא היתה אט־רקציה משגעת, קרן אור במערכת בחירות מייגעת ומשעממת, ללא שיאים, ללא התנגחויות, ללא דמויות חדשות ומרעננות בפוליטיקה האיטלקית.

קראקסי, ספדוליני ואנדראוטי התנצחו כאלגנ־טיות בתשדירי תעמולה משמימים, ואילו צ'יצ'ולינה יצאה לרחובות, דהרה בסימטות העיר במכונית ספורט אדומה פתוחה, לבושה שמלה הדוקה לגופה, מחבקת את הדובי, מנשקת את מע־ריציה ומשזפת את שדיה בשמש הקיץ. מבין 45 מיליון איטלקים, מיליונים מכירים אותה מהופעו־ת הטלוויזיה. חוץ מ־17 אלף המצביעים שנתנו לה את קולותיהם, ואולי אף הם, תוהים האיטלקים איך זה קרה. איך קרה שלבניין הפרלמנט הכתום במונטה צ'יטוריו, המבנה העתיק עם השעון, הפע־מונים והמרפסת הלבנה בחזיתו – תיכנס החל מהיום פרלמנטרית כחולה.

אפשרות אחת: הצבעת מחאה של ציבור בוח־רים עייף שקצה נפשו בפוליטיקה האיטלקית המ־סואבת, שתוצאות הבחירות ידועות מראש, ואין כל חשיבות לאקט ההצבעה. תחושה שניתן אולי להשוותה לישראל באביב 77'. ואם כולם גנבים ושקרנים, אומר לעצמו האיטלקי, אז אני אכניס להם את צ'יצ'ולינה לפרלמנט, כי מה שהיא עו־שה, נעשה לפחות בגלוי. אחוז גבוה של טפסים שנפסלו בבחירות האחרונות מאושש את הסברה הזו. רבים מן המצביעים קיללו את הפוליטיקאים על גבי הטפסים וציירו גסויות משולחות רסן.

■■■

עיתונאי איטלקי סיפק הסבר אחר לתופעת צ'יצ'ולינה: ברומא, שם גרפה את מרבית הקולות, יש נוער חסר בגרות פוליטית שהצביע עבורה אולי אפילו לשם הבידור. זה אותו קהל שבא לחו־גוג איתה את הנצחון בפיאצה נבונה, אותם גברים צעירים שכמעט תלשו את איברי גופה מרוב הערי־צה, אלה שמצביעים לראשונה בחייהם. את השם צ'יצ'ולינה (שמשמעותו 'מתוקונת' או 'חמודונת') הכניסה במערכת הבחירות כשם רשמי, מפני שחששה, די בצדק, שהמצביעים אינם יודעים מי זו אילונה סטאלר.

צ'יצ'ולינה: מצחקקת הרבה, אוהבת לגעת, לחבק, לנשק.
תצלום: סיגמא

במפלגה הרדיקלית התקבלה בחירתה בתדה־מה. אחרי שנרגעו מעליית כוחם (מ־11 מושבים בפרלמנט בבחירות הקודמות ל־13 בבחירות האח־רונות) – החלה הבושה לבצבץ. האנשים 'הפתו־חים' האלה, שהכריזו על מפלגה שפתוחה לכל, נתגלו כפוליטיקאים קטנוניים. תגובות חריפות של לחץ פרצו מתוך המפלגה, השמצות והאשמות שצ'יצ'ולינה גרמה לאובדן קולות לטובת מפלגת הירוקים. מי אשם? כמו תמיד, התקשורת. מבחי־נתנו, אמרה בטלוויזיה אמה בונינו, מראשי הר־דיקלים, היא היתה אחת מאלף מועמדים, עובדה שלא מוקמה במקום מועדף.

אבל העיתונות, אומרים הרדיקלים, בנתה או־תה. שבועיים הופיעה בעמודים הראשונים של העיתונים, ואילו מצע המפלגה נדחק לעמוד 18. נמסר שלמשרדי המפלגה ברומא מגיעים מדי יום מכתבים ושיחות טלפון מאנשים שזועמים על הצבתה ברשימה ובחירתה. ריטה לוי־מונטלצ'יני, כלת פרס נובל, אמרה לרדיקלים: או אני או היא, ופרשה משורות המפלגה. אחד ממנהיגיה הבולטים של מפלגת הרדיקלים אמר השבוע על צ'יצ'ולינה: היא אסון.

צ'יצ'ולינה, באינטואיציה בריאה, מעדיפה לא־טום את האוזניים עד שידעך הרעש. היא לא נגר־רת להשיב מלחמה ולהשמיץ את משמיציה ואומ־רת: אני התכשיטון של צ'יצ'ולינו פנלה (מנהיג המפלגה), והוא היה מאושר כנצחוני. נכון ש'שומרי המוסר' תוקפים אותי ונכון שהם היו רו־צים לראות את צ'יצ'ולינה מתה ונכון שהרדיקלים מתנצלים על שנבחרתי. בשבוע שעבר הופעתי בשידור חי בטלוויזיה הספרדית מול 20 מיליון צופים. שרתי והייתי עירומה לגמרי, ואף ספרדי לא התרעם על כך. אני מציעה שהאפיפיור יסע לראות את מיליוני הרעבים באפריקה ואת המין ויתר התענוגות יעזוב בשקט.

■■■

אם ימשיכו הרדיקלים לטפס עליה, תאלץ צ'יצ'ולינה לפרוש מהמפלגה. אונורבולה צ'יצ'ולינה (פנייה של כבוד לחברת פרלמנט) תהיה סיעת יחיד בפרלמנט האיטלקי. אולי תבזה אותו, אולי תתגלה כפרלמנטרית פעלתנית וחרו־צה ותקדם את מה שהבטיחה לבוחריה: מין חפשי לאסירים, חינוך מיני בבתי ספר, ביטול הצנזורה, ביטול סעיף 528 האוסר מעשי זימה בפומבי, גירו־שין אזרחיים, הפלות מלאכותיות. לעיתונאי ברי־טי ששאל אותה על נשק גרעיני אמרה: תשאל מומחים לנשק גרעיני, אני מומחית לאהבה.

– מהן לדעתך הבעיות הבוערות של איט־ליה?

דיכוי מיני, אבטלה, חוקים מיושנים וקשישים זנוחים.

– מי הפוליטיקאי הנערץ עליך?

צ'יצ'ולינו פנלה מקסים ומתוק והוא חופשי ופתוח גם באהבה. זאת אומרת, אני מניחה, כי לא ניסיתי. גם את צ'יצ'ולינו קראקסי אני מעריצה. היתה פוליטיקאית שהערצתי, גולדה מאיר, אבל אני יותר יפה ממנה, לא?

– מה את יודעת על ישראל?

שיש שם מלחמות. בכלל אני מציעה לצ'יצ'ולינים רייגן וגורבצ'וב להפסיק לשחק במ־לחמת הכוכבים ולהשקיע את הכסף בחקר האיידס והסרטן.

– מין, כפי שאת מטיפה לו, לא יביא להת־פשטות האיידס?

שום דבר, רק יגרום הנאה. אני, כמובן, נגד קונדומים.

– מה אומרת אמא שלך על הקריירה שלך?

המשפחה שלי מאוד מאושרת. אמא שלחה לי עיתונים מהונגריה וכולם, חוץ מאחד, היו אוהדים.

– מיהם בוחריך?

אלה שנשברו להם הביצים לבחור באנשים שיודעים רק להבטיח.

– את חוששת מחזיקנה, מאובדן המקצוע?

זה יגיע, ואני אהיה סבתא עליזה ומתוקה. בגיל 70 אחזור לודין, לדבר על הטבע ועל איכות הסביבה.

■■■

לפני כשבועיים, אחרי שנבחרה לפרלמנט, הו־פיעה בעיירה וירג'יו. שם, על הבמה, הטילה מי־מיה לתדהמת הקהל. מרבית עיתוני איטליה שלחו כתבים לכסות את המופע שלה. למחרת, 'לה נציו־נה' היוצא לאור בפירנצה, השאיר מקום ריק בע־

לפני כשבועיים, אחרי שנבחרה לפרלמנט, הופיעה בעיירה וירג'יו. שם, על הבמה, הטילה מימיה לתדהמת הקהל

מוד הראשון. חלל לבן גדול שבתחתיתו פורסם מכתבו של העיתונאי לעורכו. אדוני היקר, כתב העיתונאי, אינני מוכן לכתוב על צ'יצ'ולינה ואינני מוכן לסקר את המופע שלה. אבקשך לשחררני מחובת הדיווח.

למחרת, 'הלוניטה', ביטאון המפלגה הקומוניס־טית, פירסם מאמר מערכת בגנות החלטת עורך 'לה נציונה' שלא דיווח על המופע. מחלוקת שמז־כירה את ההתלבטות בישראל בעניין סיקור או אי סיקור של כהנא. היום הוויכוח באיטליה מתנהל בעצם סביב השאלה האם לסקר אותה או להתעלם ממנה. ובינתיים, תשב צ'יצ'ולינה גם בוועדות הפרלמנט אולי ועדת חינוך, אמנות, פנים או פי־קוח על כלי התקשורת.

תירגעו, אמרה לעיתונאים בליל בחירתה, אין לי שום כוונה למשול באיטליה. צ'יצ'ולינה קיבלה מושב בפרלמנט פולקלוריסטי וצבעוני שישבו בו גם ג'אני ריברה (נער הזהב של הכדורגל האיטלקי בשנות ה־70), הזמר דומני קומודוגיו והמשורר ג'ינו פאולי. בבחירות הבאות, כתב פרשן השבועון 'אוג'י', ייבחר לפרלמנט אחד שמצטיין בייצור ג'י־רוקים.

קם על יוצרין

מאת בינה ברזל

דרעי, מנכ"ל, נשאר, מילוא, סגן שר, הלך. התפטרותו חשפה עובדה פוליטית עצובה: כשלשון המאזניים רוצה, מתפשר השולט לא רק על עקרונותיו, אלא גם על אנשיו

עוד לפני שבוע דרש רוני מילוא שיפטרו את מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי. לא עבר זמן רב ומשלחת של ש"ס התייצבה אצל שמיר והבהירה כי פגיעה בדרעי, תערער את השותפות בין הליכוד לש"ס. שמיר, ששילם עד כה מחיר כבד בעד השמירה על ממשלת האחדות, נתן למילוא להחליט בעצמו.

„אני חושב שדרעי צריך ללכת הביתה, אבל אינני רוצה לקחת על אחריותי את פירוק הממשלה", ענה רוני מילוא והתפטר.

מילוא, שישה חודשים בלבד במשרד הפנים, יכול להציג רשימת הישגים מרשימה: העברת הרפורמה בחוק התכנון והבניה, השלמת הטיפול בתכנון האיצטדיון בירושלים, סיוע במאבקו של צ'יץ בעניין בית הקברות ברמת־אביב, השלמת פרויקטים ברשויות מקומיות רבות, ההחלטה על הסגרתו של מנדרוביץ', החשוד במעשים מגונים, וכמובן שעון הקיץ.

אריה דרעי, אולי האיש בעל העוצמה הפוליטית הגדולה ביותר בש"ס, לא אהב חלק נכבד מרשימה הזו. כמי שלא נמנע בעבר מפילרטוט עם המערך, וכמי שהבין שש"ס, שאינה בכיס של הליכוד, תוכל להרוויח יותר, לא נרתע מעימות גלוי עם סגן השר ומי שממונה עליו, רוני מילוא.

עוד לפני הפיצוץ, התלונן מילוא, מזועזע משהו, על שדרעי פותח וקורא מכתבים אישיים המגיעים אליו, או אפילו לראש הממשלה. מכתבים שהופנו אליו מהקונסוליה ברומא, סיפר מילוא, נמצאו על שולחן המנכ"ל. עוד התלונן מילוא על שדרעי נוהג במשרד כבשלו „ומבהיר למי שבא למשרד, כי דברים מבוצעים רק באמצעותו".

השבוע הוכיח דרעי שאכן הוא האיש החזק במשרד. עובדה. הילדים המאומצים מברזיל ימשיכו לשאת את הסימון 20 שהוטבע בתעודת הזהות שלהם. התבררה גם עובדה פוליטית חדשה: כשלשון המאזניים רוצה, מתפשרת מפלגת השלטון לא רק על עקרונותיה, אלא גם על אנשיה.

אגב, את התנהגותו הסביר דרעי במילים: „השר הממונה עלי עד חזרתו של הרב פרץ, הוא ראש הממשלה ולא רוני מילוא".

מילוא: איני רוצה ונדטה (נקמת דם) בדרעי, אבל האיש משולל לחלוטין עקרונות ממשל תקין ונסיון ניהול. הוא יכול היה לנהל ישיבה בהצלחה, אולם לנהל משרד כל־כך חשוב כמו משרד הפנים?!"

עוד אומר מילוא, כי טענתו של דרעי על כפיפותו לשמיר מגוחכת. „עם הרב פרץ הסתדרתי מצויין למרות ההבדלים בכמה מעמדותינו. חבל שמהיהדות הדתית המפוארת נבחר דרעי".

בליכוד, אגב, היו מי שקראו לפיטורי דרעי אפילו במחיר השותפות עם ש"ס. אבל, כמובן, הדברים נאמרו במטרה ללטף את האגו הפגוע. דרעי לא יפוטר. ■

לא בית לורדים

שלוש פעמים דחה אריק שרון את כנס מרכז התנועה עד שהחליט סופית על ה־12 ביולי. אפילו הודעתו של ראש הממשלה שהוא עסוק בתאריך זה לא התקבלה. „ששמיר ידאג לפנות את זמנו", אמרו מקורבי שרון.

מאז הוועידה ומאז נבחר המרכז, ממשיכים מוסדות חרות להיות משותקים. המרכז לא כונס משום שראשי התנועה לא הסכימו על דרך בחירת 120 חברי ההנהלה. הוחלט רק, כי יכללו בה אוטומטית כל שרי המפלגה, הח"כים שלה, ממלאי התפקידים מטעמה בסוכנות היהודית וברשויות המקומיות.

אלא שההצעה הזו לא מוסכמת על הכל. רבים מראשי הסניפים, למשל, מתנגדים לשריון המקומות לסקטורים השונים ומאשרים רק שמירת ששה מקומות לשרים.

ביום ראשון יתכנסו בתל־אביב ראשי הסניפים, התכנסות שמשמעותה פתיחת קרב חדש על השליטה בחרות. ראשי הסניפים שוללים את ניהול התנועה על־ידי ההנהלה המורכבת ברובה מוותיקים.

מיכאל קליינר: „הנהלה היא לא בית לורדים. יש להקים ועדה מדינית למייסדי התנועה וותיקיה, ועדה שתמנה אף היא 120 חברים ותכוון את עמדותיה האידיאולוגיות של התנועה". ■

האם יקום דבר? עזר ויצמן, כך אומרים, כבר העביר את צילומי דרכונו ודרכון ראומה, אשתו, לבריה"מ ואשרת הכניסה שלהם סודרה. בינתיים, עד לנסיעה, הוא עורך עבודת הכנה על גורבצ'וב, קורא ספרי ביוגרפיה שלו ומכין עצמו לקראת פגישה אפשרית. צולם במוזיאון הארץ – 20 שנה לששת הימים. (תצלום: שלום בר־טל)

אין לו תחליף

מאת אורלי אזולאי־כץ

המסע באירופה הביא כוחות מחודשים לפרס. בריטניה, צרפת וגרמניה הודיעו שהם תומכים בוועידה, מיטראן ותאצ'ר אמרו, כי לוועידה לא יהיה מעמד כופה.

גם הידיעות על שינוי בגישתם של הסינים והראיונות שחילק חוסיין בהם הוא מרגיש, כי

גם אם מבקריו טוענים שהוא „תקוע", יודעים בעבודה שלקראת הבחירות הבאות, יהיה הקמפיין שלהם מרוכז סביב פרס

לוועידה בינלאומית לא יהיה מעמד כופה, גרמו להרבה נחת בלשכת שר החוץ.

פרס לא אוהב את ההתקפות מבית. כואב לו שכאשר הוא מקדם בעולם עניין עקרוני, מלחשים מאחורי גבו במפלגת העבודה שהוא תקוע. אבל הוא לא ינהל עכשיו חשבונות בבית, אלא ימשיך במאמציו להקדים את הבחירות וירכז מאמציו בשכנוע חברים בתחיה וכש"ס. אם פרס ורבין יחליטו שתמורת השלום הם מוכנים לשריין מקומות ברשימתם עבור ח"כים אחרים, הם יביאו את הנושא למרכז המפלגה.

אם לא יצליח פרס להקדים את הבחירות הוא יזום מהלך דרמטי אחר. כנראה משאל עם.

בלשכת שר החוץ מכנים את הקולות הנשמעים נגד פרס כקולות של „עכברים המנסים לנטוש את הספינה". מרגישים שם, כי כאשר היה פרס בשיא הפופולאריות שלו איש לא דיבר. אלא שגם גדולי מבקריו מודים, כי אין לו תחליף במפלגה. ולקראת הבחירות הבאות, יהיה הקמפיין של העבודה מרוכז סביבו.

כל הסקרים שנאספו במפלגה מוכיחים, כי יוקרתו של פרס לא הקרינה על המפלגה. גם כאשר הוא היה בשיא שלו, לא צפו הסקרים עליה משמעותית בכוחו של המערך. זאת הסיבה, שאם גם עכשיו נשמעים קולות נגד, איש לא יעז לעמוד בגלוי נגדו, ואיש לא יתבע את החלפת הצמרת. ■

טמיר רוצה להשתלב

אברשה טמיר, מנכ"ל משרד החוץ, הודיע באחרונה כי ברצונו להשתלב ברשימת המערך לכנסת במקום המיועד לחברי יחד.

לפני הבחירות הקודמות סירב טמיר להצטרף לרשימה. עתה הוא מעריך, כי לאחר הבחירות יהיה עזר ויצמן שר חוץ והוא רוצה להתמנות לסגן שר במשרדו. סגן שר, כידוע, חייב להיות ח"כ.

הודעת טמיר הפתיעה חברים ביחד ועל רקע זה צפוי שם מאבק. ■

דרך חור הכיסא

הנושאים המהותיים המטרידים את מפלגת העבודה לא הצליחו לנער את חבריה כמו שהצליחה הרשימה שפורסמה במדור בשבוע שעבר, ודיווחה על הרכבת הרשימה לכנסת, ועל מסמכים שחוברו כדי להעריך מי יהיה בפנים ומי בחוץ.

ח"כים מכובדים ועסקנים מסורים התפנו השבוע מהוועידה הבינלאומית, מהלביא, מהקדמת הבחירות, כדי לאתר את מדליפי החומרים. אחרים שגרו מכתבים זועמים למזכ"ל המפלגה עם העתקים לכל הצמרת. עוזי ברעם ורענן כהן, ראש אגף הבחירות, הודיעו להעלות את הנושא בישיבת הלשכה.

דרך אגב, איש מהמתלוננים לא דיבר על פניה העלובות של המפלגה כפי שהן משתקפות ברשימת המועמדים המשוערת לכנס. כל אחד תקף את העניין דרך חור הכסא שלו, מיקומו או אי מיקומו ברשימה. ■

ביקור אחים

מאת רוני שקד

את התשובה הרוסית לביקוריהם של נמיר, גרוסמן וברעם בבריה"מ תיתן בשבוע הבא משלחת רוסית רשמית שתגיע כנראה לביקור בארץ.

„אנחנו מוכנים לשוחח על ביקור כזה", אמרו הסובייטים עוד בפברואר 1986, ובאוגוסט

משלחת רוסית תגיע לביקור בארץ, תיפגש עם אזרחיה החיים כאן ותבדוק נכסים

במפגש הלסינקי, הבהירו נציגי משרד החוץ שלנו, כי ישראל תשמח לארח משלחת רוסית, בתנאי שמשלחת ישראלית דומה תבקר ברוסיה.

התוכנית הזו יצאה לפועל רק אחרי שנה וחצי. במשך התקופה הזו הוזכר דבר המשלחת בפגישות של נציגים סובייטיים עם דיפלומטים ישראלים בניו־יורק ובוושינגטון, אבל רק לפני שבועיים נפלה סוף סוף ההחלטה הרוסית.

במכתב שהגיע למשרד החוץ בירושלים משגרירות הולנד במוסקבה, המייצגת את האינטרסים הישראלים, נכתב: „משרד החוץ הסובייטי מבקש אשרות כניסה לישראל עבור עשרה חברי משלחת קונסולרית. המשלחת תעסוק בעניינים הקונסולריים שבין ישראל ובריה"מ, תבדוק את רכושיהם של האזרחים הרוסיים השוהים בישראל ותערוך בדיקה של הרכוש הרוסי. אנא הגישו להם את מירב הסיוע כדי שימלאו נאמנה את משימתם. הם מבקשים אשרות כניסה לשלושה חודשים, יתכן ויבקשו להאריך את תקופת השהות..."

במשלחת שתגיע עשרה נציגים. שלושה דיפלומטים ושבעה אנשי צוות טכני, ביניהם נהג ומזכירה. בראש המשלחת יעמוד איגור פלכין, סגן ראש המחלקה הקונסולרית הרוסית, שיצג את מוסקבה בשיחות הלסינקי. גם לורנץ המדיני הרוסי יהיה נציג – האיש מספר שלוש במחלקה המדינית.

את החסות על המשלחת הרוסית לוקחת השגרירות הפינית המייצגת את האינטרסים הרוסיים בארץ. המשלחת לא תתגורר בבית מלון, אלא בבית שיושכר עבורה באיזור המרכז.

חברי המשלחת מבקשים להיפגש עם כל האזרחים הרוסים החיים בארץ: נזירים ונזירות, יהודים שעלו מרוסיה לפני 1967 ועדיין מחזיקים את אזרחותם הרוסית, וכמה עשרות נשים רוסיות, שנישאו לסטודנטים ערביים שלמדו בבריה"מ, ומתגוררות עתה בגדה ובכפרים הערבים בגליל.

מעבר לפגישות אחים, תעסוק המשלחת בבעיות רכוש הכנסיה הרוסית בארץ ובסכסוכים עם הכנסיה הרוסית הלבנה.

בירושלים אומרים, כי הרוסים רוצים להוכיח שהם מנהלים מערכת קשרים מסויימת עם ישראל על מנת לשמור על דריסת רגל גם בישראל. לערבים הם יאמרו: „זו רק משלחת קונסולרית", ולישראל יאמרו: „מתחילים להקים קשרים". את החבל יאחזו בשני קצותיו. „יש קשרים אבל אין יחסים". ■

אהבה, שנאה, קנאה, ידידות

מאת שלמה נקדימון

„זו הייתה שעתנו היפה ביותר", אמר מנחם בגין לשמואל תמיר ז"ל כשתמיר פרש מהממשלה. בגין התכוון לחברותם המשותפת באצ"ל. על אף היחסים המיוחדים ביניהם לא הלך תמיר אחרי בגין. פעם היה לאיש סודו ופעם כמעט הביא לקרע בחרות. בגין־תמיר – נדנדת יחסים

באוגוסט 1980, פרש שמואל תמיר מהממשלה, בה ייצג את ד"ש כשר המשפטים, וביקש לחזור לביתו הישן, תנועת־חרות. תמיר לא האמין שבפרישתו בא הקץ לקריירה הפוליטית שלו. לאחר שלוש שנים, בהן היה שר לויאלי ביותר למנחם בגין, האמין, כמובן מאליו, שיוזמן להשתלב מחדש בהנהגת חרות.

כשעלה הנושא להצבעה בליכוד הוחלט, ברוב של שבעה נגד שישה, שלא לאשר את צירופו של תמיר לעשיריית המועמדים הראשונה של הרשימה. נימוקי הנגד היו במישור האידיאולוגי והאישי. כמה דקות אחר־כך טילפן בגין לתמיר: „שמואל, צר לי מאד שכך נפלו הדברים. אני באמת ובתמים רציתי לראות אותך אצלנו..."

תמיר היה מאוכזב. הוא טען, שאחרים מהשוללים הצביעו ההיפך ממה שהבטיחו לו: סבר, שהיתה פה הצבעה מאורגנת במטרה לחסום את דרכו להנהגת הליכוד. הוא לא תקף את בגין, אבל האמין, שבמאמץ קטן, יכול היה לשנות את תוצאות ההצבעה.

כעבור ימים אחדים – בתום 16 שנות פעילות בכנסת – הודיע על נטישה זמנית של הזירה הפוליטית. למעשה, כבר לא חזר אליה.

יחסיו עם בגין התחילו בשנות הארבעים, בתקופה בה עבר האצ"ל משברים קשים. הוא שמע על כושר מנהיגותו של בגין ובאחת הפגישות בינהם אמר לו, כי לדעתו הוא האיש המתאים להנהיג את אצ"ל.

ב־1946 הזמין בגין את תמיר לדירתו בתל־אביב לשיחה על האסטרטגיה של אצ"ל. באותה תקופה היה תמיר סגן מפקד האצ"ל בירושלים. זמן קצר לאחר מכן קיבל פתק מבגין, המסתיים במילים: „הרמתם את קרן העם והמעמד (אצ"ל) בעולם כולו".

תמיר השתלב בתנועה החדשה, שצמחה מאצ"ל, ואף נבחר ללוות את בגין במסעו הראשון לחו"ל. אלא, שחילוקי הדעות ביניהם נתגלעו עד מהרה: בגין לא רצה לתת לו את התפקידים אותם העדיף, ואילו תמיר לא אהב את מה שבגין הציע לו. הקרע בינהם העמיק בעקבות תוצאות הבחירות לכנסת הראשונה, שלא החמיאו לחרות.

תמיר הצטרף לקבוצה של אנשי שמאל וימין, שהתגבשה תחת השם „המישטר החדש" והיתה שנואה על חרות. פעם, באסיפה שקיימו, הופרע תמיר בחריפות – יש אומרים על־ידי אנשי חרות, ויש אומרים שהיתה זו פרובוקציה – ואז הוא קרא לעברם משהו כמו: „אלוהים יעזור למדינה, אם תגיעו לשלטון". אגב, תנועת „המישטר החדש" התפזרה די מהר.

תמיר פנה לנצח על משפטים פוליטיים דרמטיים בבית־המשפט. אלה כוונו בעיקר כלפי הנהגת תנועת העבודה, שבה ראה אוייב אמיתי. משפט קסטנר היה ללא ספק הבולט שבהם. ביטויי הגנאי בהם מוכתר תמיר ביומני שרת, מהווים הוכחה ניצחת, כי הצליח מאוד כ„אופוזיציה של איש אחד".

כבראשית שנות ה־60 אמר יעקב מרידור לתמיר: „הגיע הזמן שתשוב הביתה". תמיר ענה: „אחזור רק אם מנחם רוצה בי..." מרידור: „מנחם רוצה בך, תצלצל אליו". כאשר הם נפגשו, אמר לו בגין: „אני פותח בפניך את לבי וזרועותי".

„אתה מעלה אותו מהר מדי", אמר על כך ד"ר בדר למנחם בגין. אבל בגין התעקש: „הוא בעיני כמו בשנת 1948 – אמון בלתי מוגבל..."

תמיר היה בין מקימי גח"ל, ובגין ערך ביקור הפגנתי במשרד הפרקליטים שלו. הוא הוצב במקום ה־7, וכיכב במערכת הבחירות לצד בגין. אולם, תוצאות הבחירות היו מאכזבות. תמיר הרגיש, כי אינו מקבל את מקומו הראוי בעבודת הסיעה בכנסת. המשבר החדש פרץ בוועידת חרות, בשנת 1966.

בגין השתעשע ברעיון לפרוש מהחיים הפוליטיים, ובין האנשים שהובאו בסודו היה גם תמיר. בוועידה הופתע לראות את תמיר מנהיג קבוצת אישים שביקשה לערוך שינויים בהנהגת חרות. בגין זעם: „קנוניה". תמיר הכחיש.

בין השניים נערכו שיחות אל תוך הלילה. תמיר הכחיש את קיום הקשר: „או שאתה מאמין או שאינך מאמין". בגין לא האמין.

לאחר נאום קשה של בגין, בו ערך חשבון נוקב עם תמיר וחבריו, הודיע תמיר, כי הוא מתייצב באופוזיציה לבגין, „לא על אידיאולוגיה, כי אם על שיטות..."

תמיר כמעט הצליח לפלג את חרות. המשבר הפנימי במפלגה היה קשה, עד לאותו רגע בו נתגלה, כי מכתבים נגד בגין, המתפרסמים ב„הארץ", נשלחים על־ידי מקורבי תמיר וחתומים על־ידי אנשים שאינם קיימים. ד"ר בדר ערך בדיקות גרפולוגיות וגילה את זהות מחבר המכתבים: אחד מעוזריו של תמיר.

הידיעה שפירסמתי על כך ב„ידיעות אחרונות", גרמה להאשמות חריפות מצד תמיר. תמיר הועמד לדין בבית־דין המפלגה, והושעה מחברותו בה. „חרות היא בוץ אחד גדול", אמר אחר־כך ויחד עם שני ח"כים נוספים, הקים סיעה נפרדת בכנסת.

בשנה ה־11 למרד בחרות, החל אריק שרון במאמציו להקים את הליכוד – צעד שהצריך פגישה מחודשת בין בגין ותמיר. המו"מ על הקמת הליכוד היה קשה, ובמהלכו שאל־השיב בגין, כשהוא מכוון לתמיר: „מהו שיא האופורטוניזם? כאשר אופורטוניסט מדבר על עקרונות..."

תמיר: „כשייכתב ספר זכרונות ידע העם מי צריך לסלוח למי". תמיר נפטר לפני שהצליח לסיים את כתיבת ספר זכרונותיו, יחד עם העיתונאי דב גולדשטיין. הוא הפסיק בפרק המתאר את השתלבותו בממשלת בגין ב־1977.

תמיר: „אמרתי לבגין, כי עברנו יחד תקופות שונות, גדולות וטובות וגם קשות ומרות. לכל אחד מאיתנו יש הערכה על מה שהיה. המציאות הפוליטית שוב הביאה אותנו יחד. הבה ניתן הזדמנות איש לרעהו, לטובת העניין המשותף".

בגין: „אני שמח מאוד על דבריך. תן צ'אנס, תקבל צ'אנס".

תמיר: „האוכל לקרוא לך כ"דז" (ראשי התיבות של כינויו של בגין במחתרת „בן דוויד" ש.נ). בגין חייך, ושוב ראה בתמיר את „שמואל משנת 1948".

תמיר פרש מן הממשלה מאוכזב. הוא העריך, שבגין לא איפשר לו למצות את עצמו. כך, למשל, כשדיין התפטר מכהונת שר החוץ חשב תמיר שהוא האיש הנכון במקומו. בגין לא שלל את כישוריו לתפקיד, אבל חשב שסיבוכים קואליציוניים לא יאפשרו את המינוי.

לאחר שהודיע על החלטתו להתפטר, אמר תמיר לבגין: „אני רוצה שתדע שכל מה שאתה עשית בחייך וכל מה שאני עשיתי בחיי, איש איש לפי ערכו ותפקידו, לא ישווה בעיני לימים שבהם אתה היית מפקד האצ"ל, ואני הייתי מפקד באצ"ל, ולחמנו על עצם הקמת המדינה".

בגין: „זו היתה שעתנו היפה ביותר". ■

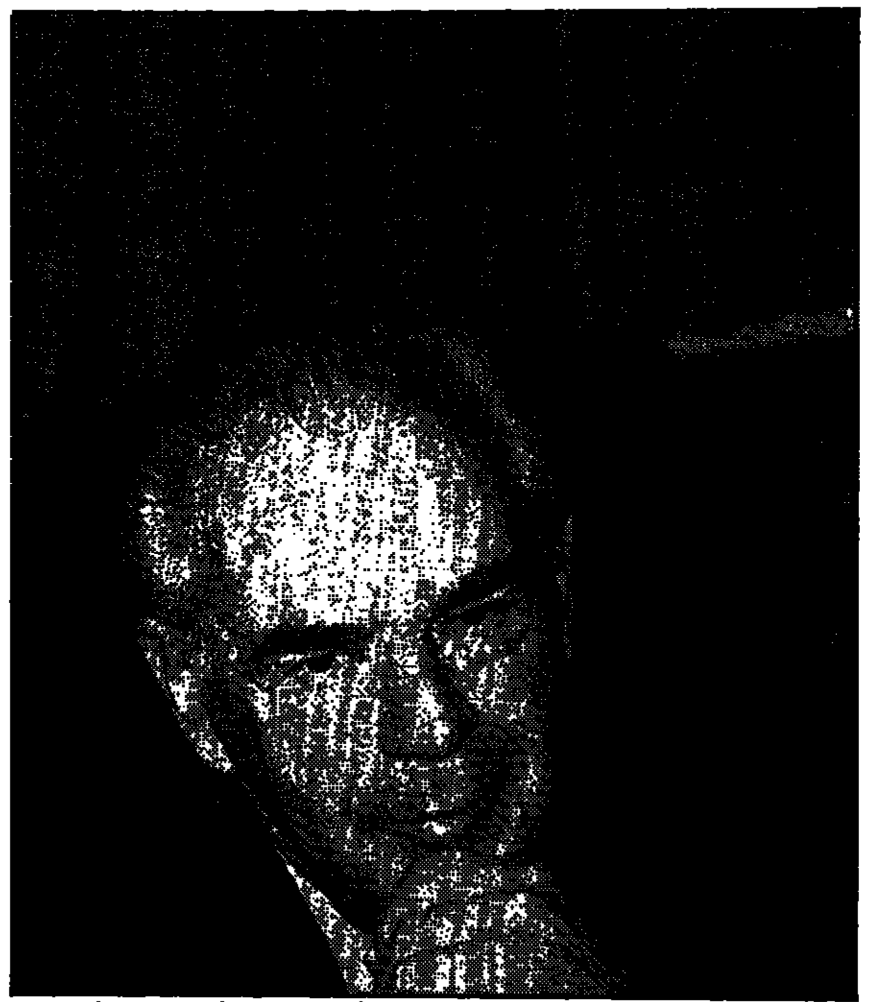

שמואל תמיר ז"ל: הבה ניתן הזדמנות איש לרעהו, אמר לבגין. „תן צ'אנס, תקבל צ'אנס", ענה לו בגין. (תצלום: מיכל חימן)

הצעה אלמונית

מאת חיים שיבי

עוד חודש נותר לליכוד – עד לפגרה באוגוסט – כדי להעביר בכנסת את מה שמכונה: „חוק התמורה של ש"ס". לצד העיסוק במארבי הקיץ של „מיהו יהודי", יבשילו בבית הנבחרים מספר חוקים חדשים, החוקים שלא יעשו כותרות:

ח"כ דוד ליבאי (מערך) מציע להסמיך שופט להטיל על חשוד ערובה, בנוכחותו, גם מבלי שנעצר תחילה. לפי החוק הקיים אי אפשר לחייב חשוד לתת ערובה כספית גבוהה, אלא אם נעצר תחילה והובא לפני שופט. כך קורה שגם אם המשטרה מעוניינת רק בהטלת ערובה, מובא החשוד לפני שופט ונחשף לתקשורת כ„עצור".

אהוד אולמרט (ליכוד) ומרדכי וירשובסקי (שינוי) מציעים להגביל את סמכותו של בית המשפט לצוות על מעצר עד תום ההליכים, למקרים בהם יש ראיות לכאורה לביצוע פשע חמור, או כאשר יש חשש, כי שיחרור נאשם יביא לשיבוש הליכי משפט או יגרום סכנה לשלום הציבור. ההצעה תעצור את התביעה הכללית הלהוטה לעיתים להשיג מעצר כזה כחלק ממאמציה להביא להרשעה.

לפי החוק הקיים יכול בית משפט לעצור אדם שהוגש נגדו כתב אישום עד תום ההליכים נגדו. היום כל פרקליט יודע, כי זמן ישיבת לקוחו בכלא תלוי, לעיתים, בגישתו והשקפתו של השופט שבפניו תבוא בקשת התביעה למעצר עד תום ההליכים.

חוק כזה, אם היה, היה חוסך מאישים רבים כסף רב שהוצא על מאמציהם של פרקליטי צמרת להביא לשחרור במהלך המשפט. שחרור כזה מאפשר לנאשם להכין את הגנתו בתנאים בהם הורגל, והיה מונע מאנשים מפורסמים את המעצר והחשיפה המשפילה שהביאה גם לנסיונות התאבדות, מצד שני אלה שאינם יכולים להרשות לעצמם הגנה משפטית יקרה היו מגיעים לבית המשפט בלי שנחשפו לסיוט שובר של מעצר ממושך.

אבל, כאמור, אלה הן הצעות חוק אלמוניות. בשביל הצעות כאלה לא יזעיקו אף אחד להצבעה במליאה. על הצעות כאלה לא מתכננים המוחות הפוליטיים במזנון הכנסת מארבי פתע. בקיץ הזה נמשיך לשאול מיהו יהודי. ■

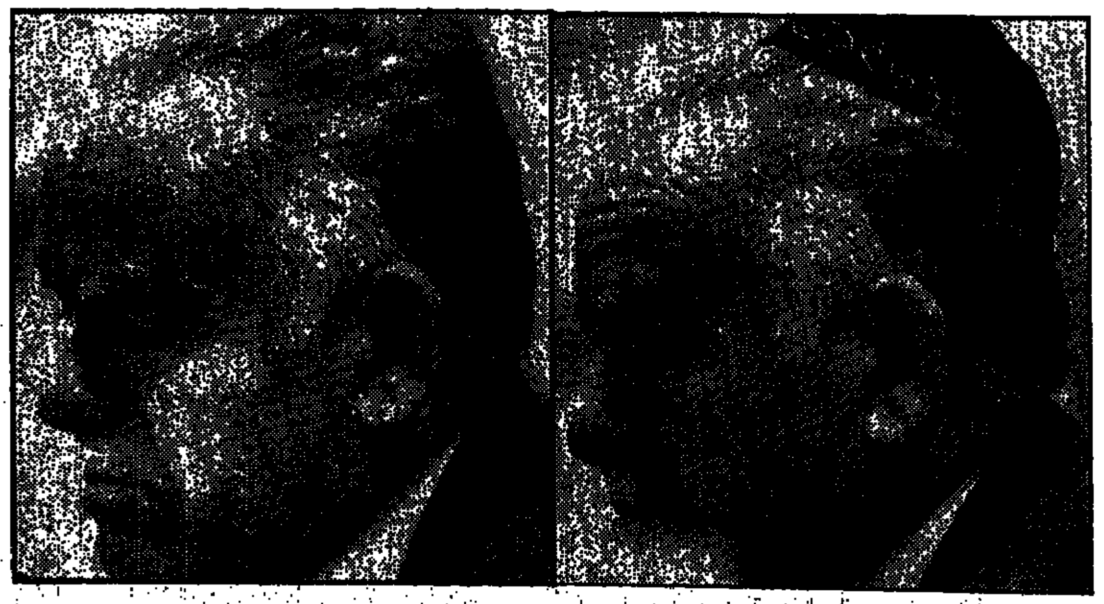

כשר למהדרין הגיע השבוע ראש הממשלה למושב השנתי של חבר הנאמנים בבר־אילן. על ראשו שכנה, מעשה כבוד, כיפה. התיישב על הבמה, הציץ ימינה, הציץ שמאלה וראה: כאן כתף חשופה, שם ראש גלוי. בזריזות שלח יד, שלף את הכיפה ממקומה והחביאה בכיס. (תצלום: שלום בר־טל)

אמנון רובינשטיין

שלם לחייל כגמולו

בשבוע שעבר התחרש משהו יוצא־דופן: חברי כנסת מר"צ וממפ"ם הביעו חרטה פומבית על הצבעתם. אירוע על־טבעי זה התרחש לגבי הצעת חוק של ח"כ שילנסקי – בה תמכו הח"כים הנ"ל – המבקשת לקבוע פטור חלקי משכר הלימוד לחיילים משוחררים.

מיד לאחר אותה הצבעה ולאחר שהצעת החוק עברה לוועדה, קמה ועלתה השאלה: אם כך סוברת הכנסת, אם מותר לתת הנחה לחיילים משוחררים, מה ההבדל בין הצעה זו, בה תמך גם השמאל, לבין החלטת הממשלה – וכרונה־לא־לברכה – בדבר קביעת שכר לימוד מופחת למשוחררי צה"ל.

מבוכה קטנה זו ממחישה עד כמה קשה היא הבעיה: איך מבטיחים שוויון בין כל אזרחי ישראל, כאשר אזרחים ערביים אינם מגוייסים לצה"ל. העניין אינו פשוט ואין פלא כי בעניין זה נופלות הכרעות מוטעות.

■■■

ישראל נמצאת במצב מיוחד במינו שאין דוגמתו במדינות אחרות. 20 אחוז מתושבי המדינה אינם מגוייסים לצה"ל ואינם עומדים במבחן החשוב הזה של נאמנות למדינה. מצב זה נובע באורח פורמאלי מהחלטת רשויות הבטחון שלא לגייס בני מיעוטים – למעט דרוזים וצ'רקסים. זו החלטה נכונה וצודקת שכל עוד אין לנו שלום עם מדינות ערב אי־אפשר לנו לסטות ממנה.

לפיכך אינך יכול לתת ליוצאי צבא אינסוף של זכויות שאינן קשורות במישרין בשירותם הצבאי. מדוע? משום שאם אתה נותן זאת אתה פותח פתח ליחס מפלה ולהקניית זכויות שאינן קשורות בשירות הצבאי ואתה עלול להתסיס עוד יותר את האוכלוסיה הערבית.

הדוגמה הקיצונית לכך היא קיצבת יוצאי צבא, בה העוול הוא כפול ומכופל: בניסוח החוק קבעו שגם אדם שלא שירת בצה"ל בפועל זכאי לה, אם קרובי משפחתו שירתו. קצבאות יוצאי צבא הניתנות ע"י הבטוח הלאומי הפכו להיות סמל של יחס מפלה ואין לך פגישה עם קבוצת של ערבים ישראליים – הנאמנים ביותר למדינה – שעניין זה אינו עולה בה בחריפות רבה. הוא הדין בשכר הלימוד באוניברסיטאות. אינך יכול לקבוע שכר לימוד מפלה באוניברסיטאות כאשר אתה, דהיינו מדינת ישראל, אומר לאזרח מדינת ישראל: איני נותן לך לשרת בצה"ל. ואין זה משנה כלל שההחלטה לגופה מוצדקת. (ואגב, יש גם מקרים של ערבים הרוצים להתגייס לצה"ל, והם נתקלים בסירוב).

מה הפתרון? נדמה לי שצריך לעשות הבחנה חדה וברורה בין זכויות החיילים המשוחררים ובין הזכויות של כל תושבי ישראל ללא אפליה. יש לקבוע כלל חוקתי שאין אפליה בזכויות סוציאליות בין תושבי הארץ, יהודים וערבים, כאלה ששירתו בצה"ל וכאלה שלא שירתו בצה"ל. כולם זכאים לאותן זכויות סוציאליות, לאותו שכר הלימוד באוניברסיטה, לאותן קיצבאות ילדים, לשוויון בכל מה שמעניקה המדינה לאזרחיה.

איך בכל זאת גומלים לאלה שמשרתים בצה"ל על אובדן שנות חיים ושנות עבודה יקרות? איך מביעים גם הוקרה וגם נותנים גמול על קורבן כה משמעותי? אך ורק על ידי תגמול אחד ברור, חד וחלק, שאינו פותח פתח לניצול לרעה: תשלום בכסף עבור השירות. תשלום זה יכול להינתן בדרך של שכר חודשי משמעותי. חלק מהשכר הזה יכול להיות מלווה על ידי מענק שחרור שגורלו ייקבע על פי תקופת השירות בצה"ל.

תשלום כזה הוא גם יותר צודק וגם יותר כלכלי מאשר זכויות הניתנות בצורה לא פורמלית ומחירן אינו נמדד ואינו ידוע. יתר־על־כן, יש פסול בכך שהתמיכה לה זוכה חייל משוחרר, תיקבע על פי המסלול שבו יבחר לאחר השחרור. פירושו של פטור משכר לימוד באוניברסיטאות הוא שמי שהולך לאוניברסיטה מקבל מהמדינה מתנה בעוד מי שמחליט ללכת להשתלמות מקצועית או לעבודה או לבית אולפנה אינו מקבל דבר. ההצעה שלי היא פשוטה: תן לו את הכסף והוא יחליט מה לעשות בו.

■■■

דברים אלה נכונים גם לגבי שיכון: תן לו את הכסף והוא יחליט אם הוא רוצה דירה בשכירות, או דירה בשיכון לזוגות צעירים או דירת יד־שניה. תן לו את הכסף והוא יחליט היכן הוא רוצה ללמוד, באוניברסיטה או במקום אחר, או שאינו רוצה ללמוד, או שהוא רוצה להשתמש בכסף הזה כדי לבסס את חייו.

פתרון זה – שאותו אפשר לממן ע"י העתקת הסכומים הניתנים היום לקיצבאות ולזכויות האחרות – עונה גם לעניין שעליו בקושי מדברים: הרי יש לבנשתנו ציבור יהודי שלם, שבניגוד לציבור הערבי, חלה עליו חובת הגיוס והוא משתמט ממנה; ולא סתם משתמט אלא מטיף להשתמטות והכל בחסות חברי הכנסת ושרים בממשלה ובמימון ציבורי נדיב. הצעתי פותרת גם את הבעיה הזאת: יהודי שלא שירת בצה"ל, לא יקבל את מה שמגיע לחייל צה"ל. ומי ששירת בצה"ל יעשה בכספו כפי שהוא יחליט – ולא כפי שמחליטה עבורו הממשלה.

זה הפתרון הפשוט, ההגיוני והצודק – ומשום כך כה מעטים סיכוייו להתקבל.

אוהל הדוד אחמד

יגאל סרנה

על רקע דירה בוערת ברמת עמידר או גני־תקווה מצטיירת פתאום דמות הפועל הערבי • כמו חיים משותפים עם אשה שנואה • על מה חולם, על מזרונו, שוטף הכלים הערבי בשעות שנותרו לו עד הבוקר? מה יש שם זולת עייפות גדולה, קהות ואולי שנאה או מרירות? • אפילו בהסתדרות יש לו פחות זכויות • לפעמים לא יתנו לו לאכול בחדר אוכל עם היהודים • לעתים, בגלל הדימיון בשמות הערבים, יסמנו אותם במיספרים

„רעים מן הבית היו הצריפים אשר בהם ישבו העבדים. אלה היו בנוים עץ לא מעובה, הרוח והגשם חדרו בעד הסדקים אשר בינות לקרשים. חלונות לא היו בהם, הריצפה היתה קרקע חשופה. כל כלום לא נראו בחדרים מלבד ערימות תבן מגואלות לי־שון עליהן. עתה באו לדוד תום ימים אשר לא ידע כמוהם לרע. קיווה למצוא למיצער חדר קטן אשר יוכל לשמרו בניקיון וסדר אך גם המאורה הזאת לא ניתנה לו לבדו כי אם עוד לחמישה או שישה עימו...” (אוהל הדוד תום. הרייט ביצ'ר סטו).

„בבקתה נוראה אחת על חוף שרתון מצאתי שני אולמות, שמשכנים 40 פועלים ערבים. מיטות ברזל ישנות, מזרונים חבוטים, ארון ההופך מיטה לשניים, מטבח תחת מיטה אחרת...” („הארץ”. גדעון לוי).

מדובר בעבדות. כארבעים עד חמישים אלף פועלים לא מאורגנים מהשטחים שעובדים בישראל. פועלים שחורים, אוהל הדוד אחמד. או שנפלו לידיו של מעביד טוב, אנושי שיש לו מקום או דירה קטנה עבורם, או שנפלו טרף למעביד, למג'בניק מתוסכל שמפליא בהם מכותיו, שוטר משועמם שחובט כדי להעביר את הזמן, תיכוניסט־משמר־אזרחי עם בעיות של גיל ההתבגרות.

מדובר בעבדים, תת־אזרח העונה לכל חשד. גרים מתחת לבלטות של תל־אביב, כלואים ללילה בצריף בפרדס שבמושב. ליד ביוב, במיקלטים שבימי שלום משמשים רק עכברושים, על הגג, בחניון תת קרקעי של כיכר אתרים, כבאסטה בשוק הכרמל. כל לילה ננעלים אלפי פועלים במקומות עבודתם. שילוב נוח של מיסתור משירות התעסוקה, חיסכון בהסעות, שמירה זולה. תריס ברזל יורד על סנדלריה או מוסך. במיקרה של התלקחות אש, כמו בסנדלריה ביפו, אפשר לקרוא לאללה או למוחמד.

כשבע וחצי בבוקר בבית הוועד הפועל בתל אביב, החבר גדעון בן־ישראל, כבר לא צעיר, שפוף מאוד, מגיע ללשכתו. על הקיר מפת מועצות הפועלים עליהן יפקח, על גב התמונה שעל שולחנו נכתב „לגדעון, ממשיך חזונם של ברל ובן גוריון”. בן ישראל משוחח אתי ומדפדף בו זמנית בתיק הכחול: „פועלי השטחים”.

– ביקרת במגורי פועלים ערבים?

– אנחנו לא עושים פטרולים ליליים.

עוזרו, רב איויק, מדפדף בתיק דומה. לוחמי הנייר, מחפשים להראות לי את המכתב ששלחו למנחם בגין לפני כך וכך שנים. כבר עת ארוכה ניטשת מלחמה בין ההסתדרות לממשלה על הפועלים מהשטחים. הקרב שהוכרז הוא על כספי הניכויים של פועלי השטחים המאורגנים. העניין, עטוף ראגה אבהית־סוציאליסטית, אבל בגרעינו הם הכספים העצומים הנגבים וזורמים לאוצר. ההסתדרות רוצה שנת־ניסיון, שבמהלכה תגבה, בעזרת הוועדים ומועצות הפועלים, את הכספים, תשלוט על הלא־מאורגנים הערבים, תעמיק גביה.

„הממשלה”, אומר בן ישראל, „עושה חשבון חלקאי, מפסידה הון על הלא־מאורגנים”. כדי לחזק את טיעוניו בדבר הצורך להילחם בבלתי מאורגנים יגייס בן ישראל את הנימוק הבטחוני: מישהו בדק כמה פיגועים יוצאים מהם.

חבר הכנסת צבן יגיד, כי הפועל הערבי מהשטחים הוא משקולת כבדה על רגל הפועל העברי, מושך את השכר כלפי מטה, בנשרו מן הפיגום הוא נטול זכויות. החבר בן ישראל נזכר במשפט בבית הדין לעבודה שעסק בפועל בנין מאל־עריש שישן בלילה בבנין ונפל מהפיגום, השופט אמר „תת רמה אנושית”.

דו"ח מחקר על השטחים שבוצע ב־'83 נתקל בקשיים הגדולים ביותר דווקא כבואו לבדוק זכויות סוציאליות, לכאורה ענין לא חסוי, לא בטחוני. נתברר כי על אותם ניכויים שמשלמים ערבי ויהודי יש לערבי פחות זכויות. לעיתים, מצא הדו"ח, לא יתנו לו לאכול בחדר האוכל במפעל.

זימזום של כלום

מהמאורגנים גובה המדינה מס הכנסה, ביטוח לאומי וקרנות שונות. „וישראל חוששת מאוד”, אומר ח"כ צבן שנמצא בקשר עם ארגון העבודה הבינלאומי, „שיום אחד יעלו עליה בגדול לאן הלכו כספי הניכויים”. הגרסה הרשמית מדברת על כך שהכספים המנוכים הולכים לרווחת תושבי השטחים. אולי כביש חוצה־שומרון יוצג כדוגמא. גורם ממשלתי אמר פעם, כי הכספים הנגבים זה שנים מתושבי השטחים העובדים בישראל הם „ביטוי לאחריות הממשלתית לקראת הסדר אפשרי בעתיד”.

בעוד שבוע תעלה ביפו ההצגה „חמדו ובנו”.

העבדים הערבים מחלחלים ליום־יום הישראלי, חודרים לתרבות. גם בהיותם כמעט בלתי נראים יופיעו לעיתים, כמו בנס תחיית המתים, במחזה, כסיפור קצר, במאמר. על רקע דירה בוערת ברמת עמידר או גני־תקווה מצטיירת פתאום דמות הפועל הערבי. יצחק בוטון כתב את המחזה, מסע לילי של שני ערבים, אב ובנו ועגלת זבל. חלומות, פנטזיות, מלחמה אבודה.

על מה חולם, על מזרונו, שוטף הכלים הערבי בשעות שנותרו לו עד הבוקר? מה יש שם זולת עייפות גדולה, קהות ואולי שנאה או מרירות?

השחקן בן שושן מדקלם לי, בחזרה הכמעט אחרונה של „חמוד ובנו”, את הקטע של הבן ההולך לצד אביו בתל־אביב הלילית, שני ערבים, עגלת זבל, בלי בית: „אנחנו זוחלים בכביש, כמו עכברים, כמו צל על הקיר, הולכים מעלינו, הולכים מתחתינו, לא עוסקים אפילו, הולכים בתוך הגוף שלנו. אנחנו זימזום של כלום”. לאב נמאס לישון במחסן, רוצה פינה שקטה. הבן נרתע ליאוש, הנער מרואן שמצטרף אליהם, עדיין מלא התפעלות מהעיר, עוד מעט וישקע גם הוא ביאוש. הצגה ביפו.

במחקר שעשה פרופ' יהודה אמיר ב־'77 התברר כי מפגש העבודה בין היהודי לערבי לא גרר תפנית חיובית אלא שלילית. כמו חיים משותפים עם אשה שנואה. רק במקרה של יחס טוב מיפנה לטובה ביחס הערבי, גם ל... „יחס טוב”, כתב פרופ' אמיר, „פירושו ... ובראשונה התייחסות לעובד הערבי כאדם”.

במקום עבודה אחר נמצא, כי בגלל הדימיון בשמות הערבים, הם סומנו במיספרים.

פשעו של מחמוד דרוויש

אחרי בחור אחר שהורשע על גניבת מרכב, נכנסו השבוע, ביום שלישי בבוקר, לאולם שופט השלום קוהלת, העיתונאים יואלה הר־שפי ומיקי רוזנטל, נאשמים בפירסומים מזיקים, עבירה לחוק הנוער. טיפול והשגחה. לולא כבוד המשפט הייתי פורץ מספסלי בצחוק ... משטרת ישראל מגינה על הקטין ... דרוויש מפני שני האנשים היהודים ש... עליך אי פעם. עד שלא שמעת את ה... לא האמנת. עוד דוגמא לערבי כתת־אזרח העונה לכל חשד.

מחמוד דרוויש עבד תל־אביבי, בן 15, חלק מעבדות ילדים ונוער, שוטף כלים, במקור מכפר ליד חברון. נעצר בליל ה־17 במאי '84 בשלוש לפנות בוקר. מכונית סיור משטרתית שסרקה רחובות אחרי קבלת הודעה על אונס לכדה אותו. ירדו עליו בסאת. זיהו רטיבות בקדמת תחתוניו.

דרוויש הובל למעצר, ישב שישה חודשים, נשפט בבית משפט לנוער בדצמבר '84, נגזרו עליו שבעה חודשי מאסר. בערעור המדינה על קולת העונש בפני שופטי המחוזי חריש, גולדברג ומישר, הוחמר עונשו לשלוש וחצי שנות מאסר בפועל. „ביטוי לסלידתו של בית המשפט מהמעשה השפל”.

בכיו של הנער גרם לתובע עו"ד עמרם בלום ולעו"ד הממונה על ידי המדינה, שאול עידה, לפשפש שנית בראיות. להפתעתם גילו כי הראיות המוצקות שהרשיעו את הנער, תחתונים ונעלים, לא היו כלל שייכים לו. בפנייה משותפת, יוצאת דופן, לבית המשפט המחוזי החזירו את העניין.

אב בית הדין חריש כתב נדהם, כי „לכאורה קשה לחלום כי המשטרה תיתפס לשתי טעויות כה גסות בחקירה אחת”. העניין הגיע לעליון, השופט שמגר ציווה לשחרר מיד את הנער בערבות עד לסיום הדיון.

יואלה הר־שפי פירסמה את הסיפור, טרחה להשיג ערבים, יחד עם המוכתרים שהשיגה נסעה לכלא דמון לשחררו, תוקן העוול הקשה, פרי המחדל המשטרתי החמור. כעבור חודשיים זומנה למשטרה יחד עם עורכה או מיקי רוזנטל, הם הואשמו בפרסום מזיק, עבירה לחוק הנוער טיפול והשגחה. מחמוד דרוויש נשאר בתל־אביב עד לפני כשבוע, עבר בפאבים „צלע בירה” ו„שופטים”. כמו כל ערבי שמסתובב ברחוב אחרי שעות העבודה נעצר פה ושם בידי המשטרה. המעביד האחרון שלו אומר שעבד בסדר גמור, בלי בעיות, גר בדירה עם פועל אחר מהפאב. אין לו כלב שידאג לו, מנותק מכפרו. המשך משפטם של הר־שפי ורוזנטל נדחה לראשית '88.

ענין של ריח רע

„כשהיה צורך לאדם במשרתים היה יוצא לשוק וקונם שם. כמו שאנו קונים בימינו סוסים או פרות או גם כסאות ושולחנות... רע מאוד היה הדבר למכור או לקנות בני אדם כבהמות, אך אנשים שומרי דת או אמונה עשו זאת ורבים אשר היו טובים וחננים לאחרים חשבו כי אינם עושים כל רע בהתעמרם בעבדיהם האומללים. אך אנשים שחורים הם, כה אמרו בליבם, אנשים שחורים לא ירגישו כמונו”. (אוהל הדוד תום. ארבעה עותקים מנוקדים בספריה לילדים, קומת קרקע, ספריה עירונית, תל־אביב)

אפשר להשיגם בשוקי העבדים באשקלון, ירושלים, רמת־גן ליד הקניון ועוד. על כל שלושה יהודים שמבלים – יש ערבי אחד שמשפשף. מתגוררים במקומות נטולי מים זורמים, לא מאווררים, עוסקים בעבודות ניקיון, רחיצת סירים, אחרי טיגון דגים או שרימפס, ערבוב חומוס, הרבה זבל. ישנים קרוב לרצפה, מסריחים. הריח העולה מהם בא מאיתנו: עוד לא נוצרה מראה אכזרית מזו לחברה הישראלית. כולם יוצאים רע: ההסתדרות, הממשלה, כוחות הבטחון.

מאיפה שלא תסתכל העסק מסריח. לא הערבי.

גרים מתחת לבלטות של תל־אביב, כלואים ללילה בצריף בפרדס שבמושב, נושאים תפילה לאללה תצלום: אסף פוקר

יעקב חסדאי

תעוזה או חקירה

במסגרת הוויכוח על ה„לביא”, דיבר מ"מ ראש הממשלה בכנסת. התקשורת דיווחה, כי מר פרס הכריז, שעלינו לבחור בין „מדינה של תעוזה לבין מדינה של ועדות חקירה”.

בעניין זה יש למר פרס טעות יסודית, שיש חשיבות בבירורה. לאמיתו של דבר, בלי ועדות חקירה גם אין תעוזה. ולמה?

מר פרס ציין בדבריו, בצדק, כי תעוזה קיימת במקום שיש סיכון. ובכן, הבה נניח שר בממשלה, מנהל מיפעל או אלוף בצבא, צריכים להחליט על השקעה של מאות מיליוני דולרים. מתי ההחלטה שלהם כרוכה בסיכון? כאשר במקרה של כישלון יהיה עליהם לשאת באחריות. אם בכל מקרה – תהיה אשר תהיה התוצאה – השר, המנהל, או האלוף, ישארו בתפקידם, ואולי גם יקודמו, כי אז אין סיכון בהחלטתם וממילא גם אין תעוזה.

כלומר – במקום שאין אחריות גם אין תעוזה ובמקום כזה, החלטות אינן בגדר העזה אלא הרפתקנות חסרת אחריות.

כמובן שיש שיטות שונות להטלת אחריות. יש מקומות מתוקנים, שבהם מנהיג שכשל מודיע על התפטרותו ביוזמתו. יש מקומות אחרים, שבהם המפלגה או המנהיג הבכיר תובעים את התפטרות האחראים. לפעמים, כשמדובר בעם נבון, שולחים את האחראים הביתה בבחירות.

אצלנו, בינתיים, נהלים כאלה אינם קיימים עדיין. במקום זאת, התפתח אצלנו כלי אחר – ועדות חקירה. מכיוון שהכשלונות אצלנו יתומים ובבחירות אין אלטרנטיבה אמיתית, והמפלגות והמנהיגים חסרי ערכים של אחריות – לכן ועדות החקירה הן האיום היחיד על אלה שיכולים להחליט על מלחמות או על השקעות של מיליונים. שכן, בלי ועדות חקירה – ממה הם יחששו?

לכן אדוני מ"מ ראש הממשלה, אצלנו, בלי ועדות חקירה אין תעוזה.

חופשת חלום במלונות דן

מבחר הצעות נופש קוסמות ומפתות במלונות היוקרה של ישראל.

חופשת גן עדן
בואו לחופשת גן עדן במרחבים הירוקים של דן קיסריה ותיהנו משלווה מתמשכת ומבילויים לתוך הלילה.
111 ש״ח, חצי פנסיון, בתאריכים 1-17.7.
133 ש״ח, חצי פנסיון, בתאריכים 17.7-26.8.
מינימום שהייה בסופי שבוע - 2 לילות.
דן קיסריה. טל: 06-362266.

חופשה מלכותית
המי ומי בוחרים להתארח במלון המלך דוד. גם אתם יכולים ליהנות מחופשה יוקרתית הסופגת את האווירה המיוחדת של ירושלים.
99 ש״ח כולל ארוחת בוקר בין התאריכים 20.7-20.8.
המלך דוד טל: 02-221111.

מעל העיר הגדולה
בחלונות הגבוהים של דן פנורמה, גבוה מעל העיר הגדולה, מזומנת לכם חופשה נפלאה המאפשרת לכם גם לרדת לעיר הגדולה וליהנות מכל הפיתויים שהיא מציעה.
57 ש״ח בתאריכים 1-17.7.
66 ש״ח בתאריכים 17.7-23.8.
המחירים כוללים ארוחת בוקר.
מינימום שהייה בסופי שבוע - 2 לילות.
דן פנורמה ת״א. טל: 03-663311.

לבלות בלב העניינים
בואו ליהנות, לנפוש, לבלות או לעשות עסקים במלון היוקרתי הנמצא ממש בלב העניינים.
99 ש״ח בחדרי SUPERIOR כולל ארוחת בוקר.
בין התאריכים 17.7-23.8
מינימום שהייה 2 לילות.
דן ת״א. טל: 03-241111

לנפוש בגבהים
גבוה בהרים מעל פני הים, תמצאו פינת חמד אקסלוסיבית, הטובלת בים של חופשה אמיתית.
82.50 ש״ח, כולל ארוחת בוקר, בחודשים יולי-אוגוסט.
לשוהים 4 לילות - לילה חמישי חינם, לא כולל ארוחת בוקר.
דן כרמל. טל: 04-386211.

אויר הרים
על ההרים, מול הנוף המרהיב של מפרץ חיפה, חוגגים חופשה מפוארת במלון חדיש ויוקרתי. אוכלים טוב, מתפנקים כמו שצריך ונהנים גם מכל אפשרויות הבילוי המגוונות שמציעה חיפה לאורחיה.
66 ש״ח כולל ארוחת בוקר, בחודשים יולי-אוגוסט.
לשוהים 4 לילות, לילה חמישי חינם, לא כולל ארוחת בוקר.
דן פנורמה חיפה. טל: 04-352222.

חלום בגובה פני הים
ממש בגובה פני הים, מתחיל חלום הכולל בילויים והנאות לתוך הלילה.
82.50 ש״ח בין התאריכים 1-17.7.
100 ש״ח בין התאריכים 17-30.7.
נותרו מספר מקומות לאמצע השבוע.
דן אכדיה. טל: 052-556677.

- המבצע לישראלים בלבד.
- המחירים לאדם בחדר זוגי. תוספת ליחיד בחדר זוגי.
- המחירים כוללים דמי שירות ולא כוללים מע״מ.
- המחירים לפי שער ה-$ היציג.
- מספר המקומות מוגבל.

חופשת חלום במלונות דן

א.ק. פרסום ושיווק

חץ מסילבי קשת

עבודת אלילים

אחרי ההצהרה מכופפת־המוח של יצחק רבין: „בראייה של בטחון מול דולר – הלביא׳ הוא מטוס לא טוב", קיים חשש שעם ביטולו של הפרוייקט המגלומני הזה, תתגלה תסמונת גמילה בממשלה ובתעשיה האווירית.

משך שנים הוליכו אותו בראש מיצ־עד האיוולת. הוא היה לטוטם שכל הש־בט מוכרח לסגוד לו ולרקוד סביבו, בע־בודת אלילים מוזרה.

השבוע הושמע ברדיו שיר ה„לביא", שהופק, כנראה, בטקס המראת המטוס. ברקע המוסיקלי, נשמע קולו של טייס הניסוי, מלווה בנאום של רבין, בבריטון עמוק. חיקוי מרגיז לשיר המצמרר על גבעת התחמושת.

שתי תמונות

שתי תמונות המחישו, השבוע, את כאב ההוויה הישראלית.

תמונתה של הדסה שכטר שכף רגלה נקטעה בפיצוץ בחוף כרמל בחיפה, כאשר באה לתומה עם משפחתה לבילוי של שבת.

חו של הקיבוצניק הצעיר אמנון רייזנר, שגופתה נתגלתה בנהר סיינט קלייר, אחרי שניסה, כנראה, להגיע בשחייה מקנדה לארץ המובטחת החלופית, ארצות־הברית. בכך הצטרף לצעירים, מלח הארץ, שאינם מוצאים מנוח לנפשם בתי־אות־נדודים. או סתם, בירידה. לאלה, שמצאו את מותם בג׳ונגלים העבותים של דרום אמריקה.

הקסם המוזר של המיליונרים

אם נתפנה לחמש דקות, נוכל, אולי, למצוא זמן לצקצק בלשוננו ולנוד לשמעון פרס. הנה הוא חזר מאירופה, נפגש עם ראשי מדינות, גייס אותם לעניין הוועידה הבינלאומית, צולם בטלוויזיה. השמיע הצהרות אופטימיות. נהנה מהילה של מיסתורין סביב השהייה בסופשבוע בשווייץ, אם כן או לא, קיים פגישות חשאיות.

יימצאו, אולי, אנשים קטנוניים שישאלו כלום אין הוא יכול להגשים את חזונו, בלי סיוע ואירוח של חברים מיליונרים.

בפאריז ארחו אותו בסעודה במסעדה מפוארת בשאנז־אליזה, אחר כך הוא טס במטוס פרטי של אחר לשווייץ ומתארח באחוזתו. משחר לפיתחם של הרוטשילדים (ברגל, בשבת, לתשומת לבה של ש״ס).

לזכותו ייאמר שכמה מחבריו הטובים ביותר הם מיליונרים. ובין אלה שנהנה משירותיהם והכנסת האורחים שלהם, היו תורמי אל״ף.

ולמה הוא חוזר לרטינות של חבריו, הרוחשים לכנס את המרכז כדי להחליט על יציאה מהממשלה. לאלה החוששים מן הכוכבים החדשים שהוא רוצה להציג, למרפקנות של מועמדים לתיק התקשורת שהתפנה בממשלה.

שנינו מאותו הכפר

עזוב, אומרים ידידים ואויבים לח״כ רן כהן מרצ. לא יילך לך. הוא מחסום בלתי עביר. למה שתצליח אתה, איפה שנכשלו אחרים בעניינים גורליים יותר?

מאמציו הבלתי־נלאים של רן כהן, להביא את המשטרה לחקור ארבע פרשות של אריאל שרון, בחשדות לכאורה למעשים פליליים – הוכתרו השבוע בהצלחה ראשונה. בג״צ הוציא צו על־תנאי המורה ליועץ המשפטי לממשלה, לשר המשטרה ולמפכ״לה, לנמק תוך 90 יום, מדוע לא תיפתח נגדו חקירת המשטרה.

מול אריק הצנחן, אומר רן כהן, ניצב הפעם יריב מאותו הכפר. גם אני צנחן עקשן ודבק במשימה. אבל המשימה שלי אינה המשימה שלו.

סיגר וניטשה

אולי יצליח רפי סוויסה להוכיח את חפותו מאשמת הטיית עדים לטובת בנו, ואולי לא.

אם בעבר ציירה אותו התקשורת כמאצ׳ו חריג, שובר מוסכמות, דאגה הפעם להראותו כאינטלקטואל. כאשר נלקח ליומיים מעצר־בית אצל פרקליטו, עו״ד חיים משגב, הוא צולם, בידו האחת מחזיק בסיגר, ובשניה, ספר של פרידריך ניטשה.

„כן", הכריז עם שחרורו, „אני, המארוקאי, קראתי את ניטשה". הוא הודיע שגם השלים לקרוא את „הקופסה השחורה" והיה לו גם „שם הורד". הכל ביומיים.

באמת סופרמן, סוויסה, אם הוא מסוגל, בסערת הנפש בה הוא נמצא, לקרוא את הספרים האלה. ועוד ביומיים. אני בקושי הייתי מסתדרת עם אגאתה כריסטי.

הספק קריאה מרשים

תצלום: מיכאל קרמר

ידידנו ובן־בריתנו

האם באמת סבורים יאיר צבן, יוסי שריד ומתי פלד בתמימותם, שמזיזה למישהו מהאתם על אירוח ההומאניסט הדגול, האדמירל הצ׳יליאני חוסה טוריביו מארינו?

לא משנה אם הוא אורח רשמי של הממשלה, או רק של משרד הבטחון, המסרב להשיב על השאלה. יד ימינו של הנורא בדיקטטורים הצבאיים, פינושה, נמצא כאן לא לשם צליינות. הוא לא עומד בראש חיל הישע בארצו העקובה מדם מתנגדי משטרו. הוא האיש שהמציא את הכלא הצף, ספינות עינויים. והוא בא, ככל הנראה, לקבל עוד נשק, לעוד דיכוי. משרד הבטחון, בראשותו של הלוחם לזכויות האורח יצחק רבין, יספק לו אותם.

כלום לא עזרה ישראל בהקמת ה„דינה" בצ׳ילה, אחד משירותי הבטחון המזוויעים ביותר?

ולכל העסקות האפלות האלה, אנו האזרחים, שותפים, שלא מרצוננו.

אחיתופל יאגו

מנכ״ל משרד הפנים, אריה דרעי מש״ס, הצליח, בלי להתאמץ יתר על המידה, לגרום לרוני מילוא, סגן־השר הממונה עליו, להעיף את עצמו כטיל לא מונחה.

את העוצמה שצברה ש״ס, לא מעט בעזרתו של דרעי, ניתן היה לתפוס בידיעה הפנטסטית של השבוע. בליכוד, נאמר בה, התבטאו בחריפות יוצאת דופן נגד ש״ס. „הם עוד יצטערו על התרגיל שעשו לרוני מילוא", אמרו אחרים שהעדיפו שלא להזדהות מחשש לתגובות קיצוניות של ש״ס.

למה הגיע הליכוד הכוחני, שחבריו חוששים להזדהות. ומפני מי.

אריה דרעי בן ה־28 רואה עצמה כמהר״ל שהקים את הגולם הזה, ש״ס. וסר המפרי יכול לקבל ממנו שיעורים בתכתובת, איך לסכל את החלטות הדרג הפוליטי. בלי דקות, בלי עידון, בלי תיחכום. במאווה בלתי מרוסנת לשררה וכוח.

אומרים עליו שהוא הכלאה של אחיתופל ויאגו. הוא מתחמן ומסכסך. יהיר ומתנשא. הוא מסרב לתקן, ויטרואקטיבית, את סימון הסטיגמה על ילדי ברזיל, שרוני מילוא רצה לבטל. הוא אף משך, עד השבוע, את גירושו מהארץ של הרב אברהם מנדרוביץ, הנאשם באונס ילדים, ואשר על בקשת ההסגרה חתום לא אחר, מאשר מזכיר המדינה ג׳ורג׳ שולץ. גם בכך צחק על רוני מילוא, כשהעביר את ההחלטה ליצחק שמיר.

הוא, המוציא והמביא של הרבנים עובדיה יוסף והרב שך, העלה על עץ גבוה את השר שלו יצחק פרץ, בעניין חוק מיהו יהודי, תיזמן אותו התוצה, ואף גרם לכך שיחזור לממשלה על תקן של שר בלי תיק, כדי שיהיה הוא, הבוס הבלעדי. הוא מתפאר בכך שהוא זה ששלף את פרץ מאלמוניותו ברעננה ועשה אותו שר. דרעי נותן ודרעי לוקח. הוא בהחלט רואה עצמו שר בממשלה הבאה.

הוא משך ומשך את גיוסו לצבא, עד שלא יכול היה להתמנות כמנכ״ל ללא שירות צבאי. ואז עשה שירות תנטאריש של ארבעה חודשים ברבנות הצבאית, וזאת לאחר שראגן שלא יוצב בהנדסה קרבית, לשם יועד.

את השירות הקשה הזה, היה מפסיק לעתים קרובות מאוד כפגישות ב„הילטון" לשם היה נלקח מהמתנה ב„וולבו".

אין לו שום עכבות. ועל כן, מרתר לתהיה שלא היתה זו רק שגיאה פרוידיאנית, כאשר הכריז, עם קבלת מינויו: „אני נפעם שמוניתי מנכ״ל מדינת ישראל".

דרעי ופרץ: מנכ״ל המדינה והרב מרעננה

תצלום: זום 77

מאת דב גנחובסקי ואריה אבנרי

השבוע שהסתיים לא היה שבוע בנקאי, בוודאי שלא בכותרות. הוא היה שבוע של נפילה רבתי בבורסה, שבוע של דו"ח מבקר המדינה, שבוע של המשך ההתלבטויות בנושא ה"לביא". אולם חדי־עין יכלו להבחין דווקא בשבוע זה בכמה אירועים, שנרחקו אמנם לשוליים, אך אין להתעלם מבשורתם האפשרית לגבי מערכת הבנקאות ועתידה.

לראשונה מזה שנים, מאז ימי האינפלציה הגדולה, ניתן היה השבוע לראות מחזה שכמעט נשכח. תורים של לקוחות לפני דלתות סניפי בנקים, ממתינים לפתיחתם במידה כזו ואחרת של סבלנות. הגורם לכך – לא כאז, ההכרח להציל מיידית את המשכורת ממלתעות האינפלציה, אלא נסיון, לעתים נואש, להציל מה שניתן ממה שקרה בבורסה.

הלקח: כאשר מה שקרוי "האזרח הקטן" מסתבך – לטוב ולרע – בבורסה, הוא עדיין עושה זאת באמצעות הבנקים. אין לו אפיק אחר לכך. למרות כל ההצעות וההמלצות לצמצום חלקם של הבנקים בייעוץ להשקעות ובביצוען – דבר לא השתנה. אותו "ציבור" גם גילה השבוע, שכאשר אחד מגדולי הקונצרנים הכלכליים ואחד מגדולי הבנקים מחליטים, בנפרד, להוריד את רמת השערים בבורסה – זה גם מה שקורה.

■■■

השבוע התקיימה האסיפה השנתית של בעלי המניות של בנק לאומי. "כוכביה" היו צריכים להיות ד"ר מאיר חת ובינו צריק, היו"ר והמנכ"ל החדשים, שזו להם האסיפה הכללית הראשונה בבל"ל. אולם ה"כוכב" היה שמחה שנקר, שבשעתו עסק בחשיפת כל־מיני גילויים בבנק ולבסוף התפטר ממנו.

בלחצו, "התנדבו" הדירקטורים הקודמים בבנק לוותר על שכרם בשנה שעברה. אולם, לא זה מה שחשוב. במידה רבה היה זה מחווה קטנוני. מה שחשוב הוא שבל"ל עדיין שבוי, יותר מכל הבנקים האחרים, בכבלי העבר הלא־מזהיר של פרשיות הוויסות, שכר בכיריו ופרשת יפת.

גליה מאור: לשחוק את שכר העובדים

מיכאל ברונו: לא לחלק סוכריות

הבנקים: דרוש ראש אחר

■■■

השבוע פירסמה המפקחת על הבנקים, גב' גליה מאור, את הדין־וחשבון השנתי שלה (ראה מסגרת). את השרות הגדול ביותר לגב' מאור עשו אלה, שהפיצו ידיעות על פרישתה מבנק ישראל. הדיון בשאלה האישית של המפקחת הסיט את תשומת הלב משתי נקודות חיוניות הרבה יותר. הראשונה – תפקידו של הפיקוח על הבנקים אחרי הישירה של הבנק המרכזי בתחומים העיקריים של המערכת, ובעיקר בקביעת שערי הריבית במשק. הנגיד, לעומתו, רוצה, שבנק ישראל יחזור למתכונת הקלאסית של בנקאות מרכזית, קרי: התערבות עקיפה, בעיקר באמצעות פעולות הבנק בשוק הפתוח – ובעידוד התחרות בין הבנקים המסחריים. לא רק ב"חלוקת סוכריות" למפקידים ולחוסכים, אלא בנושאים קריטיים הרבה יותר, כמו קביעת שערי הריבית במשק.

כבר לפני חודש ימים אמר פרופ' ברונו, שהוא שמח לגילויים ראשונים של תחרות כזו לגבי ריבית החובה שגובים הבנקים, והוא מקווה להתפתחות התחרות כזו גם לגבי ריבית הזכות שמשלמים הבנקים. הרמז העבה, שהונחת השבוע מבנק ישראל למערכת, לפיו על הבנקים לתכנן, וברצינות, תשלום ריבית לבעלי יתרות זכות בחשבונות עו"ש – אף הוא צעד בכיוון זה.

■■■

האם הבנקים ערוכים למצב החדש? האם הם יכולים להגיע, סוף סוף, למצב של תחרות ביניהם בצורה, שאותה חוזה נגיד בנק ישראל? ספק רב.

התוצאה העיקרית, ובעצם היחידה לפי שעה, מדו"ח וועדת בייסקי בנושא ויסות ה"בנקאיות", היתה בתחום הפרסונאלי. מנהלים ויושבי־ראש התפטרו או התפוטרו, בכירים אחרים עזבו או הועזבו ודירקטוריונים שינו את הרכבם.

זה חשוב, כמובן, מבחינת ההיגיינה הציבורית. מבחינת היערכות המערכת מחדש – עדיין לא. יש לכך כמה סיבות:

• חוסר וודאות. על הבנקים עדיין מרחף צילן של כל־מיני חקירות: [illegible] והפליליים של ויסות המניות, פרשת "חברות הקש", ואחרות. באחרונה מסתמנת נטייה בדרגים הפוליטיים לסיים במהירות את הפרשיות האלה, לא כדי לטשטש או לטאטא, אלא פשוט כדי להניח להנהלות חדשות להתחיל לעבוד.

חוסר הוודאות מתבטא גם בהכרח להתמודד עם נגישה נוספת מן העבר – שפרשת "בני הורביץ" היא דוגמה לכך. בנקאים בישראל מקנאים, ולא בכדי, בבנקים הגדולים בארצות הברית, שאזרו כעת אומץ ומחקו חובות במיליארדים, שחבות להם המדינות המתפתחות. "מחיקה" סיטונאית כזו אצלנו היא מן הנמנעות, אולם כאשר שוב

טובים הארבעה מן החמישה

מאת גדעון עשת

התוצאות העיסקיות הטובות־יחסית של ראשית '87 יכולות להטעות.

בהנחה, שהאינפלציה תרד והמשק יתייצב, עתידה של המערכת הבנקאית אינו נראה ורוד. זו התנפחה ככלון בתקופת האינפלציה, כאשר הישראלי הממוצע בילה בבנק מדי יום, כדי לבצע עיסקות מיגוננה נגד האינפלציה. היום, חלק מן האוויר שבמערכת המנופחת כבר יצא.

ככל שהיציבות המשקית תגדל, כך תצטמצם ותלך הפעילות הבנקאית. לבנקים יהיו פחות רווחים ויקשה עליהם להימנע משליטה ממשלתית, הנובעת מהסדר המניות.

האם יש דרך להוציא את הבנקים מן הבוץ שבו הם שקועים?

שאלה זו הינה כיום נושא לדיונים ברמות שונות, כאשר ברקע עומדת בעיית הלאמת הבנקים כתוצאה בלתי־נמנעת מ"הסדר המניות". במסגרת דיונים אלה מועלים רעיונות שונים, כמה מהם קיצוניים ביותר.

להלן שתי דוגמאות להצעות כאלה. המדובר – יש להדגיש, ברעיונות בלבד.

1. בנק לאומי: הסוכנות היהודית, בעלת המניות של בנק לאומי, הוכיחה כושר בלתי־נלאה להזיק לבנק שבבעלותה. על הממשלה להציב לסוכנות אולטימטום: או שתמצא משקיע גדול מאחד הבנקים הגדולים בעולם, או – וכך עדיף – שתמכור נתח גדול מהמניות לעובדי הבנק. אם מהלך כזה לא יתבצע בתוך שנתיים, תעביר הממשלה את המניות לרשותה ותפקידם בנאמנות בבנק ישראל. הבנק הממלכתי יקח או על עצמו לנהל את הבנק, תוך כוונה למוכרו במהירות.

2. מיזוג הבנקים הקטנים: צימצום העסקים הצפוי, הצורך בתחרות בין הבנקים וקשיי הניהול בבנק המזרחי, מחייבים שינוי כיוון בשני הבנקים הקטנים במדינה.

בנק המזרחי מוזהה כבנק המשרת בעיקר ציבור דתי. "בנקים יעודיים" כאלה מאבדים מכוחם, וההוכחה היא מה שקורה בשנתיים האחרונות לבנקים כאלה בארצות־הברית.

ארבעה בנקים גדולים, יציבים ותחרותיים, עדיפים למשק הישראלי על חמישה בנקים, שפוגעים ביציבות. המסקנה: איחודו של בנק המזרחי עם הבנק הבינלאומי הראשון. הבנק המאוחד יהיה בגודלו של בנק דיסקונט.

הרעיון הזה מעורר הדים בצמרת הכלכלית. שם שוקלים, בין השאר, גם את הוצאת "בנק איגוד" משליטת בנק לאומי והפיכתו לבנק קטן ועצמאי.

ההשקעה באגרות חוב צמודות לזהב כרוכה בסיכון גבוה, בשל תנודות תכופות במחירי הזהב בשוק העולמי, הן כלפי מעלה והן כלפי מטה בפרקי זמן קצרים. באשר להתפתחות מחירי הזהב ראה במבוא לתשקיף. על המשקיע להיות מודע כי אין "ריצפה" להצמדת הזהב וכי הוא עשוי לקבל תשלומים הנמוכים או הגבוהים מקרן השקעתו (ראה סעיף "שיקולים מיוחדים להשקעה צמודת זהב" בעמ' 5 בתשקיף).

אנדרין בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח–1968, כי החברה פירסמה תשקיף בדבר הנפקה של: סדרה של אגרות חוב, 1992–1998, רשומות על־שם, בסכום נקוב כולל של 2,550,000 ש"ח (סדרה 1). אגרות החוב צמודות למחיר הזהב ונושאות ריבית צמודה למחיר הזהב בשיעור של 3% (שלושה אחוזים) לשנה, הכל כמפורט בתשקיף.

בנק כללי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק"), החבר בבורסה, התחייב לרכוש מאת החברה אגרות חוב בערך נקוב כולל של 50,000 ש"ח, לצורך ביצוע מסחר סדיר כמפורט בסעיף "רישום בבורסה ומסחר סדיר" בתשקיף, ולפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל של 2,500,000 ש"ח מסדרה 1.

אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז שייערך ביום 6.7.87 במחיר מינימלי השווה למחיר ערכן הנקוב (100%) כמפורט בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בתשקיף. אגרות החוב שלא תימכרנה במכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה החל מיום 8.7.87 במחיר ערכן הנקוב (100%) בתוספת ריבית והפרשי הצמדה לזהב על הקרן והריבית שיצטברו מיום המכרז ועד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך הרגילה" בתשקיף.

כבטחון לתשלום סכומי הקרן, הריבית ופרשי ההצמדה לזהב על אגרות החוב כמפורט בתשקיף, משעבדת החברה לטובת הנאמן את הנכסים הבאים בלבד:

א. בשיעבוד קבוע, ראשון בדרגה, מכונות וציוד שלה, אשר הוערכו על־ידי השמאי ישראל קצנלבוגן בסך של 3,589,372 ש"ח. מנהלי החברה מצהירים כי הסכום בו העריך השמאי את המכונות והציוד גבוה מהערך המאוזן המתואם של המכונות והציוד ליום ההערכה.

ב. בשיעבוד צף, ראשון בדרגה, זהב מסוג "FINE" (24 קארט) בכמות אותה ניתן יהיה לרכוש בשוק הזהב של לונדון ביום העסקים שלאחר יום סגירת רשימת החתימות בתמורת ההנפקה המלאה, כהגדרתה בעמ' ד–1 בתשקיף. החברה מתחייבת להחזיק בפועל בחצריה בכל עת לפחות 70% מתוך כמות הזהב האמור. היתרה תוחזק באמצעות חוזים עתידיים ו/או אופציות לרכישת זהב, לפי בחירת החברה, אשר ישועבדו לטובת הנאמן. הזהב בחצרי החברה יבוטח בביטוח מסוג "LLOYD'S JEWELLERS' BLOK POLICY" (פוליסת הביטוח תשועבד לטובת הנאמן).

פרטים מלאים אודות הבטחונות ניתנים בפרק "בטחונות ושטר הנאמנות" בעמ' ד–1 בתשקיף ובשטר הנאמנות המצורף לתשקיף.

החברה רשאית לפדות בפדיון מוקדם את יתרת אגרות החוב שתהיינה במחזור החל מיום 31.12.92. בעלי אגרות החוב לא יהיו זכאים לפדיון מוקדם של אגרות החוב או חלקן. הפדיון המוקדם ייעשה בהודעה בת שישה חודשים מראש.

בתשעת החודשים שנסתיימו ביום 31.12.86 היה לחברה רווח מתואם של 247,804 ש"ח (בשקלים של דצמבר 1986). בשנה שנסתיימה ביום 31.3.86 היה לחברה הפסד מתואם בסך 1,426,964 ש"ח (בשקלים של דצמבר 1986). ההפסד העבר המתואם של החברה ליום 31.12.86 הינו בסך של 249,827 ש"ח (ראה פרטים בעמ' 3 בתשקיף).

הרישום של אגרות החוב בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור. אם לא יושג פיזור נאות תבוטל ההנפקה, החברה תחזיר למבקשים תוך יומיים לאחר שיקבע שלא הושג פיזור כאמור את הכספים ששילמו עבור המנותיהם, והחתום יהיה תופעי מתחייבויותיו. הסכום המינימלי שיש להשיג בהנפקה זו הינו 1,875,000 ש"ח ואם לא יושג תבוטל ההנפקה ויוחזרו כספי ההנפקה.

לפי שטר הנאמנות אין מוטלת על הנאמן חובה לבדוק פעולות בחצרי החברה את המלאי המשועבד, אך על הנאמן מוטלת החובה להגן על זכויות בעלי אגרות החוב כמפורט בשטר הנאמנות (ראה עמ' ד–2 בתשקיף ושטר הנאמנות המצורף כנספח לתשקיף).

סך כל עמלות החיתום, ההפצה וההנפקה שהחברה תשלם לא יעלה על 11% מתמורת ההנפקה.

עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

הנאמן: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ

החתום: (בשעור של 10% מההנפקה) בנק כללי לישראל בע"מ

תאריך התשקיף: 26 ביוני 1987

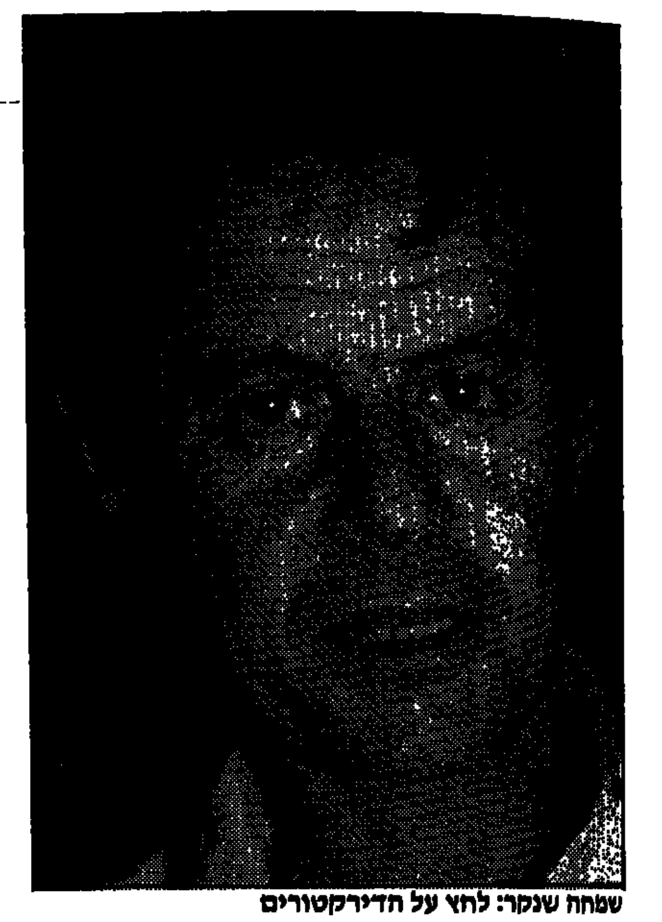

שמחה שנקר: לחץ על הדירקטורים

מערכת הבנקאות ניצבת על פרשת דרכים • היא לא הצליחה עדיין להתאושש מסערות הוויסות, "חברות הקש" ומשכורות הבכירים • התוצאה היחידה מדו"ח בייסקי היתה פרסונאלית: הבנקים נותרו ללא הנהגה חדשה • כדי להגיע למה שנגיד בנק ישראל מכנה תחרות בריאה – חייבים להשתחרר מכבלי העבר הלא־מזהיר

ושוב צצה פרשה חדשה, מתעכבת ההתאמה היסודית של המערכת למצב חדש לחלוטין.

• ומסר נחת. הדברים אמורים לגבי ההנהלות של חלק מהבנקים. בבנק הפועלים ובבנק דיסקונט התיישבו המנהלים החדשים בכורסותיהם ללא זעזועים רבים מדי, בוודאי שלא כלפי חוץ. היו לכך סיבות שונות. ב"פועלים" תרמו לכך מנהיגותם של מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ושל יו"ר ההנהלה החדש עמירם סיוון. ב"דיסקונט" נבע הדבר מעובדת היותו בנק פרטי, שבני ריקנאטי נשארו בעליו, אף אם עזבו את ניהולו הישיר.

לעומת זאת, טרם הסתיימה "התיישבות" ההנהלות החדשות בבל"ל ובבנק המזרחי, וברור שכל עוד תהליך זה טרם הושלם, אין ההנהלות האלה פנויות לעסוק במלוא המרץ והזמן בנושא העיקרי שלפניהן: בניית הבנקים מחדש ובניית המערכת כולה מחדש.

• יעול. זהו הביטוי בו משתמשים הכל, כדי לתאר את התהליך הקשה והכאוב של צמצום דראסטי בהוצאות הבנקים. זהו תהליך מורכב, הכולל סגירת סניפים, פיטורי עובדים, מכירת נכסים מפסידים כדי לצמצם הפסדים ומכירת נכסים מרוויחים, כדי להורים מקורות לבנקים עצמם, וכללית, להגיע לשיפור משמעותי ברווחיות הבנקים.

בנק ישראל מציב את ביצוע ה"ייעול" כתנאי להפשרת הפיקוח על הבנקים מצידו, בעיקר בהמשך התהליך של שחרור עמלות הבנקים מן הפיקוח ומתן האפשרות להעלותן כדי להגדיל את המירווח של הבנקים. ההנחה היא, שהתחרות הגוברת בין הבנקים היא שתבלום עליות גבוהות מדי בשיעורי העמלות. בינתיים, מופתעים לקוחות הבנקים מדי פעם מחדש כאשר הם מגלים, שעליהם לשלם יותר עבור פעולות שונות, שבעבר קיבלו אותן במחירי "מציאה" ולעתים אף בחינם.

• הלאמת הבנקים. "עבור מי אנחנו עובדים?" עשויים מנהלי הבנקים לשאול את עצמם. "מי הוא בעל הבית האמיתי שלנו?" אין זו שאלה בעלת פתרון מיידי. אולם, תהליך פריון ה"בנקאיות" המתקרב כל הזמן – באוקטובר השנה צפוי פריון הנתח הגדול והראשון בביצוע ה"הסדר", אחרי פריון "מניות הקשישים" שכבר בוצע – מקרב את היום בו יהיו הבנקים שבהסדר מולאמים – אלא אם כן יוחלט אחרת.

■■■

נכון, ב"חלונות הגבוהים" כבר קיימת הסכמה שיש למנוע את הלאמת הבנקים, ויהי מה, ומכמה טעמים. אולם מההסכמה העקרונית ועד להחלטה כיצד מבצעים זאת ועדיין רחוקה הדרך. (ראה מסגרת)

מערכת הבנקאות מצויה עדיין על פרשת דרכים. היא אולי יודעת לאן היא צריכה להגיע, אבל אינה יודעת כיצד להגיע לשם, והיא סובלת במידה לא קטנה מהעדר מנהיגות פנימית וחיצונית שתוביל אותה בדרך הזו. הבנקאים למדו היטב את לקחי התביעות שהוגשו נגדם בגין קרטלים ביניהם, ואינם מרבים לדבר איש עם רעהו ובוודאי שהם נמנעים מתיאומי עמדות. זה אולי טוב לפיתוח התחרות ביניהם, אבל בהחלט אינו עוזר ליצירת מנהיגות בנקאית חדשה במקום זו שנעלמה בין גלי סערות ויסות הבנקאות ודו"ח בייסקי. אם לא תינתן למערכת מנהיגות, וכנראה שהיא צריכה להיות חיצונית, מבנק ישראל – ישארו הבנקים וישארו לקוחותיהם ומו"רב במצב המעורפל הנוכחי, שלמשק בוודאי שאינו בריא ואינו מועיל.

לא רצים יותר לבנק

מאת בני ברק וגד ליאור

בשלוש השנים האחרונות, הצטמצמה הפעילות הבנקאית בישראל ב־20 אחוז. אולם מספר עובדי הבנקים וסניפיהם לא הותאם לירידה זו. שיעור הירידה שם היה קטן בהרבה. זו המסקנה המרכזית העולה מדו"ח המפקחת על הבנקים בבנק ישראל, גב' גליה מאור, שפורסם השבוע.

מה קרה במערכת הבנקאית בישראל בשנה הדולפת?

דו"ח המפקחת על הבנקים משיב על שאלה זאת בבירור:

• הפעולות הבנקאיות שביצע הציבור בבנקים בשנה האחרונה ירדו בששה אחוזים. שנה קודם־לכן, ב־1985, הסתכמה הירידה ב־8.4 אחוזים. הסיבה העיקרית לתופעה הזאת: הציבור כבר לא רץ מדי יום לבנק, כדי לבצע פעולות כמו רכישת תפ"ס, להגנה על כספו מפני האינפלציה הדוהרת. ככל שירדה האינפלציה – הדיר הלקוח הממוצע רגליו מהבנק.

• 1986 היתה שנה רעה לבנקים. אלה סיימו את השנה ברווח (אחרי מס) של 26 מיליון שקלים בלבד. הקבוצות הבנקאיות סיימו את השנה ברווח של 55 מיליון שקלים. שנה קודם לכן היו ריווחי הבנקים גדולים פי עשרה, וריווחי הקבוצות הבנקאיות – פי ששה.

מהי הסיבה לירידת הרווחים של הבנקים?

• ירידת הריבית: בנק מרוויח מהפרש בין הריבית שהוא גובה על הלוואות לריבית שהוא משלם למפקידים. הציבור שילם בשנה האחרונה ריבית ריאלית בשיעור של 34 אחוזים על ההלוואות שקיבל מהבנקים. זוהי, אומנם, ריבית גבוהה מאוד, אך יש לזכור, כי שנה קודם־לכן עמדה הריבית הריאלית על לא פחות מ־91 אחוזים.

• עסקי מטבע חוץ: במשך כל השנה שעברה נשמר שער החליפין של 1.5 שקל לדולר. המרה, לעומת־זאת, המשיך לעלות ועימו ההוצאות של הבנקים. התוצאה: הפסדים על פעולות בחו"ל, במיוחד בעסקי הדולרים.

• מקרי הורוביץ ודומיהם: הבנקים הילוו (ויש אומרים גם מלווים) כספים רבים לעסקים, כספים, שאט־אט מתגלים כמפוקפקים. מקבל ההלוואות לא מחזירים כספים, והבנקים נאלצים להפריש במאזן סכומים גדולים כ"חובות מסופקים".

בשנה שעברה הגיעה ההפרשה הזו ל־355 מיליון דולר. על־אף פניית המפקחת על הבנקים לנציב מס הכנסה, אין האוצר מכיר בהפרשות כהוצאות לצורכי מס. התוצאה: הבנקים נאלצו לשלם מיסים על ההפרשות לחובות מסופקים. שיעור המס: 115 אחוז מהרווח.

• צימצום ההוצאות: הבנקים נכשלו בשנה האחרונה בתחום נוסף: הם לא הצליחו להמשיך בצימצום ההוצאות התפעוליות שלהם. אומנם, נסגרו 25 סניפים וכוח־האדם הצטמצם ב־2,014 מישרות, או בכ־7 אחוזים, אך שכר הפקידים עלה באותה תקופה ממש ב־7 אחוזים. בסך־הכל עבדו, בסוף 1986, במערכת הבנקאות בארץ 28,096 אנשים.

ומה ב־1987?

התוצאות העיסקיות לרבעון הראשון של השנה הנוכחית מצביעות על שיפור ניכר: חמשת הבנקים הגדולים הצביעו כולם על רווח כולל של 51.5 מיליון דולר (ב־1986 הרוויחו הבנקים, לפי נתוני דו"ח רווח והפסד, 17.6 מיליון דולר).

לכאורה, תוצאות חיוביות ביותר. אלא, שהמפקחת על הבנקים הזהירה את המערכת הבנקאית משמחה מוקדמת. שכן, הרבעון הראשון של השנה היה יוצא מן הכלל. המירווחים הפיננסיים היו גבוהים במיוחד. מצב זה לא ימשך, לדברי גליה מאור, שכן אלו מירווחים מעוותים, שאחר דינם – לרדת.

מה המסקנה מההתפתחויות האלה?

המצב עדיין רחוק מלהיות מעודד. היום אין כמעט ספק, כי למחזיקי מניות הבנקים לא יהיה כדאי להחזיק בהן על בסיס חישוב כלכלי, אלא לפדות אותן במחיר המובטח על־ידי הממשלה, שכן ריווחיות המערכת הבנקאית, רחוקה מאוד מלהבטיח תשואה נאותה לבעלי המניות הללו.

גאולה כהן

עלילה

1967: האויבים יורים ויורים:

אנחנו יורים ובוכים (ראה "שיח לוחמים").

...עוד אפשר לחיות.

1987: האויבים יורים ויורים:

אנחנו בוכים ויורים... בעצמנו.

...איך אפשר לחיות?

ב־1967 – צה"ל צבא ההצלה והיישע!

ב־1987 – צה"ל צבא הכיבוש ב"ישע"...

מאז נתעללו עלילות בישראל לא נתעללה עלילה שכזאת: לא רק מבחינת אלו שרואים – כמוני וכמו חברי – את מלחמת ששת־הימים ב־1967 כהמשך אזרחי וטבעי של מלחמת השחרור ב־1947, ואת ההתיישבות בבקעת הירדן ובהרי יהודה ושומרון כהמשך הכרחי וטבעי של התיישבות בעמק יזרעאל ובהרי הכרמל והגליל.

עלילה – גם מבחינות אלה, שיום לפני מלחמת ששת־הימים היו מוכנים, בשביל "שלום", לחתום קבע על גבולות המדינה של ה־4 ביוני 1967 – רק שהדבר לא ניתן להם: צה"ל, שמצא עצמו במצור, נאלץ להדוף ולרדוף את צבאות ערב, שנכשלו שוב, לאחר שני נסיונות השמדה כושלים קודמים.

עלילה – גם מבחינות אלה, שבעור הם מוציאים את דיבת צבא ישראל רעה, כצבא כיבוש זר ואכזר, לא יימצא ביניהם גם איש שפוי אחד, שימליץ על נסיגה עכשיו ללא שלום עכשיו.

■ ■ ■

אבל לא רק עלילה – גם צביעות:

האם צה"ל של 1947, שבמלחמת הגנה כבש אז את יפו, את לוד ורמלה, ואת מה שהיום הם באר־שבע ונהריה ומערב־ירושלים – שטחים, שלא נכללו בגבולות מדינת ישראל עליה הוצבע באו"ם – איננו בבחינת צבא כיבוש והיישובים שהקימו אז ממשלות מפא"י לאורך, לעומק ולרוחב ה"שטחים הכבושים" האלה – אינם בבחינת התנחלויות בלתי־ליגאליות? וכאשר במשך 19 שנה, מאז קום המדינה ועד 1966, שרר בתוך מדינת ישראל הקטנה – תחת ממשלות מפא"י–מפ"ם ובחסות צה"ל – משטר צבאי נוקשה לגבי ערביי ישראל, שהיו גם אזרחים ממש של המדינה – מי העליל אז על ממשלת ישראל שהיא ממשלת האפרטהייד והגזענות, ועל צה"ל – שהוא צבא דיכוי קלגסי־עד־נאצי?

וזהי עלילה, שאינה רק צביעות, אלא גם חבלה הגובלת בפשע, שכן היא מחבלת במוטיבציה של חיילי ישראל, שאם ירצו או לא ירצו – הם זקוקים לכל קורטוב של הזדהות עם המשימה כדי לעמוד בה; היא גם מעודדת את המוטיבציה של מרצחי אש"ף, שרוצים גם רוצים לנצל כל קורטוב של הזדהות מוסרית עימם מצד הכובשים עצמם.

■ ■ ■

עוולה עשה לנו הקדוש־ברוך־הוא – כך מעלילים המעלילים – שאיפשר לישראל את הנצחון במלחמת ששת־הימים; צדקה עשה לנו הקדוש־ברוך־הוא – כך מעלילים המעלילים – שאיפשר למצרים להביא על ישראל את ההלם של מלחמת יום־הכיפורים ושיקם את יוקרתם כך שהועילו בכלל להסכים לקבל מאיתנו את כל סיני, לא בלי להמשיך להצמיד אל רקתנו אקדח: גם את כל יו"ש וירושלים...

אז מה הפלא אם מן השוליים המטורפים של השמאל הקיצוני נשמעת היום השאלה: מי בעצם נתן את ההוראה לכבוש גם את יו"ש וירושלים?

היום רק עוד שאלה: מחר, מי יודע, אולי גם תביעה להקים ועדת חקירה.

היום השאלה מתייחסת רק למלחמת ששת־הימים: מחר, מי יודע, אולי גם להכרזת המדינה...

■ ■ ■

אבל, אם בלי דו"ח מבקר המדינה ובלי ועדות חקירה אפשר לקבוע היום, שמי שאשם בהידרדרות הזו הוא המערך, הנה גם בלי אותו דו"ח מבקר המדינה ובלי אותן ועדות אפשר לקבוע היום, שמי שיכול וחייב לא רק לעצור אלא גם לשנות כיוון – הוא הליכוד.

מה שנותר היום לשאול הוא רק: אם הוא גם רוצה.

לְפֶתַע בְּטֶתָה

100% כותנה

ואשראי עד אחרי ראש-השנה!

אין כמו כותנה לקיץ הישראלי ★ לבחירתכם מבחר אדיר ★ הנחות גדולות והזדמנויות ★ על קניה מעל 99 ש"ח - התשלום ב-2 באוקטובר, לבעלי כרטיסי אשראי ★ הזדרזו!

כל חולצות הכותנה (כולל פסים) רק 39.90 ש"ח.
כל מכנסי הכותנה רק 49.90 ש"ח.
חסכון נוסף: קנה חולצה ומכנסיים ביחד שלם רק 79.90 ש"ח. (ראה מסגרת)

סט קומפלט: מכנסיים + חולצה, מכותנה = 79.90 ש"ח
(בשיטות "ערבב ושלב" מתוך המבחר הגדול).

2 חולצות במחיר אחד!
הצעה מיוחדת למבחר דגמים מוגבל: = 59.90 ש"ח
לא רק הכותנה במבצע: גם חולצות עיסקיות טרוול קצה, במבצע בלתי חוזר!

אופנה למשפחה ולבית.

אליהו עמיקם

מורד ברחביה

„אני מרחביה" – נהג לומר – „אני מכיר אותם מכפנים".

הוא היה מילדי רחביה, ארץ זבת רייסות־בננה ושמנת, מבצר הסוכנות היהודית על מוסרותיה ה„לאומיים", אשר שלטו ב„ישוב העברי", תחת השלטון הבריטי.

רחביה היתה מושבה יהודית מחוץ לחומות ירושלים והיא סימלה את ירושלים השְׂבֵעָה, השלווה, הרווה נחת מעצמה. יושביה – בורגנות מאדימה, גוש אמונים לכתר הבריטי. מרד? נגד מי? למה? ברחביה לא היה מקום למרד, אף־על־פי שמדובר בעשור האחרון לחייו של שליש העם היהודי.

מובן מאליו, שלא היה בה מקום למורדים. ברחביה היה מקום לפקידים – פקידי פוליטיקה, פקידי תרבות, פקידי ספרות, פקידי מוסר, פקידי שירה, פקידי הגות. ומה בדבר – פקידי... גבורה? לא. הבריטים לא היו אוהבים פקידים כאלה.

מדגרות למרד צמחו בשכונות העוני הירושלמי – הנחלאות, כרם־אברהם, יגיע־כפיים, בית־ישראל הישנה, שכונת־הבוכרים ובכיו"ב. לא ברחביה. והנה דווקא ברחביה זו קם מורד בעל שיעור קומה, מן האמיצים והססגוניים בארץ.

שמואל תמיר קם למרוד באימפריה הבריטית. ומי שמרד בבריטים – מרד ברחביה.

■■■

והמרד – מרד, על כל מדוריו, שבין ירושלים הלוחמת לבין מחנה המעצר הבריטי בגילגיל, ליד ניירובי, בקניה.

עם גירוש הבריטים, תם המרד נגדם. המרד נגד הסוכנות היהודית נמשך. הארץ נפטרה מן השלטון הזר. היא לא נפטרה מן הסוכנות. זו נשארה על כנה ושינתה רק את מקומה: וזה מרחביה מערבה, אל הרכס הסמוך, מעבר לעמק־המצלבה, והתמקמה על גב הגבעה שייח־בדר, שנכבשה, בתחילת 1948, בידי לח"י.

אצ"ל התפורק, המחתרת עברה להיסטוריה. שמואל תמיר הסתער, בהתקפת מצח, על מנגנון שלטוני אדיר, שלבש עוז של מדינה. הוא היה כמעט בודד במערכה. לצידו קומץ אנשים, לא מהמחנה הז'בוטינסקאי – שורת־המתנדבים, בראשה עו"ד אליקים העצני, וכן אורי אבנרי ושבועונו.

במלחמה זו, של מעטים נגד רבים, יד המעטים היתה על העליונה. תמיר יצר זירה חדשה למאבק על דמותה של המדינה: את בית־המשפט.

ציון במשפט תיפרח? – זו לא היתה סיסמה. זה היה מעשה. הוא גרר את יריביו מביצוריהם בשווקים הפוליטיים אל אולמי המשפט, ושם הפליא בהם את מכותיו, כשהם המומים, באין להם עדיין תשובה למיתקפה בנשק כזה.

■■■

משפטי קסטנר ושורת־המתנדבים זיעזעו את המוסדות ה„לאומיים" של ההגמוניה. הם התחילו לחשוף את פרצופה ולמוטט את שלטונה, שהוקם בידי המנגרט.

תמיר פתח דף חדש לא רק בהיסטוריה של הארץ אלא גם בתולדות העם היהודי. אם אפשר לומר כך – הוא פתח תיק, שלא נסגר עדיין, ולא ייסגר עד מיצוי הדין וגילוי כל האמת. תיק זה הוא – תיק השועה היהודית בשואה.

והאמת סופה להתגלות. כי בתיקי ישראל הערוכים בתורה, בנביאים, בכתובים ובהמשכם בעל־פה, לא היה מעולם חיפוי על שום חטא או עוון, גם אם נכשלו בהם אבות האומה וגדולי גיבוריה. הכל נתגלה ונשאר גלוי בזכרון הלאומי. וכך יהיה גם בעתיד, כי זה טבוע באופיו של ישראל.

הנה, התיקים שפתח תמיר, עודם פתוחים. החשיפה, שהוא התחיל בה, נמשכת לעינינו יום־יום, ערב־ערב. אפילו תיקו של קסטנר, מליץ יושרם של הרוצחים, בני השטן הנאצי – בֶּכֶר, קרומאי, יוטנר, ויסליצני – לא נסגר עדיין. עד היום הזה לא נודע מי רצח אותו ולמה. והתיק ישוב וייפתח בדיון הכללי בתיק־השואה, בבוא יום־הדין.

ויום זה בוא יבוא, על אפם ועל חמתם של היונקרים המקומיים, שומרי החוק הבריטי. עכשיו הם שמים עצמם לשופטים בדיני־נפשות. הם מכבסים, מצחצחים וממרקים את קסטנר. אך שום דבר לא יעזור לו, כי גם הם ייקראו לדין ולא כשופטים.

■■■

הילד מרחביה, שהסתער, כמעט כנפו, על גוב ריקבון ועפר, ואף הפליג, הרחק מן הארץ, אל חופי ים־חרום היהודי, עבר במאבקיו דרך ארוכה וקשה.

שרות־הקרב השתנו. הם עברו מאולמי המשפט למשכן הכנסת, אך לא שככו שם. לפעמים אף התעצמו.

בקרב – הפוגע הוא גם פגיע. תמיר סופג מהלומות. בהתמשך הקרב, יש תהפוכות. העייפות גוברת. פוחתת יכולת הספיגה. גם על לוחם אמיץ ומלומד מלחמה עלולות לבוא שעות חולשה ונסיגה מן הקו.

ואכן גם לתמיר אונו נסיגות. אבל כל אימת שנדחף חזרה לעבר רחביה – הוכה. בטריטוריה שלו, בזירה שלו – גבר תמיד. בטריטוריה של היריב, בשוק שלו – תמיד הובס, בלי לדעת מתי, ואולי בלי להבין בעוד מועד – איך. הוא תמיד ניצח במעלה. תמיד נחל מפלה במידרון.

■■■

תמיר נפגע, אך לא נרצח. הוא לא הגיע לראש־התור, אך מה רבותא להגיע לפסגתו של גוב ריקבון? נצחונו בכך, שהוא התחיל במעולה לטיהורו של אותו גוב, להפיכתו להר ביתו של ישראל. ושבכות אפשר יהיה לחיות.

הוא לא הגיע לפיסגה, אך קנה לו שם עולם ביסודות. ואם יהיה פעם לרחביה לספר משהו בזכותה, יהיה זה סיפורו של מי שמרד בה – שמואל בן ראובן הכהן ואבי רוזה.

האב היה שלישו של טרומפלדור, והבן עלה לעקדה במרומים.

הערות בשוליים

הרב מנחם הכהן

מקברי ההחלטות

מצב לאומי: בכל פעם שהם יושבים להחליט, הם דנים, ודנים, ודנים ומחליטים שלא להחליט, אז למה קוראים להם „מקבלי ההחלטות"?

★

הקול קול יעקב: דו"ח קשה של מבקר המדינה: „החלטות גורליות התקבלו על סמך נתונים לא נכונים".

– תחזית: ה„לביא" לא יטוס ואף אחד לא יעוף.

★

חלופת ה„לביא": עכשיו שאנו כבר יודעים כמעט הכל על האריות מקבלי ההחלטות, נראה „היהודי המעוות בעל הכיפה" מן הפנטגון, פחות דוב ויותר זכאיים.

★

תמונת מצב פוליטית: תאצ'ר, מיטארן, שיראק, פייר אובר, קוהל, פון־וייצקר, סגן השגריר הסיני ועוזרו של ראש המשלחת הקונסולרית הרוסית – תומכים בעמדת פרס.

הרב פרץ, המר, שפירא, עטשי, הורביץ, פרוש, דרעי, אבוחצירא, עוזרו של הרב עובדיה ומשמשו בקודש של הרב ש"ך – תומכים בעמדת שמיר.

★

ארצות הציר: „גם נשיא גרמניה המערבית יארח את ולדהיים".

– לאחר ארבעים ושתים שנים, מתחדשת ברית משתפי הפעולה: גרמניה, אוסטריה הוותיקן והערבים.

★

זכור: „אס אס – זה דמאניוק האוקראיני; גסטאפו – זה בארבי הצרפתי; נאצי – זה ולדהיים האוסטרי".

– גרמניה האחרת: כולם אשמים.

★

להיות עם חופשי: „מיליון ילדי ישראל יצאו לחופש הגדול".

– בסתם ימים של חול, הם היו בחופש מלימודים, בחופש הגדול הם גם בחופש מבית הספר.

★

כן לשלום, לא לשבת שלום: „תוך חילול שבת מופגן, פתחה מפלגת העבודה מבצע החתמה המוני".

– מבצע מזהיר, הם יצליחו להכתים הרבה יותר ממה שהם מצפים.

★

חשקה נפשם בתורה: את סיום „שבוע הספר העברי", ציינו שני בני טובים ירושלמיים בנסיון „לרכוש" ספרים יקרים, מתוך אוצר כתבי היד של הספרייה הלאומית.

★

גויים RAUS: „לאחר שתקף את האדמו"ר מליובוויטש ואת הרבנים הראשיים, פירסם הרב שך ,פסק דין', המתיר דמם של גויים מפירי מצוות בני נח".

– זה מה שקורה כאשר גדול בתורה נתפס לקנאות, יורד מרמת־גאון ומגיע עד רמת־עמידה.

★

פסוקו של טור: מן המדרש: גונב מן הגוי לסוף גונב מישראל, גוזל לגוי לסוף גוזל מישראל, נשבע לגוי לסוף נשבע לישראל, מכחש לגוי לסוף מכחש לישראל, שופך דמים לגוי לסוף שופך דמים לישראל (תנא דבי אליהו).

דידי מנוסי

פְּסוּק הַשָּׁבוּעַ

לְבִיא שׁוֹאֵג – מִי לֹא יִרָא?
לְבִיא גּוֹסֵס – מִי לֹא יוֹרֶה?

פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ

מְבַקֵּר־הַמְּדִינָה
בָּדַק כָּל פִּנָּה,
כָּתַב וְגִנָּה
וְהִזְהִיר: סַכָּנָה!

וּבְתֹם עוֹד שָׁנָה,
מְבַקֵּר־הַמְּדִינָה
שׁוּב יִבְדֹּק כָּל פִּנָּה
וְיַזְהִיר: סַכָּנָה!

אָז מַה נִּשְׁתַּנָּה?

שְׁאֵלַת הַשָּׁבוּעַ

מְאַמֵּץ מִבְּרָזִיל – עִם קִדֹּמֶת,
אִם יִשָּׂא לְאִשָּׁה כַּיָּאוּת
מְאֻמֶּצֶת – אַף הִיא עִם קִדֹּמֶת
בְּמִסְפַּר תְּעוּדַת הַזֶּהוּת...

עַד כָּאן בִּבְחִינַת אִינְפוֹרְמַצְיָה,
וּמִכָּאן לַשְּׁאֵלָה הַקָּשָׁה:
הַאִם הַקִּדֹּמֶת הַזֹּאת
תַּעֲבֹר לַיְלָדִים בִּירֻשָּׁה?

יוֹרֵד הַשָּׁבוּעַ

הַשֵּׁם הַחַם שֶׁל יֶפֶת
שֵׁנִית פֹּה מְזֻמְזָם...
מַה גַּם שֶׁבֵּינְתַיִם שָׁם
צוֹבֵר הָאִישׁ פְּדָ"ם,

שֶׁאַחֲרָיו יְשׁוּבֶה
אֵלֵינוּ כַּנִּדְרָשׁ
[illegible]
כְּמוֹ כָּל עוֹלֶה־חָדָשׁ.

רִשְׁעוּת הַשָּׁבוּעַ

אֶל מַר לֵוִי (לֹא בָּטוּחַ)
הוּרְבִּיץ, סְרִיסָה וְכָהֲנָה...
כְּלוּם „בָּנִים אוֹכְלִים פֹּה בֹּסֶר
וְשִׁנֵּי אָבוֹת תִּקְהֶינָה"?

אוֹ בְּשֵׁם נְבָזוּת לִשְׁמָהּ
וְרֹעַ־לֵב שֶׁאֵין לוֹ קֵץ
נִדְחַק גַּם הַפָּסוּק „תַּפּוּחַ
לֹא נוֹפֵל רָחוֹק מֵעֵץ"?

חַמְסִין הַשָּׁבוּעַ

חַמְסִין – שַׁפְלָכִישׁ,
אֵי־שָׁם בִּשְׂדוֹת הַשֶּׁלַף,
נִרְאָה אַיָּלָן צָמֵא
שֶׁרָץ לִמְצֹא לוֹ כָּלֵב.

וּבְאֵזוֹר הָהָר
סָמוּךְ לַעֲנָתוֹת,
תַּרְנְגוֹלוֹת כַּלּוּל
הֵטִילוּ... חֲבִיתוֹת

וִדּוּי הַשָּׁבוּעַ

לַקְּטָעִים הַקְּצָרִים הַמּוֹפִיעִים לְעֵיל
יֵשׁ סִבָּה רְצִינִית וְנִמּוּק הוֹלֵם:
שֶׁגַּם לִקְרֹא וְגַם לִכְתֹּב
אֵין כֹּחַ הַיּוֹם לְטוּר שָׁלֵם.

חיים חפר

הם הולכים לצבא

רַק אֶתְמוֹל גָּמְרוּ תִּיכוֹן
וְאֶלֶף מַחְבָּרוֹת לִטְחֹן
רַק אֶתְמוֹל הֵם טָעֲמוּ אֶת לִבְלוּב הָאַהֲבָה
וּכְמוֹ לְטִיּוּל רָגִיל
הֵם כְּבָר אוֹרְזִים אֶת הַתַּרְמִיל
וְהַיְלָדִים הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא

וְעָפִים הֵם מִן הַקֵּן
וּמוּל חַדְרָם הַמִּתְרוֹקֵן
עוֹמֶדֶת אִמָּא שֶׁלָּהֶם וּמְחַיֶּכֶת עֲצוּבָה
אֵיךְ הֵם פִּתְאֹם כָּל כָּךְ גְּדוֹלִים
הַיְלָדִים הַחַיָּלִים
הַיְלָדִים אֲשֶׁר הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא

פִּזְמוֹן חוֹזֵר:
הֵם הוֹלְכִים לַצָּבָא
אֶל סֵדֶר וּמִשְׁמַעַת
וּבֵין פְּחָדִים וְגַאֲוָה
אֲנִי פָּשׁוּט נִקְרַעַת
תִּסְפֹּרֶת אֲחִידָה
וְנֶשֶׁק וּמַדִּים
וַחֲבֵרִים מִן הַיְחִידָה –
יְלָדִים.

אֵין שָׁעוֹת בַּטֶּלֶפוֹן
אֵין חֲבֵרָה מִן הַצָּפוֹן
שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ אֶצְלִי בַּקְּרֵמִים בָּאַמְבַּטְיָה רְטוּבָה
וְאֵיךְ תֵּלֵךְ הַהֲנָאָה
שֶׁל „אִמָּא, תְּנִי לִי הַלְוָאָה"
וְהַיְלָדִים הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא –

הַמַּעֲרֶכֶת תִּשְׁתַּתֵּק
שׁוּב לֹא אָגוּר בְּדִיסְקוֹטֶק
וְלֹא אֶחְיֶה בְּבַלָּגָן עִם אֵיזוֹ נַעַל עֲזוּבָה
יִהְיֶה לִי כָּכָה דֵּי מוּזָר
לִרְאוֹת תַּ'חֶדֶר מְסֻדָּר
כְּשֶׁהַיְלָדִים הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא

פִּזְמוֹן חוֹזֵר:
הֵם הוֹלְכִים לַצָּבָא וְכוּ'.

לֹא יוֹצְאִים וְלֹא בָּאִים
וְאֵיזֶה שֶׁקֶט, אֱלֹהִים,
וּמִי יִשְׁרֹק וּמִי יָעִיר בִּצְחוֹק גָּדוֹל אֶת הַסְּבִיבָה?!
וּקְשׁוּרִים אֶל הַגָּדֵר
הָאוֹפַנַּיִם בֶּחָצֵר.
וְהַיְלָדִים הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא –

רַק אֶתְמוֹל גָּמְרוּ תִּיכוֹן
וְאֶלֶף מַחְבָּרוֹת לִטְחֹן
רַק אֶתְמוֹל הֵם טָעֲמוּ אֶת לִבְלוּב הָאַהֲבָה
וּכְמוֹ לְטִיּוּל רָגִיל
הֵם כְּבָר אוֹרְזִים אֶת הַתַּרְמִיל
וְהַיְלָדִים הוֹלְכִים אֶל הַצָּבָא

פִּזְמוֹן חוֹזֵר:
הֵם הוֹלְכִים לַצָּבָא
אֶל סֵדֶר וּמִשְׁמַעַת
וּבֵין פְּחָדִים וְגַאֲוָה
אֲנִי פָּשׁוּט נִקְרַעַת
תִּסְפֹּרֶת אֲחִידָה
וְנֶשֶׁק וּמַדִּים
וַחֲבֵרִים מִן הַיְחִידָה –
יְלָדִים.

„לא איכפת לי להיות מנכ"ל של משרד אחר..."

בועז עברון

דו"ח מבית המשוגעים

קראתי מה שפורסם בעתונים על דו"ח מבקר המדינה. מה שמפתיע הוא שיש אנשים המופתעים ממה שכתוב בו.

אני שכיר. אשתי עובדת. הכנסה זעיר-בורגנית ממוצעת. החלטתי שרק וילה המכילה ארבעים חדרים ושמונה חדרי אמבטיה עם ידיות-דל־תות מזהב מתאימה לי. ראיתי בית כזה במגאזין מצוייר. בית של רוקפ־לר. הזמנתי את אחד האדריכלים היקרים ביותר בארץ, והוא התקשר עם קבלן שבונה רק למיליונרים. אין לו זמן לתפרנים. לקחתי הלוואה רא־שונית של רבע מיליון שקל מכמה בנקים רק כדי לממן את הוצאות התיכנון והנחת היסודות. (בינתיים התברר לי שההוצאות הכוללות תהי־ינה כפליים ממה שתוכנן קודם. הי־תה שגיאה בחישובים. אבל זה לא הדאיג אותי. הבנק נתן לי עוד הלוו־אה. ואם הוא נותן, למה שלא אקח?) רק כדי להחזיר את ההלוואות הרא־שונות שיעבדנו, אשתי ואני, את כל משכורותינו ונשאר לנו בדיוק ללחם אחיד וללבניה. אבל אידיוט מי שדו־אג. הכל יסתדר.

גם תיכננו לנו גן ענק, 20 דונם של מדשאות וצמחיה טרופית ובריכת מים. מהעירייה הודיעו לנו שמיכסת המים שלנו היא בסך הכל אלפיים קוב לשנה. אבל הגן צורך מינימום עשרים אלף. אנו צריכים איפוא גם לשלם את הקנסות הענקיים על צרי־כת מים חריגה. כדי לנסות ולכסות את הדפיציט הקמנו התיישבות חקלאית המגדלת כותנה שוללת המון מים ואין למי למכור אותה. קראנו לזה „הפרחת השממה".

פתאום מודיעים לי מהבנק שאי אפשר לתת לי עוד אוברדראפ־טים. העירייה הודיעה לי שאם עד מחרתיים בשתים-עשרה בצהריים לא אסלק את חוב המים, יסגרו לי את השיבר.

אז שלחתי את רבין לאמריקה, כדי שידרוש פיצויים על זה שיצאתי מדעתי. ואני מלא זעם ותלונה ושינה על כל העולם. מדוע לא נותנים לי כמו לרוקפלר? רק לו מגיע?

מה נאמר ומה נדבר – כולם אנ־טישמים.

ניסים כלכליים

לפני שנים אחרות הייתי בגרמניה המערבית. נדהמתי מהשפע, מפלאי „הנס הכלכלי". אבל אנשים אמרו לי שם, בגאווה לאומית לא מוסתרת: „הנס הכלכלי האמיתי הוא לא שלנו. אצלנו, אחרי המלחמה, התחילו האמ־ריקאים מזרימים מיד כמויות עצו־מות של מזון, בגדים, תרופות, מכו־נות, כסף. אבל בצד השני, בגרמניה המזרחית, שהיתה הרוסה כמונו, עוד פירקו הרוסים ושלחו לרוסיה כל מה שעוד נשאר. אפשר להבין אותם: הרי היטלר הרס את ארצם. לגרמנים במז־רח לא היה כלום. הם היו אנוסים לבנות הכל בידיים ממש, מן הקרקע, מההתחלה, בלי כל עזרה. ועכשיו הם הארץ העשירה ביותר בגוש המזרחי והמדינה התעשייתית התשיעית בעו־לם. זהו הנס הכלכלי האמיתי".

כמובן, יש כאן גם עניין של אופי לאומי, של חריצות, דייקנות, תיכנון, אהבת עבודה. לפני עשרה ימים היי־תי בגרמניה המזרחית. ביקרתי בתי־אטרון ובאופרה. בתוכניות היה כתוב שההצגות מתחילות, נאמר, בשמונה בערב. מעל הבמה של האופרה בדרז־דן מוצב שעון גדול, ובדיוק בשניה שהוא מראה שמונה בערב, כבה האור באולם ונפתח המסך. ולא ראיתי אף אחד שנכנס באיחור ומחפש בחשכה את מושבו ומפריע לאחרים.

הם ידעו, מההתחלה, שאין להם כלום, שאין ממי ללוות ושאין להם „לובי" בשום מקום ואין שום סוכנות צדקה מקשקשת בשבילם בשום מקום. הם בנו את עצמם. ויום אחד, מי יודע, אולי יהיה להם גם כסף לק־נות וילה בעלת ארבעים חדרים, עם שמונה בתי־שימוש. אבל הם לא יבנו אותה, מפני שרק משוגעים זקוקים לווילה בעלת 40 חדרים ושמונה בתי־שימוש, עם ידיות מזהב. ורק אנ־שים חסרי אישיות משלהם רוצים להיות כמו רוקפלר. אנשים בעלי אי־שיות חיים כמו שהם רוצים לחיות בעצמם.

אופי לאומי

זה לא עניין של אופי לאומי. לא זה ההבדל בינינו לבינם. יהודים באו מרוסיה לאמריקה בעוני משווע, מס־מר שיער, בחוסר כל. והם באו גם לכינרת ולדגניה ורק כותנתם לעו־רם. והם עברו עבודת פרך, גם פה וגם שם. ואנו מבקרים היום בדגניה ובכינרת ורואים אילו פינות חמד הן, שופעות כל טוב, והטוב הזה הוא פרי היזעה והעמל וההקרבה של אז.

ואותם יהודים שהיגרו לאמריקה הפכו תוך שניים-שלושה דורות לק־בוצה המשכילה והמשגשגת ביותר שם. בלי הפרופסורים היהודים, שחד־רו אף למעוזים המסורתיים של הווס"פיות כמו הרווארד ופרינסטון, לא תתואר כיום ההשכלה הגבוהה האמריקאית. ושניים אחריהם הם הסינים והיפנים, גם הם עמים בעלי מסורת של עבודה קשה והסתפקות במועט וכבוד להשכלה. היום היהו־דים, הסינים והיפנים הם שלוש הקב־וצות האתניות בעלות רמות ההכנ־סה וההשכלה הגבוהות ביותר באוכלוסית ארצות-הברית.

האופי הלאומי שלנו בארץ השת־נה לא מפני שיש לנו אופי קלוקל, כמו שאומרים „שונאי עצמם" (והמת־יימרים בדרך כלל להיות הפטריוטים הגדולים ביותר). הוא הושחת מפני שנוצרו תנאים המשחיתים אותו. הת־נאי המשחית הראשון הוא הכסף שלא טרחת בו, שנדמה לך שהוא מגיע לך רק בגלל עיניך היפות, והוא נותן לך אפשרות להשתגע ולהשתו־לל.

היתה יכולה להיות לנו אחת הארצות היפות והנעימות שבתבל. היתה יכולה להיות. היו לנו כל הנ־תונים: אנשים ישרים, גאים ומשכי־לים, היודעים ואוהבים לעבוד קשה ושונאים לקחת חינם. זה כל מה שד־רוש. עכשיו כבר אינם. הלך לנו המשאב הטבעי היחיד והחשוב ביו־תר. מעכשיו אנו ניזונים מבארות־הנפט שלנו בפורט־נוקס.

עמוס קינן

פעמי גאולה

ארץ הולכת ונגאלת, העם הולך ונגאל. מין התחדשות רוחנית גדולה חשה עלינו כמשק כנפי השכינה. ...נו לאופק, כבר נשמעת נעירת חמורו של משיח. להלן כמה דוגמ־אות.

1. אין כבר חשש למהומות

„אין כבר חשש למהומות ברמת־...", אמר עורך הדין דוד חושן המייצג את אחד החשודים בפוגרום ... לא מכבר בשכונה, „כי לא גרו יותר ערבים בשכונה".

ועוד הוסיף עורך הדין היהודי: „...שדברים על סכנה לשלום הצי־בור, צריך לשאול לאיזה ציבור – ציבור יהודי או ערבי? ואם מדובר בציבור – האם זו סכנה לשלום כל הציבור?"

...לנו לא נותר אלא להוסיף שגם ...שיענו נשעתו, כבר לא היתה סכ־נה לשלום הציבור. ואכן, היום הצי־בור כבר איננו.

2. גאולה תיתנו לארץ

„שוחד ואיומים לא יפחידו אותי, ...משיך לפעול למען גאולת קרקע ...ארץ ישראל השלמה. גאולת קר־קע זו החירוק שלי", נאם סוחר הק־רקעות שמואל עינב, שעמד במרכז ...התפרעות בכפר עבריה, שבה נהרג ...הכפר.

...התפרעות פרצה, כידוע, כאשר ... ואנשיו למדוד קרקע שנ־...ה במיליון דולר מאת תושבי הכ־פר ונמכרה ברווח לחברת בנייה יש־ראלית. נגד מר עינב מתנהל משפט בחשד שקנה קרקעות במירמה. פסק הדין אמור להינתן בקרוב.

תושבי הכפר הזה ועוד כפרים אחרים, אינם חשים עצמם כנגאלים. תאומו הערבי של הגואל היהודי, כבר יושב לאחר גזר דין.

זעקי ארץ אהובה, אם כך את נגאלת.

3. פסק הלכה

מותר להרוג גוי, גם ללא בד"ץ, אם עבר על מיצוות בני נוח – כך פסק אחד מגדולי רבני ישראל.

כך נפתרה, פתרון סופי, הבעייה „מיהו יהודי". יהודי הוא מי שמקיים פסקי הלכה שכאלה.

4. עוד פסק הלכה

„רבנים התירו למתנחלים לנסוע בשבת ולפקח על 'גזל קרקעות בידי ערבים'. רבני ישיבת ימית מאפשרים בשבתות סיורי ג'יפים של מתנחלים דתיים כדי למנוע 'השתלטות של ערבים על קרקעות מדינה בשבתות'. מפקחים גם על חריגות בנייה במסג־רים" – כותרת ב„הארץ", 2.7.87.

דומה שהרבנים לא הקלו דיים, רצוי שירשו סיורי ג'יפים דתיים שכאלה גם ביום כיפור, במיוחד ביום כיפור תשל"ג.

5. וגר זאב עם כבש

השר אריאל שרון, המגדל כבשים כצעד שני לאחרית הימים ולביאת משיח – הצעד הראשון היה מלחמת לבנון – הורה לאסור יבוא בשר כבש.

השר מתגורר עם כבשיו באיזור הדמדומים שבין פעמי-משיח וביאת־משיח – ולפי התלמוד, בין „פני הדור כפני הכלב" ובין „וגר זאב עם כבש".

לפי שעה, אם איננו טועים, הכב־שים שלו זה אנחנו.

6. הטוּרקים באים, הטורקים באים

ההיסטוריה חוזרת אחורנית.

אצ"ל גירש את הבריטים, יש אומרים.

הליכוד החזיר את הטורקים.

שוחד, מירמה, עושק, הונאה, קב־לת טובות הנאה, העדפת קרובי משפחה, הפכו בימי הליכוד לנורמה מקובלת שאינה מעוררת התרגשות בציבור. להיפך: נבחרי הליכוד נוע־קים נגד המשטרה המעיזה לחקור חשודים בעבירות שכאלה, אם הם חברי הליכוד, או סתם אנשי ארץ ישראל השלמה.

אכן, משפחה לוחמת. לאחר שגי־רשנו את האימפריה הבריטית, הגיע הזמן לגרש גם את המשטרה. וכמובן, להחזיר את האימפריה העותומנית.

7. מדינה יהודית

וכך, עינינו הרואות, מדינת ישראל הולכת ונעשית למדינה יהודית.

בעזרת השם.

„הכל שלילי, חוץ מכמעט טוב בשעורי חברה..."

דוד שחם

כסף קטן

פוליטיקה עם כל דבר

...הגיע המצב לידי כך שהדעות ... הלביא נחלקות לפי קווים ...פוליטיים? אולי מפני שיש גזע של פוליטיקאים, שהם כמו הטקס־... לאלה כל דבר מזכיר סקס ולאלה כל דבר מזכיר פוליטיקה. ...ואם את המפלגות מוכרים ... כמו שמוכרים מערך־חלב ...לוטו – מדוע לא פרוייקטים ...חוניים? בעצם, מדוע לא ...אסטרטגיות? מפגיני ...התעשייה האווירית נשאו שלטים: „הלביא – ברכה יביא". מתנגדי הפרוייקט ודאי לא יאחרו לצאת בהפגנות עם כרזות: „הלביא – גרעון ...יא". שינו להם תומכי הלביא ... „הלביא – מטוס כלבבי". ...נו ענייתם בחרוז, שרק מי שזוכר ... הסלנג של שנות הארבעים ... יבין אותו: „איפה הלביא? ...הלך להביא!"

...ואתנו נוכל להשיב בשורה משירו ... אלתרמן: ולהיכן נוליך את ...שה.

הדרך הקצרה למעלה

...מבקר המדינה פסק לגבי מינויים ...שנעשו בחברה הכפופה למשרד השיכון, כי השר היה צריך ... ביותר זהירות במינוי אנשים ... קרובי משפחתו.

...המשרד הגיבו בטענה, כי המינויים נעשו לפי כישורים ולפי כישורים בלבד. ומי יש להם כישורים ...ר מזכיר את הסיפור הקלאסי ... מנהל בחברה אחת נשאל איך הגיע למשרתו הרמה והשיב: מלמטה, בדרך הקשה. התקבלתי לעבודה כעוזר שליח וכעבור זמן־מה נשאתי את הבת של הבוס.

...מוגה ממזנון הח"כים

...שעה חמש משתרר הס במזנון הכנסת. כל הנוכחים מצטופפים בפינה, ליד מכשיר הטלוויזיה, נועצים עין בוחנת במסך ומטים אוזן קשבת לצליל הבוקע מן הרמקול. תוכנית „ערב חדש" היא תוכנית־חובה לבאי המזנון.

לא אחת מתראיין בתוכנית חבר כנסת, מסביר מדוע אמר מה שאמר בישיבת הבוקר או מדוע יציע מה שיציע בישיבת מחר. כל הח"כים שבסביבה מקשיבים לו בדריכות, שלא להחמיץ אף מלה.

בבוקר, כשדיבר במליאה, לא טרח איש מהם להקשיב לו. מחר, כשידבר במליאה, רובם אפילו לא יהיו נוכחים. אבל עכשיו, כשהוא מדבר בטלוויזיה, הם שותים את דבריו בצמא. שהרי רק מי שמגיע לטלוויזיה מגיע, ורק מה שנאמר שם – אמור.

כל השאר מתוסכלים. כועסים. מתמרמרים. מדוע הוא – מדוע לא אני? מדוע אותו מזמינים תמיד – אותי אף פעם? מדוע כשאני דיברתי לפני חצי שנה נתנו לי בקושי שתי דקות מחורבנות – והנה הוא משתרע על פני יותר מחמש? מדוע?!

החיים זה לא החיים. החיים זה מה שמראים מתוכם בטלוויזיה. וזה מה שיש.

לקבל שירות

השבוע, כשהייתי תקוע בפקק הגדול שנוצר בתל־אביב כשקרסה מערכת הרמזורים מחמת תקלה באספקת החשמל – בקעה ממקלט המכונית סיסמת הפרסומת הזו: „ברגע זה אתה מקבל שירות מחברת החשמל".

מוסר־ההשכל אינו ש־חברת החשמל שכחה כי רוב מכשירי הרדיו בימינו אינם מחוברים לזרם שהיא מספקת והם משרתים אותנו גם כשהיא לא, כי אם: מי שמחבר סיסמת פרסומת המסתמכת על מה שקורה ברגע שידורה, מגיע לו שיאמרו עליו מה שנאמר על מי שניתנה לו נבואה אחרי חורבן בית המקדש.

בקולי־קולות

בכל תחנת־טלוויזיה בעולם מקפידים שפסקול הפרסומות לא יהיה חזק מפסקול התוכנית וקריינות הרצף.

לא אצלנו. אצלנו משמיעים את הפרסומות דווקא בדציבלים עורפים ומריצים את הצופים אל כפתור הווליום (עוד סיבה לקנות שלט־רחוק), רק כדי לשוב ולרוץ אליו לאחר מכן ולהרים שוב את הקול, כדי שיהיה אפשר לשמוע את דברי הקריינים.

עולם הפוך גם בלי הסבל הכרוך בצפייה בסרטונים, שיוצריהם מניחים כי אם הצופה בהם אינו אימבציל גמור הריהו לפחות מורון.

וגם בלי החזרה המתמדת הזו על סרטוני הפרסום של פרס קפלן. לכאורה הם מכוונים להרשמת מועמדים (ותמהני לכמה מועמדים הם מצפים עוד, שאינם מסיקים את הפרסומת הזו!) – למעשה הם משמשים מסווה לא־כל־כך־מתוחכם להחדרת פרסומת מסחרית.

ובאמת, כמה פעמים צריכים לספר לנו שתדיראן זכה בפרס קפלן על ייעול הייצור והגברת המכירות ושבנק דיסקונט זכה בגלל מה שזכה, עד שנתפוס את העיקרון ונבין מי משלם את החשבון לרשות השידור? וזו רק חלקיק ממה שמצפה לנו אם תצליח המזימה למסחר את הטלוויזיה.

או למי יש סמכות לפטור אותנו מן המטרד הדציבלי הזה?

זיוה ידיב

ברחבי האימפריה העותומנית

אימפריות קמות, ואימפריות נופ־לות. רק האימפריה העותומנית לעו־לם נישארת. היא אומנם מתפוררת, ניכחדת, נעלמת, אך כמו עוף החול, מתחדשת במשנה מרץ בשלל צבעים מבהיק.

ב־1916 נפל השלטון העותומני בפלשתינה. ב־1948 קמה מדינת ישראל. ב־1987 שוב משגשגת אצלי־נו הממלכה העותומנית במלוא תפ־ארתה.

יש לנו שולטנים, בקים, פחות, קאימאקים, אפנדים, וקאוואסי, המקי־ימים בקפדנות ראוייה להערכה את נוהלי השלטון הטורקי ולא סוטים ממנו כחוט השערה: נפוטיזם, פרוטק־ציה, שוחד, בזבוז, חוסר יעילות, טימטום, גניבה, בניית מגדלים באוו־יר מכספי הציבור, וחלוקת בקשישים ובישליקים למקורבי צלחת הסלט הטורקי.

על כן מוזר הוא, שמבקר־המדינה הטורקית, ששמו יעקב מלץ, תוקף באלף עמודים מלאי זעם את הצמרת הטורקית הנאמנה שלנו, הנוהגת, כאמור, לפי מיטב המסורת העותומ־נית רבת השנים. איך הוא רוצה שטורקים ינהגו, כמו בריטים?

או שמא מבקר המדינה הוא פקיד, סהרורי מופרע שאינו מודע לעובדה שהוא חי תחת שלטונו של השולטן עבד אלחמיד השני וצוות ווזיריו ירום הודם? אפנדי תמהוני הסבור משום מה שהוא חי בתקופת המנדט ושחובתו הפטריוטית היא להרוג טורקי ולנוח.

איך הצליח נטע זר כזה להסתנן לתפקיד כה רם במדינתנו הטורקית המתוקנת? נפוטיזם? פרוטקציה? שו־חד? טימטום?

מישהו צריך להודיע מיד למחה. מרגל בריטי נמצא בשורותנו. יש להשליך את מלץ אל הקישלה, ולהג־לותו לקושטא.

כושר החלטה

אחר התהליכים הממושכים המעידים על נחישות וכושר הכרעה בממשלתנו וצמרתנו הבטחונית, הוא אמירת ה„לא" ל„לביא".

את הלמד של ה„לא" כבר מגלג־לים בלשון שנה תמימה, כמו קריין הספורט הברזילאי השואג „גולללל־ללל" במשך שעה.

אל האלף של ה„לא" עדיין לא הגענו. כי כאמור הלשון תקועה בה־חלטה נחושה בשיניים הקדמיות ומ־סרבת בתוקף להחלץ משם.

ברור לכולם שצריך להגיע בסופו של דבר אל האלף. הויכוח הוא רק מי יגיד אותו ראשון. ועד אז תמשיך המקהלה לקרוא כאיש אחד – „לללל־לללללללו"

המרגמה שנתביישה

אוי, אוי, איזה אסון קורה כאן. בשוק המוות מסתמנת האטה. שפל מדאיג בבורסת המלחמות. עובדה, אין למי לייצא את התותחים והמרג־מות של מפעל סולתם ביוקנעם.

מלאי של 58 מיליון דולר ממתין במחסנים ללא קונים.

יתכן שאין מספיק מלחמות בעו־לם. אולי שדות הקטל הצטמצמו, לא עלינו. או גרוע מזה, אולי אומות העולם מעדיפות לקטול בנשק שלא מתוצרת ישראל. לא פייר מצידם של העיראקים והאיראנים.

כמה עצוב לבקר ביוקנעם ולרא־ות תותחים יעילים ומשוכללים עומדים דוממים, נזופים, בטלים ממ־לאכה. והלב, כמה הוא נצבט למראות המרגמות המבויישות, השותקות, כמו סטרדיוואריוס מיותם חסר שימוש, שעה שהן יכולות לחולל נפלאות בכל אתר ובכל.

מאחר ואי אפשר להסב את מפעל הנשק לייצור טרקטורים ומחרשות, לטענת מנכ"ל כור, אולי באמת אין ברירה אלא לצאת למתקפת שיווק אגרסיבית.

קנה חמש מאות מרגמות ותקבל כנף של „לביא". רכוש 100 תותחים ותזכה בחופשה באילת וסיור בכותל המערבי.

אם כי תמיד ניתן יהיה להציל את המפעל בדרך הבדוקה והפשוטה ביותר שמעולם לא הכזיבה. מלחמה קטנה ונחמדה. וזה מזכיר לי שכבר מזמן לא באנו לעזרת אחינו הנוצ־רים, השיעים, הדרוזים, העלאווים, הסונים, העמלים, והחיזבאללה, בלב־נון.

גינה ציבורית

בטון יצוק, בטון דרוך, בטון מזוין, קונסטרוקציות ברזל. אבנים ירושל־מיות. אבני גרניט, שבילי גרנוליט. ריצוף רצפות, בלטות משולבות. ערי־גות אספלט, מיכלי אזבסט, גושי פלי־אסטיק, וספסלי פיברגלאס.

ומעבר לגינה חלון. על החלון פרח עציץ. כל היום הגנה יציץ. כל חבריו אינם בגן. הוא לבדו עומד כאן.

נתן ברון

הסאדו־מזוכיזם האמיתי

ממש לא נעים לבוא ולזרוק עוד אבן על ההנהלה של תיאטרון חיפה. גל גדול של אבנים מקיף אותה בימים האחרונים, בקשר לפרשת השחקנית עופרה ויינגרטן, וכולו מורכב מגינויים ונזיפות. כמעט שאי־אפשר היה לשמוע מלה טובה אחת על עמדת התיאטרון בפרשה.

אבל כמו שאנחנו מכירים את החבורה בחיפה, הם יתאוששו מהר מכל העניין – ותוך שבוע־שבועיים נהיה עדים ל„פרשה" אחרת.

עוד לא יבשה הדיו על עניין „הפלשתינאית" בגרמניה, וכבר הוכיחה ההנהלה של התיאטרון הליברלי והרלבנטי הזה את פרצופה האמיתי. שם, כזכור, נקטה ההנהלה בכל „טריק" אפשרי כדי להציג ולו משהו מן המחזה, למרות שההנהלה הציבורית אסרה זאת. מה לא עשו המנהלים המבריקים מחיפה? חיפשו אולמות צדדיים, הביאו סרט וידאו ומה לא. הכל – מתוך איזה להט כביר להראות לכולם שאנחנו הכי חכמים בעולם, ואנחנו נשגע את כל ההנהלות הציבוריות.

עכשיו, בפרשה זו, פרשת הסדו־מזוכיזם בפרנקפורט, נוקטת ההנהלה באותה שיטה ממש. כאשר אין לה נימוק טוב – מתחילות התחבולות ובראשן: ההשמצות האישיות. עכשיו הפכה עופרה ויינגרטן, שחקנית מסורה וחרוצה לכל הדעות, לאיזו „טראבל־מייקרית" איומה, שפשוט צריך להיפטר ממנה בכל מחיר.

מניין הם שואבים שם, בחיפה, את החוצפה והיוהרה הזו לעשות את כל המעשים הללו?

■ ■ ■

את התשובה לכך סיפק השבוע איש, שמעולם לא שמעתי את שמו, אבל כמו אותו ילד ב„בגדי המלך החדשים" – אמר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

האיש – מי זה? – הוא נסים שרם, חבר מועצת עיריית חיפה מטעם המערך(?), ובמר ליבו על כל הפרשה, אמר את הדברים הבאים: „ההנהלה האמנותית מתנהגת הפעם בצורה הפוכה מזו שהיא מצפה כי ינהגו כלפיה כשמבקרים אותה. זו תופעה מקובלת לצערי, שהשמאל הקיצוני רומס את מתנגדיו כשאין מקבלים את דעתו".

כמה שהוא צודק, הנסים שרם הזה, ושרק לא יקרה לו משהו רע כתוצאה מהתפרצות זו של דברי אמת. כי, בלי סתם להפחיד אותו, אם אלה שדיבר עליהם ירצו להוכיח את התיזה שלו – גורלו נחרץ. הוא יראה, תוך כמה ימים, איך תזמורת שלמה של מתקיפים תטפס עליו מכל העברים. בתחילה יגידו שהוא סתם טועה, אחר־כך יגידו שהוא קצת טמבל, ועד מהרה יגיעו לכך שלמעשה הוא זקוק לאישפוז דחוף. אין תעלול שלא ינקטו בו נגדו – והכל בגלל החטא שחטא: אמירת האמת.

הליברלים הגדולים האלה, שממהרים להניף את דגל החופש והזכות לביטוי – הופכים לאנשים מסוכנים ממש כאשר פוגעים בהם. לרשותם – גדודים־גדודים של חותמי עצומות מקצועיים כמעט, ששמם לא נעדר מאף כרוז המתפרסם בארץ (בתנאי, כמובן, שהוא עוסק בנושא הנצחי של „ערבים טובים ויהודים רעים" או „דתיים מכוערים ומגעילים" או „הימין הקיצוני הסהרורי"). גם התקשורת מסייעת להם כמובן – כי הם כל־כך „שנונים" ו„מבריקים" ו„חכמים" ו„פשוט תענוג להקשיב להם". בקיצור – כל התותחים בצד שלהם.

אז למה הלך נסים שרם המסכן והסתבך אתם? הוא לא יודע מה צפוי לו?

■ ■ ■

אם הוא עדיין לא יודע – שיראה מה קרה לעופרה ויינגרטן עצמה. במקום לנהל עם השחקנית ויכוח ענייני על השאלה אם יש לה או אין לה זכות לסרב לשחק תפקיד כלשהו – עברו מהר מאוד להטלת־רפש וללכלוכים אישיים.

אינני יודע מה השקפותיה הפוליטיות והחברתיות של עופרה ויינגרטן – וזה גם לא מעניין אותי במיוחד, כי כולנו הולכים ונגמלים מן התחושה ששחקן או סופר או צייר, יהיו ידועים ומפורסמים ככל שיהיו, יש להם איזו שהיא עדיפות כאשר הם מביעים דעות פוליטיות.

יש ציירים בארץ שכותבים ממש שטויות על ענייני מדיניות וחברה, ויש סופרים מהוללים שהם תינוקות פוליטיים שחלבם עוד לא יבש על שפתותיהם. אז למה זה צריך בכלל לעניין מישהו השקפותיה של עופרה ויינגרטן? שתשחק על הבמה. אם היא טובה – נמחא לה כף. אם היא גרועה – לא נהסס לומר גם את זאת.

אבל, אם במשך כעשר שנים לקחה השחקנית הזו חלק במופעים שונים של התיאטרון בחיפה – ברור שהיא היתה שותפה בצורה זו או אחרת ל„קו" של התיאטרון הזה, שהוא ברור ומוכר: קו מעין „דוקומנטרי", מעין „רלבנטי" – תיאטרון העוסק הרבה בנושאים אקטואליים, ותמיד בצד אחד מובהק של המפה הפוליטית והחברתית שלנו.

עכשיו, כנראה, כשל כח הסבל של עופרה ויינגרטן. היא לא רוצה למלא תפקיד של זונה סאדו־מזוכיסטית בפרנקפורט. התיאטרון, בהודעתו, ממש מגיע לשיאים חדשים של הומור, כאשר הוא מתווכח עם השחקנית: לא „בית בושת" – אלא „מועדון". לא „זונה" – אלא „מנהלת". לא „זונה נאצית" – אלא „אהובתו של". האומנם, בעניינים הללו, עדיין נמשך העוצר הלילי בחיפה או שמא זה מתחיל להיות מחזה חדש של מחזאי „מתקדם"?

■ ■ ■

הסאדו־מזוכיזם האמיתי בפרשה הזו – אינו מתקיים רק על הבמה. הוא מחלחל לכל מערכת החיים התרבותיים במדינה.

הסאדיזם הוא של קבוצת אנשים קטנה שהשתלטה על מוקדי־כוח בתחומי האמנות, התרבות והתקשורת. הם שטופים בתחושה של יוהרה אין־סופית, ובהרגשה שהכל מותר להם ואיש לא יפגע בהם לרעה. תנו לנו את התקציבים, כך הם אומרים ל„מטומטמים מהגופים הציבוריים" – ועל תתערבו יותר בשום דבר.

המאזוכיזם – הוא של הקהל הרחב, כי רק כך אפשר להסביר את הנכונות הזו לצפות ולראות ולשמוע חומר קלוקל ומפוקפק הקרוי „מחזה", רק משום שהוא מוצג על במה.

ואולי הגיע הזמן להתמרד, ולומר שקצה נפשנו בסאדו־מזוכיזם בכל צורותיו ובכל אופניו?

ה„לביא": איך לרדת מהעץ

(המשך מעמוד ראשון)

הולה ביותר ל„לביא".

כדי לשמור על רמת הפיתוח הטכנולוגי בארץ ולקדם אותה, ובמטרה לספק תעסוקה חלופית למהנדסים והטכנאים, שייפלטו מפרויקט ה„לביא", הביא עמו שר הביטחון לוושינגטון רשימה של פרויקטים ביטחוניים אמריקניים, שישראל רוצה להשתתף בעבודות הפיתוח והייצור שלהם.

אחד מהם הוא פרוייקט „מטוס־הקרב הטקטי המתקדם" (איי.טי.אף.) – מטוס העליונות האווירית של שנות התשעים והאלפיים, שישראל מעוניינת מאד לקנותו ולהיות שותפה בייצורו. עד כה, דחו האמריקנים רמזים עבים שלנו בכיוון זה. אם ייענו הפעם, יתן הדבר יתרונות אדירים לתעשייה הישראלית בכלל ולתעשייה האווירית בפרט. לבד מן הכסף שיזרום ארצה במסגרת עבודות הפיתוח.

פרויקט נוסף, שעליו יש כבר הסכמה אמריקנית עקרונית למימון פיתוח משותף, הוא הטיל הטקטי נגד טילים „חץ", שהקצאת הכספים עבורו מתעכבת לפי שעה בשל מחלוקת פנימית בתוך הפנטגון.

הרשימה עוד ארוכה ורובה ככולה חסוייה. שר הביטחון החליט לנצל את פרוייקט ה„לביא" כמנוף לקידום אינטרס נוסף של ישראל.

הוא העלה כנראה דרישה „ותיקה" של ישראל להעלאת הסיוע האמריקני מסכום שנתי של 1.8 מיליארד דולר היום לכדי 2.2 מיליארד, כדי לפצות את ישראל על ירידת ערך הדולר והאינפלציה במחירי הנשק בעולם, מאז נקבע הסכום המקורי, לפני כמה שנים.

אהדה בקונגרס

רבין דרש הבטחה ארוכת־טווח, כי סכום הסיוע הצבאי האמריקני לישראל יישמר לפחות ברמתו הנוכחית. זאת, כדי להגן עליו מפני הקיצוצים החדשים לבקרים, שעורכים האמריקנים בתקציב סיוע החוץ שלהם. עד עתה היו הממשל והקונגרס האמריקניים מוכנים להבטיח את שמירת הסכום ברמתו הנוכחית עד שנת התקציב 1989 – ולא יותר. כלומר, עד הבחירות לנשיאות ארה"ב ב־1988. עדיין לא ידוע מה עלה בגורלה של בקשה זו.

מטרה אחרת לביקור החפוז בוושינגטון היתה לבחון את ההשפעה האפשרית, שתהיה לביטול פרויקט ה„לביא" על מעמדה של ישראל בקונגרס. כידוע, היו אלה חברי הקונגרס האמריקני שתמכו כל העת ב„לביא" מול התנגדות הממשל, ודחפו את הפרוייקט קדימה באמצעות מימון נדיב. החשש בישראל הוא, שביטול הפרוייקט יעמיד חברי קונגרס אלה ואת השדולה היהודית בוושינגטון, איפא"ק, במצב מביך ויעורר את אהדתם לישראל.

בפגישותיו על גבעת הקפיטול מצא רבין עמדה שונה לחלוטין: „ה'לביא' כבר עשה את שלו והשיג את מטרתו כאשר הביא לקידום הטכנולוגיה בישראל", אמרו כמעט כל חברי הקונגרס ידידי ישראל. כל אחד מהם לחוד, וכולם ביחד הודיעו לרבין, כי יתמכו בכל החלטה של ממשלת ישראל, כולל החלטה על ביטול הפרוייקט, מתוך הבנה מלאה לקשיים הכספיים שנתקלה בהם ישראל.

גורמים יודעי דבר ומוסמכים על גבעת הקפיטול, אישרו ל„ידיעות אחרונות", כי זו אכן עמדתם האמיתית והאיתנה של חברי הקונגרס. מידע זה משמיט לחלוטין את הקרקע מתחת לאחד הטיעונים המרכזיים בעד המשך הפרוייקט.

עדיין לא ברור היקפו של „סל סוכריות התמיכה" בביטול פרויקט ה„לביא", שמביא עמו רבין מוושינגטון. „טוב תעשה ממשלתנו אם תבחן היטב מה באמת הובטח ומה באמת מתכוון הממשל לקיים", אמר מקור מוסמך על גבעת הקפיטול. אבל אין ספק, כי נסיעתו של רבין לוושינגטון היתה דבר בעיתו והוסיפה לתהליך קבלת ההחלטה על ה„לביא" נדבך חשוב ואולי גם מכריע.

הכשר עצמך במכללה להכשרת מורים למקצועות הטכנולוגיה והמינהל

מובטחת לך משרה בחינוך העל־יסודי

במשכת התרשמות לשנה"ל תשמ"ח לתואר "מורה מוסמך בכיר" במגמות:

★ מחשבים
★ אלקטרוניקה־מחשבים
★ מיחשוב ובקרה

לתשומת לבך: 100% מהבוגרים שלנו מועסקים בחינוך העל־יסודי במקצועות הכשרתם.
• לנוחותך - מסלול בוקר, מסלול ערב ומסלול משולב.
• לאקדמאים, למורים מוסמכים, להנדסאים ולטכנאים מסלול לימודים מקוצר.
• אפשרות למילגות הלוואות ופטור משכ"ל
★ מרכז להשתלמות מורים.
★ מכינות קדם סדנאיות.
★ עתודה סדנאית.

המכללה למינהל
משרד החינוך והתרבות

נתיב פתוח – לעתיד בטוח!

לפרטים ייעוץ והרשמה התקשר כבר היום:
תל־אביב: רח' אנטיגנוס 6 טל. 452428, 441744, 03־5465153
באר־שבע: רח' שמחה אסף 2 טל. 057־32556
ירושלים: (למגמות מחשבים, חשבונאות, מינהל ומזכירות). רח' מסריק 10, טל. 666380, 668383, 02־690130

שרותי אגד לחופי-הרחצה

באישור המפקחים על התעבורה

לנוחותך, "אגד" מפעיל קוים מיוחדים לחופי הרחצה החל מ־1.7.87 אזור המרכז, הדרום וירושלים

זכרון יעקב

קו 14 משכונת דרום לחוף נחשולים

מזכרון ימים א'־ה' 8.30, 12.00, 14.30 שישי 8.30, 12.00 חזרה ימים א'־ו' 12.30, 15.00, 17.30

חדרה

קו 9 מהתחנה המרכזית דרך שכונת נחליאל לחוף אולגה

מחדרה בימים א'־ה' 8.30, 9.15, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 שישי 8.30, 9.15, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00 חזרה ימים א'־ה' 11.30, 12.00, 12.45, 13.45, 14.45, 15.45, 17.00, 18.00 חזרה ימי שישי 11.30, 12.00, 12.45, 13.45, 14.45, 15.45, 17.30

קו 11/א משכונת ברנדס לחוף אולגה

ימים א'־ו 8.15 חזרה 11.45

קו 76 א' לחוף קייט ושייט דרך אור־עקיבא ושדות ים

ימים א'־ו 8.50, 12.40 חזרה 13.10

פרדס-חנה

קו 43, 43 א' מפרדס־חנה לחוף קייט ושייט

ימים א'־ו' 8.45, 9.00, 12.00, 14.00, 14.30 חזרה ימים א'־ה' 12.15, 12.30, 14.15, 16.30, 17.45, 18.15 ימי שישי 12.30, 14.15, 16.30, 17.00, 17.30

רעננה - הרצליה

קו 032 לחוף זבולון

מצמת רעננה ימים א'־ה' 6.15, 7.00, 7.40, ומ־8.15 עד 18.15 כל 30 דקות בימי שישי כמו בימי א'־ה' אחרון 14.45 חזרה ימים א'־ה' 7.20, 8.15, ומ־9.00 עד 19.30 כל 30 דקות ימי שישי כמו בימי א'־ה' אחרון בשעה 16.00

קו 029 לחוף זבולון

לוחות זמנים ראה כפר־סבא

קו 22 לחוף מלון מנדרין דרך רמת השרון

מצמת רעננה בימים א'־ה' 8.30, 15.00 בימי שישי 8.30, 13.30 חזרה א'־ה' 12.30, 18.30 בימי שישי 12.30, 17.00

הערה: הקו לא יופעל ב־14.7.87 י"ז תמוז, ומ־27.7.87 עד 4.8.87 א' באב עד ט' באב (כולל)

כפר-סבא

קו 029 לחוף זבולון

ימים א'־ה' 5.30 עד 18.20 כל 10־15 דקות שישי משעה 5.30 עד 16.00 כל 10־20 דקות ובשעות 16.30, 17.00, 17.30 חזרה ימים א'־ה' בשעה 6.00 ומשעה 6.30 עד 19.20 כל 10־15 דקות בימי שישי בשעה 6.00 ומשעה 6.30 עד 17.30 כל 10־20 דקות

רמת השרון

קו 032 לחוף זבולון
קו 22 לחוף מלון מנדרין

לוחות זמנים ראה רעננה/הרצליה

חולון/בת-ים

קו 11 מקרית שרת – בריכת השלום דרך רמת הנשיא לחוף הסלע בת־ים

מחולון ימים א'־ו' 8.30, 8.45, 9.00, 9.20, 9.40, 10.00, 10.20, 10.40, 11.00, 11.30 חזרה ימים א'־ה' משעה 10.00 עד 14.00 כל 20 דקות ימי שישי 10.00 עד 12.00 כל 20 דקות

קו 12 מקרית שרת – בריכת השלום דרך תל־גיבורים לחוף לדוגמא ולחוף הסלע בבת־ים

ימים א'־ו' 8.30 עד 11.30 כל 30 דקות חזרה ימים א'־ה' 11.00 עד 14.00 כל 30 דקות יום שישי 11.00, 11.30, 12.00

קו 84 מתל־אביב תחנה מרכזית דרך תל־כביר יפו ד' לחוף לדוגמא וחוף מרינה בבת־ים כל 20 דקות

לוד

קו 33 מלוד דרך מחלף השבעה לחוף ראשון

בימים א'־ו' 8.15, 8.30, 14.00 חזרה ימים א'־ה' 12.30, 14.45, 18.00 ימי שישי 12.30, 14.45, 17.30

קו 35 לבריכת השחיה בלוד

בימים א'־ו' 8.15, 8.45, 9.15, 10.30, 11.30, 12.30 חזרה בימים א'־ו' 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 (17.00 ביום ו' בלבד)

רמלה

קו 26 מרמלה דרך גיורא, ויצמן, לחוף ראשון

בימים א'־ו' 8.15, 14.00 ימי שישי 8.15, 13.30 חזרה ימים א'־ה' 12.30, 15.00, 18.00 ימי שישי 12.30, 15.00, 17.30

קו 27 מרמלה דרך תלמי־מנשה לחוף ראשון

בימים א'־ה' 8.30, 14.00 חזרה 13.15, 18.00 ימי שישי 08.30 וחזרה 13.15

ראשון-לציון

קו 13 מתחנה מרכזית דרך גן שורק לחוף פלמחים

ימים א'־ה' 9.00, 10.20, 11.40, 12.50, 14.00 בימי שישי 9.00, 10.20, 11.40, 14.00 חזרה ימים א'־ה' 9.30, 10.50, 12.10, 13.30, 14.30, 18.00 שישי 9.30, 10.50, 12.10, 14.30, 17.30

קו 16 מראשון רח' ויניק דרך שכון מפ"ם רמת אליהו לחוף ראשון

ימים א'־ו' 8.30, 9.00 חזרה א'־ו' 11.30, 12.30

קו 18 שכון גורדון/שכון המזרח לחוף ראשון

ימים א'־ו' 8.40, 9.40, 10.40, 11.40, 12.40 חזרה א'־ו' 12.25, 13.30, 14.20, 15.20, 17.30

קו 21 ראשון תחנה מרכזית דרך רמת אליהו, נווה־יהודית לחוף ראשון

בימים א'־ה' מ־7.50 עד 15.30 כל 20־30 דקות מ־17.20 עד 19.40 כל 35 דקות ימי שישי משעה 7.50 עד 15.30 כל 20־40 דקות חזרה ימים א'־ה' 8.25 עד 15.55 כל 30 דקות מ־17.55 עד 19.40 כל 35 דקות ימי שישי מ־8.25 עד 15.15 כל 20־40 דקות

גדרה

קו 22 מגדרה דרך בני עייש וגן יבנה לחוף אשדוד

א'־ה' בלבד 14.00 חזרה 17.30

אשדוד

קו 7 דרך קיבוץ גלויות לחוף הים

ימים א'־ה' 8.00, 8.20, 8.40 מאשדוד לחוף הים, ומ־9.00 עד 18.30 מהחוף לאשדוד וחזרה לחוף כל 30 דקות ימי שישי 8.20, 8.40 מאשדוד לחוף הים ומשעה 9.00 עד 17.30 מהחוף לאשדוד וחזרה לחוף כל 30 דקות

קו 9 מהחוף לאשדוד דרך רובע ד'

בימים א'־ה' 8.10, 8.30, 8.50 מאשדוד לחוף הים ומשעה 9.15 עד 18.30 מהחוף לאשדוד וחזרה כל 30 דקות ימי שישי 8.30, 8.50 מאשדוד לחוף ומשעה 9.15 עד 17.30 מהחוף לאשדוד וחזרה כל 30 דקות

באר-שבע

קו 038 לחוף הים תמרים (קטיף)

ימים א'־ה' 9.15, 12.50, 17.15 חזרה 6.45, 15.00, 19.15 ימי שישי 9.15, 11.45 חזרה 6.45, 13.30

• עקב תנופת הקיץ יחולו שינויים בלוחות הזמנים של כל הקוים.
• למידע נוסף ולוחות זמנים נא לפנות ללשכות המודיעין בכל תחנות "אגד" ברחבי הארץ ולמרכזי המידע: תל־אביב 03־432777 ירושלים 02־304304 וחיפה 04־549121
• לוחות הזמנים של כל קוי השירות יהיו בתוקף מה־1.7.87 עד ה־2.8.87

רחובות

קו 58 מרחובות דרך נס־ציונה לחוף ראשון

בימים א'־ה' 8.15, 9.00, 10.00, 11.20, 14.00 חזרה א'־ה' 11.00, 12.20, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 ימי שישי 11.00, 12.20, 14.00, 15.00, 16.00, 17.30

קו 59 מרחובות דרך תחנה מרכזית ראשון לחוף פלמחים

ימים א'־ו' 9.20, 10.40, 12.00, 13.00 חזרה א'־ה' 11.30, 13.00, 15.30, 18.00 ימי שישי 11.30, 13.00, 15.30, 17.30

קו 60 ממזכרת בתיה דרך רחובות לחוף ראשון

ימים א'־ו 8.40 חזרה א'־ו 12.20

אשקלון

קו 5 מכבר גולומב דרך תחנה מרכזית אפרידר, ברנע לחוף בר־כוכבא וחוזה.

בימים א'־ה' 8.30 עד 18.00 כל כ־15 דקות ימי שישי 8.30 עד 17.00 כל 15־30 דקות

קו 11 מכבר גולומב דרך אשקלון לחוף

ימים א'־ו 8.45 עד 16.10 כל 30־40 דקות חזרה ימים א'־ו מ־12.00 עד 17.30 כל 30־40 דקות

קו 13 מחוף אשקלון לאשקלון דרך שכונת שמשון וחזרה לחוף

מאשקלון 8.15 8.30 מ־8.45 עד 16.20 ומהחוף לאשקלון וחזרה בשעות 16.40 17.00 17.30 18.00 ומהחוף לכבר גולומב ימי שישי אחרון 17.30

קו 036 מאשקלון לחוף הים תמרים (קטיף)

ימים א'־ה' 9.00, 14.00, 18.30 חזרה 6.30, 8.30, 15.30 ימי שישי 9.00, 12.00, 15.00 חזרה 6.30, 8.30, 12.30

ירושלים

קו 404 מירושלים לחוף בת־ים וחזרה

ימים א'־ה' 6.30, 7.15, 8.10, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 14.40, 15.20, 16.00, 16.40, 17.20, 18.00, 18.40, 19.00

ימי שישי 6.45, 7.30, 8.10, 9.00, 10.00, 10.40, 11.15, 11.45, 12.15, 12.45, 13.12, 13.36, 14.00, 14.30, 15.00, 15.40, 16.30

מבת־ים ימים א'־ה' 6.00, 7.05, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00

ימי שישי 6.00, 7.10, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.10

קו 487 מירושלים למרחצאות עין גדי וחזרה

מירושלים ימים א'־ה' 7.15, 7.40, 8.00, 8.20, 8.45, 9.00, 9.40, 10.00, 10.20, 11.00, 12.45, 14.00, 14.45, 16.15 חזרה 9.00, 10.00, 10.45, 11.30, 12.00, 12.30, 13.00, 13.30, 14.00, 14.30, 15.00, 16.00, 17.00, 17.30, 19.00

מירושלים ימי שישי 7.30, 8.00, 8.20, 9.00, 10.30, 11.45, 14.00, 15.30

מעין גדי ימי שישי 6.00, 9.15, 11.30, 13.00, 13.30, 15.00, 15.30, 16.00

שיפורים ושינויים באזור ירושלים החל מ־1.7.87 באישור המפקח על התעבורה

• למערת הנטיפים קו מס' 413 מתחנה המרכזית ירושלים בימים א'־ה' בשעה 9.15 חזרה בשעה 12.00
• קו 444 יופעל מירושלים לאילת ובחזרה בחצות (חצי 24:30) בימים א'־ה' ובמוצאי־שבת דרך ב"ש
יתר הנסיעות בקו 444 מירושלים לאילת וחזרה דרך עין גדי: ימים א'־ה': 7.00, 9.00, 11.00, 14.00, 17.00, ימי שישי 7.00, 10.00, 13.00, 14.00
• ציבור הנוסעים מתבקש לרכוש מראש כרטיסי נסיעה לאילת וחזרה עם מקומות שמורים.
• מעין גדי לתל־אביב קו 421 נסיעה נוספת בימי א' 05:30 בימי ב'־ה' 06.00
★ קו 961 ירושלים טבריה וחזרה דרך הבקעה האחרון בימים א'־ה' בשעה 19.00 האחרון בימי שישי מירושלים 14.30 מטבריה 14.20 האחרון במוצאי־שבת מירושלים 21.15 מטבריה 21.00

פרשת השבוע

חוקת

מאת מנחם בקר

"דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה..." (י"ט, ב')

על מצוות פרה אדומה שבפתח הפרשה מביא רש"י את הטעם הבא, מיסודו של רבי משה הדרשן: משל לבן־שפחה שטינף פלטין (= שלכלך ארמון) של מלך. אמרו: תבוא אימו ותקנח הצואה (= ותנקה הלכלוך). כך תבוא פרה (= מצוות פרה אדומה) ותכפר על העגל (= על חטא העגל של ישראל).

העיר על כך האדמו"ר רבי יצחק מוורקה (1779–1848): חטא העגל של ישראל היה תוצאה של חוסר אמונה שלמה בה' יתברך. משום כך ניתנה לישראל מצוות פרה אדומה, שהיא "חוקה" ואין בה טעם המובן לעם הפשוט. בקיום מצווה זו מוכיחים ישראל, שהם מאמינים בה' בלא סייג, ובכך מכפרים הם על חטא העגל של אבותיהם.

"פרה אדומה תמימה" (י"ט, ב')

רש"י הקדוש מדייק מן המלים "אדומה תמימה" – שתהא תמימה (= שלמה) באדמימות; שאם היו בה שתי שערות שחורות, פסולה.

העיר על כך האדמו"ר רבי יצחק מאיר מגור, בעל "חידושי הרי"ם" (1799–1866): בתמימות של פרה אדומה פוסלות שתי שערות ויותר; אבל בתמימות נפשו של יהודי, שנצטווה מן התורה: "תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים י"ח, י"ג), אפילו כחוט השערה אחד פוסל...

"והוצאת להם מים מן הסלע, והשקית את העדה ואת בעירם" (כ', ח')

חכמינו ז"ל הורו לנו (בברכות דף מ' ובגיטין דף ס"ב), שאסור לאדם לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: "ונתתי עשב בשדך לבהמתך" (דברים י"א, ט"ו), ואחר־כך נאמר: "ואכלת (בעצמך) ושבעת" (שם, שם). וכן מצינו בעבד אברהם, המתארח בבית לבן ובתואל: תחילה הוא נותן "תבן ומספוא לגמלים", ואחר־כך עורכים לפניו את שולחן־הסעודה (בראשית כ"ד, ל"ב־ל"ג).

מעיר על כך רבי צבי אלימלך שפירא מדינוב, בעל "בני יששכר" (1783–1841): בסדר הגשת מזון לאדם ולחי יש להבחין ולהבדיל בין אכילה לשתייה: באכילה צריכים לדאוג תחילה למזון הבהמות; אבל בשתייה קודם האדם לבהמתו, ככתוב בפרשת מי מריבה: "השקית את העדה (= האנשים) ואת בעירם" (= ואחר־כך את בהמתם). וכן נוהגת רבקה, המשקה תחילה את עבד אברהם, ואחר־כך שואבת מי שתייה לגמלים שהיו עימו (בראשית כ"ד, י"ח־כ').

ממידרשי חז"ל

"וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים, וינשכו את העם..." (כ"א, ו')

מה ראה ה' ליפרע מהם (= מבני ישראל) בנחשים? לפי שנחש פתח בלשון־הרע תחילה (בימי אדם הראשון) ונתקלל (כמסופר בבראשית פרק ג'), ולא למדו ממנו (מוסר־השכל); אמר הקדוש־ברוך־הוא: יבוא נחש, שהתחיל בלשון־הרע תחילה, וייפרע ממספרי לשון־הרע; שנאמר: "ופורץ גדר ישכנו נחש" (קוהלת י', ח').

דבר אחר: למה נפרע מהם בנחשים? הנחש אפילו אוכל כל מעדנים שבעולם, מתהפכים בפיו לעפר, שנאמר: "ונחש עפר לחמו" (ישעיה, ס"ה, כ"ה). ואלו (= בני ישראל במדבר) אוכלין את המן, שנהפך (בפיהם) למטעמים הרבה, שנאמר: "ויתן להם שאלתם" (= ה' מילא משאלות בני ישראל במדבר); ואומר: (= ועוד אומר הכתוב): "זה ארבעים שנה ה' אלקיך עימך, לא חסרת דבר" (דברים ב', ז'). יבוא נחש, שאוכל מינים הרבה ובפיו טעם אחד (עפר), וייפרע מן האוכלים מין אחד (המן) וטועמים מינים הרבה.

חסידים מספרים

מדוע נזף האדמו"ר מסאדיגורה באורחו?

לחצרו של הצדיק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה (בנו של רבי ישראל מרוז'ין (1819–1883)) ... אברך אחד, שהיה נכד של אדמו"ר ... אביו ומצד אימו. בוקר וערב היה ... בחצר הרבי בגאווה יתרה, וחוזר ... החסידים על הייחוס הרם שלו.

כשעמד לשוב לביתו נכנס ... ברכת־פרידה מן הצדיק. ובשיחה ... מעמד דיבר האורח סרה על בני ... במידות מגונות ואינם מכבדים ... כמותו. נזף בו האדמו"ר על דברי ... ושילחו מפניו בבושת־פנים.

תמהו על כך מקורבי האדמו"ר, ... את רבם כסבלן, המעביר על מידותיו ... בנועם הליכות אפילו עוברי־עבירה ... וכששאלוהו פעם על שום מה נער ... כדרכו, אמר להם הצדיק מסאדיגורה: ... "חוקת" מספרת לנו התורה, ... התלוננו באזני משה על המן ... "ונפשנו קצה בלחם הקלוקל" (כ"א, ה') ... השאלה: הרי חז"ל אמרו על דור ... דעה" (= מלא חכמה ודעת בתורה – ... א'); ואיך ייתכן, שאלה יכנו לחם ... "לחם קלוקל"? אלא יש לפרש ... חז"ל במסכת יומא (ע"ה, ע"א): ... לבן" (שמות ט"ז, ל"א) – ... שבחורים ובסדקים. לפי זה ... באזני משה, שהמן מגלה ... בחדרי־חדרים. משמע מכאן, ... ומדבר סרה בחבירו קרוי "קלוקל", ... ולהרחיקו מחברת הבריות...

למכירה

אולם חצי מרתף

515 מ"ר

ברחוב הארבעה בתל־אביב

טלפונים + מעלית

+ 2 כניסות + שרותים

לפרטים טלפון 03-342056

בין השעות 15.00–20.00

בוטיק הסריג

חיסול המלאי

עד הפריט האחרון

הנחות 40% – 50% – 60%

★ מבצעים מיוחדים ★

סניף: **דיזנגוף** סנטר רח' דיזנגוף 45 תל־אביב

פתוח רצוף: 9.00–19.00

טלפון: 03-295808

סניף: רחוב בן־יהודה 102, תל־אביב

פתוח רצוף: 9.00–18.00

טלפון: 03-5448367

ספר חדש!

המעמד

מבצעים ומחתרת

יצא לאור

סיפורו האישי של

איתן ליבני

מפקד המבצעים של

הארגון הצבאי הלאומי

(אצ"ל)

המחיר 33 ש"ח

ספרי עידנים – ידיעות אחרונות

להשיג בחנויות הספרים ובאמצעות תלוש זה

אל ידיעות אחרונות מחלקת הספרים, ת.ד 3744 תל־אביב 61376

נא לשלוח אלי את "המעמד – מבצעים ומחתרת"

מצורפת המחאה ,המחאת־דואר בסך 33 ש"ח

השם ....

הכתובת .... מיקוד ....

חברת מלונות דן בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי

אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה

תתקיים ביום ראשון, 26 ביולי 1987 בשעה 08.30 במלון "דן תל־אביב" ברחוב הירקון 99, תל־אביב.

על סדר היום:

תובא לדיון ולהצבעה ההצעה לקבל את ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת של החברה:

לאחד ולהמיר כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.001 שקל חדש ע.נ. המניה שבהון המניות הרשום של החברה, בין אם נפרע ובין אם לאו, למניה רגילה אחת בת 1 שקל חדש ע.נ.;

לאחד ולהמיר כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.005 שקל חדש ע.נ. המניה שבהון המניות הרשום של החברה, בין אם נפרע ובין אם לאו, למניה רגילה אחת בת 5 שקל חדש ע.נ.;

כל המניות הרגילות בנות 1 שקל חדש ע.נ. המניה של החברה תהיינה שוות בזכויותיהן זו לזו.

כל המניות הרגילות בנות 5 שקל ע.נ. המניה של החברה תהיינה שוות בזכויותיהן זו לזו.

הדירקטוריון מוסמך לטפל בשברי מניות שיווצרו כתוצאה כהאמור לעיל.

תשומת לב החברים מופנית כזאת להוראות תקנות 82 ו־85 לתקנות ההתאגדות של החברה בקשר להגשת הצעת החלטה לאישור האסיפה הכללית.

כמו כן מופנית תשומת לב החברים להוראות ס' 91 של תקנות ההתאגדות של החברה בקשר להפקדת יפוי כח או כתב מכבות אשר במשרדה הראשי של החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לקיום האסיפה.

כמו כן מודיעה החברה בזאת כי בהתאם לסעיף 69 לפקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג–1983 ולתקנה 25 לתקנות ההתאגדות של החברה, יהיה פנקס החברים של החברה סגור מיום 24 ביולי 1987 עד ליום 27 ביולי 1987.

בפקודת מועצת המנהלים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

המועצה הארצית של קופת־חולים

קופת חולים

ישיבת המועצה הארצית

של קופת־חולים תתקיים ביום ראשון ח' תמוז תשמ"ז, 5.7.87 בשעה 16.30, באולם הישיבות בבית ההנהלה המרכזית של קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101 ת"א

סדר היום:

1. סיכום ואישור תקציב הפיתוח בקופת־חולים לשנת 87/88
2. שירותי קופת־חולים באזורי הפיתוח; דברי פתיחה: ד"ר א. פורת מנהל האגף הרפואי. חח' א. אבוטבול – יו"ר הוועדה לאזורי הפיתוח.
3. שונות.

א. מויאל, יו"ר המועצה הארצית

אגוד ערים לשרותי כבאות חולון, אזור בת־ים

מברכים את

עו"ד חיים שרון

בכניסתו לתפקיד ראש עירית חולון

ומוטי ששון

בתפקיד כסגן ומ"מ ראש העיר

עלו והצליחו והמשיכו בפיתוח העיר

ז'ק בן־שושן – *יו"ר האיגוד*   *יצחק רוקניאן* – *גיזבר האיגוד*

חברי מועצת האיגוד והעובדים

"רטוב ומשעשע"

השנה מתגלשים ועושים חיים

בפארק המים חוף פלמחים

הזמנות לקבוצות סילון־טל' 241641, 241860

כך

קוראות

כולן

לאשה

הערב במועדון

לחברי המועדון + V.I.P סינרמה

ורד הררי - בלוז וג'ז בתוך הלילה

פיאנו־בר עם צחי ענבר

מסעדה לאניני הטעם,

דיסקו־מדליק

המועדון

בילוי עם סגנון

דרוש לרכישה

מנוף נייד 30 טון

במצב עבודה

טלפון: 055-61001 לפנות לגדי או יוסי

מרכז הבלונים ישראל

- ★ בלונים מודפסים לכל אירוע ושמחה.
- ★ בלונים לפרסום וקידום מכירות בשלל צבעים.
- ★ כרטיסי ביקור בצבעים.
- ★ סידורי בלונים לשמחות ואירועים.

מחירים סיטונאים

כתובת: בעל שם־טוב 32 חולון

טל' 03-844072

הערב בגלי צה"ל

מרתון בן 5 שעות עם

יהודית רביץ

שיכלול את אלבומה החדש

"באה מאהבה"

משרד המשפטים — לשכת עורכי הדין

משפט עברי

סמינריון בדיני שכירות

יום ה'–מוצ"ש, י"ב–י"ד בתמוז תשמ"ז (9–11.7.1987), בית הארחה ניר עציון

דברי פתיחה:

מר **יוסף חריש** – היועץ המשפטי לממשלה

יושב ראש:

מר **מאיר גבאי**, עו"ד – נציב שרות המדינה

מרצים:

מר **אברהם סוכובולסקי** עו"ד – תל־אביב

ד"ר **שלום לרנר** – הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר־אילן

הנושא: **העברת השכירות**

עו"ד **אליקים רובינשטיין** – מזכיר הממשלה

הנושא: **יחסים בין־לאומיים של מדינה יהודית**

גב' **שולמית קצנלסון** – מנהלת אולפן עקיבא, נתניה

הנושא: **לדמותו של ר' אריה לוין** – אני האסירים

מנחים בסדנאות:

השופט **צבי טל** – בית המשפט המחוזי, ירושלים

מר **דוד סתיו** – ירושלים

★

פרטים והרשמה:

משרד המשפטים 02-270266

הסמינריון הבא

דיני ערבות

י"ב–י"ד בתמוז תשמ"ז (27–29.8.87)

בית הארחה שורש

חנוכת הספריה

למשפט העברי והכללי

ע"ש עו"ד ראובן ויינברג ז"ל

תתקיים ביום שלישי, י' בתמוז תשמ"ז (7.7.87), בשעה 18.30, בבית לשכת עורכי הדין, המרכז המשפטי של ירושלים, רחוב שופן 1, ירושלים.

דברי פתיחה:

עו"ד **יעקב רובין** – ראש לשכת עורכי הדין

על ראובן ויינברג ז"ל

השופטת **חנה אבנור** – נשיא בית המשפט המחוזי בת"א

המשפט כערך אוניברסלי

פרופ' **נחום רקובר** – המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

★

הציבור מוזמן

הופיע

סדראות במשפט העברי

קובץ רביעי

בעריכת פרופ' **נחום רקובר**

התוכן: דיני שליחות – הגדרת השליחות; דיני עבודה; כללי השופטים; דיני נזיקין – חוות דעת רשלנות; דיני חוזים – כפייה ועושק; דיני שומרים; דיני עונשין – הגנת צורך.

★

הזמנות: ת"ד 7483, ירושלים 91074

מרכז זלמן שזר

הכנס השנתי האחד־עשר להיסטוריה

בנושא

מנהיג והנהגה בישראל ובעמים

יתקיים בימים שני – חמישי ט'–י"ב בתמוז תשמ"ז (6–9.7.87)

עקב ריבוי המשתתפים יפתח הכנס באולם קנדה באוניברסיטה העברית, קמפוס גבעת רם, וכל הרצאות היום הראשון תתקיימנה בו. בשאר ימי הכנס תתקיימנה ההרצאות במוסד ון־ליר, שליד האקדמיה הישראלית למדעים, רח' ז'בוטינסקי 43 ירושלים.

במסגרת הכנס יתקיימו שני מושבים חגיגיים:

א. **דוד בן גוריון, צמיחתו של מנהיג**

ביום רביעי י"א בתמוז (8.7.87) בשעה 19.00

מרצה – מר **שמעון פרס** – מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ.

ב. **הנהגת המונים במאה ה־20**

יום חמישי י"ב בתמוז תשמ"ז (9.7.87) בשעה 11.30

קורס יצוא/יבוא

משך שלושה ימים רצופים.

נעסוק **ביצוא ויבוא**

הנושאים הנלמדים:

- כיצד לחשב מחירי יצוא
- כיצד לחשב מחירי יבוא
- צורות תשלום בינלאומיות
- הסכמי סחר בינלאומיים
- אשראי ומימון
- דוקומנטציה, הובלה וביטוח ימי ואוירי
- הבסיס החוקי
- ועוד ועוד...

הקורס יתקיים במלון הילטון תל־אביב (כולל ארוחות צהרים וכיבוד ביניים), בימים ב', ג', ד', 27–29/7/87 א'–ג' אב תשמ"ז המשתתפים יקבלו **חומר בבליוגרפי** מפורט

ההשתלמות בתכנון וארגון מר **חיים שחק**, מחבר הספר – "ניהול היצוא והיבוא"

לקבלת פרטים והרשמה נא לפנות ל"שחק שירותי סחר חוץ בע"מ" בית־כלל דרויאנוב 5 תל־אביב טל'. 295561, 283048, 292267, 298293.

מספנות ישראל בע"מ

יוצאים

לחופשת קיץ

מתאריך 5.7.87

עד תאריך 19.7.87

למכירה

אולם חתונות

בצפון הארץ

מקומות ל־700 איש

טלפונים: 03-656513, 04-923655, 03-855678

נפתחים קורסים ל:

מסג'יסטים/יות

★ **ציציאן** בית הספר ה־1 למסגים ברמה בינלאומית.

★ **קורס מיוחד לרופאים.**

פרטים והרשמה:

"בית הרופאים", ריינס 18, ת"א

טל. 03-228747, 03-228750

קריאה מהנה בשבועון "לאשה"

בחורף - סקי בחרמון, בקיץ - סקי בכנרת

סירה על כל דירה

דירות נופש

לב הגליל טבריה

$29,900 בלבד

דירות נופש חלומיות בנות 3,2,1 חדרים, בלב טבריה, במרחק 150 מטרים מחוף הכנרת.

כל השרותים הדרושים לבילוי נופש מושלם: מרכז מסחרי, מועדון ספורט עם סאונה, ג'קוזי, בריכת שחיה ומתקני ספורט.

המחיר החל מ־$29,900 לא כולל מע"מ והוצאות רכישה.

נותרו דירות בודדות

105 דירות הנופש במגדל הראשון אוכלסו. במגדל החדש הכולל 82 דירות, נותרו דירות נופש בודדות בנות 2,1 ו־3 חדרים הכוללות שטיחים מקיר לקיר, ארונות מטבח, ארונות קיר וחלונות בשיטת איטום מיוחדת: DUBBLE GLAZING.

בואו לדירה לדוגמא

רוב הדירות מוכנות למסירה מיידית, בואו לראות ולבחור את דירת הנופש שלכם.

7 הרוכשים הראשונים יזכו חינם בסירת מנוע.

חינם! סירת מנוע

ל־7 הרוכשים הראשונים בלבד

דירה בטבריה - השקעה עולה

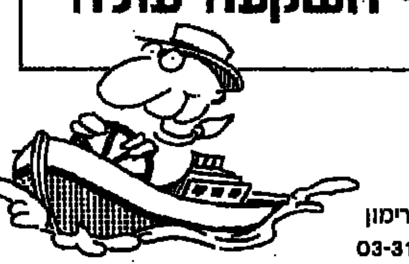

פרטים באתר:

לב הגליל־טבריה

רחוב הבנים.

טלפון: 06-792652 לבקש את רימון

ובמשרדי החברה טלפון: 03-312986

לב הגליל

★ ★ ★ ★

מלון הר ציון

ירושלים

המלון החדש ביותר בירושלים

עם הנוף המרהיב ביותר בעיר

- ★ מרחק הליכה לכותל המערבי
- ★ פיאנו בר במלון
- ★ מסעדות "שבעת המינים" וקפיטריה "רימונים"
- ★ מרכז בילויים סמוך למלון

מטבח כשר, מעלית שבת, מלון שומר שמיטה

49

ש"ח + מע"מ

ללילה לאדם בחדר כפול

המחיר ל־2 לילות מינימום + תוספת ליחיד

להזמנות: מלון הר ציון טל' 724222

לישראלים בלבד

המחירים בתוקף עד 22 בספטמבר

דרך חברון 17, ירושלים 93546, טל: 724222 (02), טלקס: 26258 HARTL

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח באולפן עקיבא

כמו כן נותרו מספר מקומות בקורסי הסתיו (בתנאי נופש)

מיועד ל: • סטודנטים מהארץ ומחו"ל • יחידים ומשפחות • קבוצות מאורגנות

עברית מ־13.9.87 עד 7.10.87 (תקופת החגים)
מ־11.10.87 עד 4.11.87 (סוכות)
ערבית מדוברת מ־20.9.87 עד 5.10.87 (תקופת החגים)
מ־19.10.87 עד 4.11.87

ההרשמה לקורסי ספטמבר תסתיים ב־31.8.87

פרטים והרשמה: אולפן עקיבא נתניה, טלפון מס' 053-52312-3-4.
ניתן לקבל חוברת מידע גם באמצעות טלפון מס' 03-220131

בגרות טובה

בכל המקצועות, כולל פיסיקה 5 י"ל עם מעבדה והכנה לבחינות הכניסה בטכניון.

יעוץ אישי חינם

ת"א: ימים א'-ה' בשעות 17.00-20.00.
ראשל"צ: ימים א'-ד' בשעות 17.00-20.00.

הנחה לנרשמים בחודש יולי

החל ההרשמה

אביב

מוסד להשכלה בלימודי ערב

הגמנסיה העברית "הרצליה", רח' ז'בוטינסקי 106, תל־אביב, טל. 03-263111.
סניף ראשל"צ: גמנסיה גן נחום, סוף רחוב הרצל, טל. 946464, 03-959992.

המכללה למינהל | הגמנסיה העברית "הרצליה"

מחזור חדש

לפסיכולוגים ולמומחים במדעי ההתנהגות בלבד

שיטת אבחון פסיכולוגית על פי הקריאה בכף היד

בהדרכת **ארנולד הולצמן**

הקורסים יתנהלו ב־2 קבוצות
* תל־אביב, בבית בני־ברית ביום שלישי 21.7.87
* תל־אביב, בבית בני־ברית ביום חמישי 23.7.87

משך הקורס: 40 שעות (4×10) משעה 18.00 עד 22.00
פרטים והרשמה בטלפון 03-366673

* באר שבע במתנ"ס ע"ש לוין ביום חמישי 23.7.87
בהדרכת איריס גרובשטיין טלפון: 057-421646

מכון הולצמן לפסיכו־כירולוגיה
HOLTZMAN INSTITUTE for PSYCHO-CHIROLOGY

מן העתונות

"Clinical psychologists owe it to themselves and their patients to utilize (Holtzman's) system of analysis... Eventually it may replace more accepted practices."

The Jerusalem Post.

"עבודה מעשית ומחקר אמפירי... אספקלריה מושלמת של הנפש..."

מעריב

לימודים בארה"ב

יעוץ אישי וטיפול בהרשמה אחרית מלאה להתקבלותך לאוניברסיטה, גם לפסיכולוגיה, הנדסה, מחשבים, השבונאות וכו' פרטים במשרדנו ובטלפון.

בנוסף בלעדי לא.ס.א.

מדריך א.ס.א. לאוניברסיטאות

504 עמ' עברית, מיוחד לישראלים, מידע על מאות אוניברסיטאות, תנאי קבלה, הליכי הרשמה, שכר לימוד, מענות ועוד...

הזמנות בדואר: 40 ש"ח לפקודת א.ס.א. ת.ד. 10171 ת"א 61101
המשרד: בית אמריקה חדר 1111 שד' שאול המלך 35 תל־אביב.
ימים א', ג', ד', בשעות 16.00-19.00
טל. 03-472707

א.ס.א. A.S.A.
יעוץ ללימודים בחו"ל College Consultants

רק 60.— ש"ח

טלטקסט

טלויזיה פילוט "שיווק אמין"

בר־כוכבא 57 פינת דיזנגוף 81 ת"א

מכללת הנגב ע"ש פ. ספיר

קרית החינוך שער הנגב ד.נ. חוף אשקלון

נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

בית הספר להנדסאים

במגמות: אלקטרוניקה, מחשבים, תעשיה וניהול
לימודים אינטנסיביים ברמה גבוהה, 3 וחצי ימים בשבוע.

פרטים והרשמה טל. 710, 051/802772

לימודים לקראת תואר ראשון במדעי הרוח והחברה

• מדעי ההתנהגות, חינוך, ספרות, הסטוריה, עבודה סוציאלית, כלכלה, לימודים כלליים — בחסות אוניברסיטת בן־גוריון
• ב.א. משולב של האוניברסיטה הפתוחה.
• ניתן להשלים שנה אקדמית ב: 2-1 ימים בשבוע
פרטים והרשמה טל. 767, 051/802765

מכינות

• השלמת השכלה תיכונית ובגרות.
• מכינות קדם אקדמיות.
• מכינות קדם הנדסאים טכנאים.
פרטים והרשמה טל. 051/802784,5

מחר — יועצים לעתיד

אצלנו ניתן לקבל מלגות, מעונות או ללמוד בתכנית ס.ל.ע.
אצלנו משלבים לימודים ועבודה אתנו מגיעים לתואר!

מי אוהב ללמוד?

בתיכון תיל"ם תאהבו ללמוד. כי בתיכון תיל"ם לומדים בכיף ובאוירה מדליקה!
אם אתם בוגרי כיתות ח', ט', י', נפתחת עבורכם ההרשמה לשנה"ל הבאה:

רחוב שפירא 4 (מול בית"ר עלית) רמת גן.
לקבלת יעוץ והרשמה: טלפון - 731459, 03-723466

תיל"ם — בפיקוח משרד החינוך והתרבות. לימוד חינם בכל הכיתות

המשוואה שלנו: עתיד = בגרות + מקצוע × כיף

המכון לאקולוגיה אנושית

רפלקסולוגיה

קורסים מקצועיים: בוקר וערב

פרטים והרשמה: רמת־גן רח' הגלגל 29, ימים א'–ה', 9.00–17.00

טל 03-798371

הכנה ל...

TOEFL

SET Services 03-474977

$ 3,000 ויותר

תוכל/י להרוויח במשך עבודתך בשיבוץ יהלומים וזהב לאחר סיום קורס צורפות ושיבוץ

* קורסים בוקר וערב

תל־אביב: ... טל' 03-266663
חיפה: הרצל 8 קומה א' (מעל המעל הכיס) טל' 04-645770

גבי המשבץ — 25 שנות נסיון ומוניטין

המכון לשפה

הספרדית

נפתחות כיתות חדשות • 20 שנות נסיון • מורים בעלי תואר
• 7 רמות • קורס אינטנסיבי • קורס לשפה שוטפת
• ספריה בספרדית קלה • קסטות ללימוד

הקורס למתחילים מאפשר לדבר תוך 4 חודשים

כך קורסאות כולן

לאשה

מודעות לימודים והכשרה מקצועית — ראה במוסף 7 לילות

בצלאל

אקדמיה לאמנות ולעיצוב ירושלים

מודיעה על

המשך ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

(בחינות כניסה בראשית אוקטובר 87)

במחלקה לעיצוב קרמי

פרטים והרשמה במזכירות האקדמית שבהר־הצופים בימים א'–ה' בשעות 09.00 – 16.00 טלפון 02-822181

קופת חולים

בית ספר לסיעוד ליד בית חולים קפלן

מודיע על פתיחת

קורס דו־לשוני לאחיות ואחים מעשיים

המיועד לתושבי רחובות, גדרה והסביבה

* גיל 21-48
* השכלה: סיום 10 שנות לימוד לפחות.
* שעות לימודים וחופשות מקבילים למערכת החינוך הכללית.

לפנות ישירות לבית הספר לסיעוד ביה"ח "קפלן", רחובות, טל: 08-441242

קופת חולים

בית הספר לרנטגנאות והדמייה שליד בית־חולים קפלן

מודיע על המשך ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח

לתואר

רנטגנאי מוסמך

תחומי התמחות:
רנטגן אבחון — סונר
רנטגן ריפוי — רפואה גרעינית

א. מתקבלים מועמדים בעלי תעודות בגרות.
ב. גיל עד 30.
ג. תלמידים טרם שרותם הצבאי יחוייבו באשור דחיית שרות.
ד. הלימודים משולבים במסגרת החוג המשולב למדעי החברה אוניברסיטת בר־אילן.
ה. מועמדים בעלי תואר ראשון במדעי החברה משוחררים מהלימודים האקדמאיים — ואינם חייבים בשכר לימוד.
ו. ניתן לקבל דיור במקום.
ז. לבוגרים בהצלחה תינתן עבודה במכון הרנטגן והדמיית של קופת חולים.

יום פתוח

[illegible]

פרטים נוספים ניתן לקבל: מזכירות בית הספר לרנטגנאים, בית חולים קפלן רחובות טלפון 08-441302; מחלקת הרנטגן — מרכז קופ"ח, רח' ארלוזורוב 101, טלפון 03-433378, 03-433433

ס"ט אנד סאונד

לומדים בשיטה האורקולית הבלעדית, היחידה בארץ המבטיחה הצלחה

* קורסים ב:
* **כתבנות** עברית/אנגלית
* **מזכירות** עברית/אנגלית
* **עיבוד תמלילים** עברית/אנגלית
* **אנגלית מדוברת** דיבור קריאה כתיבה

שיעור דוגמה חינם

ת"א: בן־יהודה 21 א' טל. 656022, 658454
ירושלים: המלך ג'ורג' 5 טל. 234907
★ ביום שישי סגור

מועדון לאשה

עירית תל־אביב שבועון לאשה

אחבת ציון 7 (ת"א)
טל 453251/4 (מאחורי בית החייל)

בית הספר הראשון

לקוסמטיקה

בפיקוח משרד העבודה
בשיתוף עם הלנה רובינשטיין

משך הקורס 8 חודשים
• הרצאות ע"י רופאים • טיפולים מעשיים במכשירים ובתכשירים חדישים ביותר
תעודות מטעם משרד העבודה למסימות בהצלחה עם ציוני המגן של מועדון לאשה
הקורסים מתקיימים בשעות הבוקר והערב
פרטים: "מועדון לאשה", אחבת ציון 7 ת"א טל. 444312 (מאחורי בית החייל)

משרד העבודה והרווחה

"הדסה נעורים"

הדסה — עלית הנוער

המועצה הארצית לציוד כבד

קורס למבוגרים

למכונאות ציוד מכני הנדסי ומכונאות דיזל

• משך הלימודים — שנת לימודים אחת.
• מועד פתיחת הקורס — ספטמבר 1987.
• תעודה — בוגרי הקורס שיעמדו בהצלחה בבחינות הסיום יקבלו תעודת גמר מטעם משרד העבודה והרווחה.
– פרטים נוספים על ההרשמה ותנאי הקבלה אפשר לקבל בימים שני ורביעי משעה 10.00 עד 14.00 ב"הדסה נעורים" (ע"י בית ינאי) — מחלקת צמ"ה.

כתובת למכתבים: "הדסה נעורים" — דאר נעורים 40298
טלפון: 053-96831, 053-93076, 053-96092

תיכון ברק

בפיקוח משרד החינוך

נמשכת ההרשמה לכיתות ט', י', י"א, י"ב
בית־הספר היחיד שמקיים 2 מסלולים

בגרות

אינטרנית | אקסטרנית

כיתות: בוקר וערב ב־2 המסלולים
שיעורים נוספים באנגלית ובמתמטיקה
לימודי מחשבים

טיולים, ימי ספורט, סרטים, מסיבות

אוטובוסים: 9, 11, 22, 23, 26, 27, 29, 40, 42, 50, 51, 54, 59, 60, 63, 68, 69, 71, 73, 74, 78, 81, 86, 89, 274, 501 וכל קווי אגד דן העוברים בדרך פתח־תקווה.

ת"א, שד' יהודית 30, מול הקריה (כניסה שד' החשמונאים 6) טל. 339017

יעוץ והרשמה, כל יום: 10.00-12.00; 17.00-20.00

אוניברסיטת תל־אביב

משרד העבודה והרווחה
משרד החינוך והתרבות

המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

בית הספר להנדסאים ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף

החטיבה העל־תיכונית

ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח נמשכת

למגמות:

★ תעשיה וניהול	– לימודי יום
★ מיכשור ובקרה	– לימודי יום
★ מחשבים	– לימודי יום וערב
★ מכונות	– לימודי יום וערב
★ אלקטרוניקה	– לימודי יום וערב
★ קדם הנדסאים	– לימודי יום וערב
★ הנדסאים להוראה	– לימודי ערב
★ קורס קדם אקדמי להנדסאי אלקטרוניקה	– לימודי ערב

פטור משכר לימוד בשנה הראשונה לחייל משוחרר משרות חובה ונרשם תוך שנה מיום שחרורו.

פרטים והרשמה: במזכירות בית הספר להנדסאים, ע"ש מאירהוף, רחוב האוניברסיטה 30, רמת־אביב.

ללימודי יום — בכל ימות השבוע, בין השעות 09.00—12.00, טלפון 417364.
ללימודי ערב — בימים א', ב', ד', ה', בין השעות 17.00—19.30, טלפון 420922.

אל תפסיק ללמוד

אתה יכול ללמוד לבגרות ולקבל את כל העזרה כדי להצליח.
• עמוס עיד וצוות מורים מעולים ומנוסים בהכנה לבגרות.
• הכנת שיעורי בית במסגרת ביה"ס.
• שעות תיגבור.
• יעוץ אישי.
• מגמה ריאלית 514 יחידות - מתמטיקה, פיסיקה, ביולוגיה וכימיה.

וכל זה במסגרת חברתית פתוחה ותוססת.
בוא והצטרף גם אתה לאלפי התלמידים שלא התייאשו, למדו בתיכון רון ועברו את הבגרות בהצלחה.

תיכון בוקר: בתל־אביב - כיתות י"א, י"ב.
בהרצליה - כיתות ט', י', י"א, י"ב.
ברחובות - כיתות ט', י', י"א, י"ב.

נמשכת ההרשמה ללימודי הערב למועד הקרוב.

תל אביב, רח' תל חי 5 (ע"י כבר דיזנגוף) טל. 03-288121-2
הרצליה, רח' העצמאות 59 טל. 546923, 052-541262
רחובות, רח' הרצל 108 טל. 08-455572

המסגרת הבטוחה ביותר לבגרות

תיכון רון

רשת בתי הספר הפרטיים הגדולה בישראל בפיקוח משרד החינוך

נוסד ב־1956

בצלאל

אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים

תערוכת סוף שנה

6.7.87 – 21.7.87

בבנין הראשי, רח' בצלאל 1, ירושלים
תצוגת המחלקות: • אמנות • עיצוב גרפי • עיצוב קרמי • צורפות • צילום
בימים א' – ה', בין השעות 10.00 – 18.00

ב"בית האמנים", רח' שמואל הנגיד 12, ירושלים
תצוגת המחלקות:
• וידאו ואנימציה בימים א' – ה' בין השעות 10.00 – 16.00
• עיצוב סביבתי • עיצוב תעשייתי
בימים א' – ה', בין השעות: 10.00 – 13.00, 16.00 – 19.00
ביום ו', בין השעות 10.00 – 13.00, שבת, בין השעות 11.00 – 14.00

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קורסי ערב למבוגרים

בית־ספר מכס פיין

לימודי ערב למבוגרים

המוסד מציע לך קורסים להסבת מקצוע ולהכשרה מקצועית במגוון רחב של מקצועות המבוקשים במשק.

- טכנאות מחשבים ואלקטרוניקה
- אלקטרונאי סוג 2
- מחשבים - בייסיק
- הכנה לחשמלאים ולאלקטרונאים

- מגמת מכניקה
- חריטה שלב א׳ ו־ב׳
- כרסום שלב א׳ ו־ב׳
- ריתוך אוטוגן
- ריתוך חשמלי
- ריתוך ארגון (גז 3, 4)
- קריאת שרטוט לעובדי מתכת שלב א׳ ו־ב׳

- מגמת חשמל
- חשמלאי שרות
- חשמלאי מעשי
- חשמלאי מוסמך
- חשמלאי ראשי
- חשמלאי מתח גבוה

- מגמת רכב
- טכנאי רכב סוג 2–3
- חשמלאי רכב סוג 2–3
- הסמכה לניהול מוסך מכונאות רכב
- הסמכה לניהול מוסך חשמלאות רכב
- הסמכה לניהול מוסך פחחות רכב
- הסמכה לניהול במקצועות הרכב: סיכה, צבע, גלגלים ואבובים, צמיג
- גרירה וחילוץ

- השתלמויות
- עשה זאת בעצמך
- הכר את רכבך
- תרבות הדיור
- טיפוח חן

- מגמת שונות
- קירור ומיזוג אויר שלב א׳ ו־ב׳
- מסיקי דודים
- מטפלות למעונות יום סוג 1–2
- אנגלית טכנית

- מגמת בנין
- קריאת תוכניות בנין סוג 4–5
- שרברבות סוג 2–3

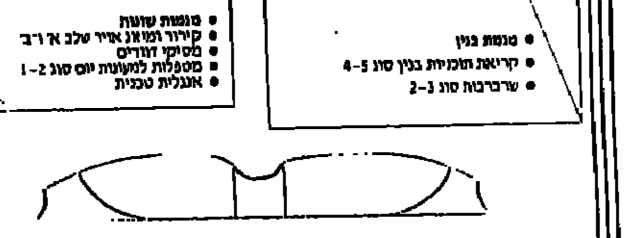

- הלימודים מתקיימים בשעות אחה"צ והערב
- למסיימי הקורסים בהצלחה יוענקו תעודות גמר ממשלתיות

כתובתנו: דרך פ"ת 130 ת"א (בצומת הקריה) — טלפון: 217233, בימים א׳–ה׳ בין השעות 15.00–20.00

לימודי יום — ההרשמה נמשכת כרגיל לבוגרי ח׳ + ט׳

- פתוח לקליטת נערות ונערים • מציע מגוון רחב של מקצועות ומסגרת לימודים מטפחת • מעניק לבוגריו תעודות גמר ממשלתיות מוכרות

לקבלת פרטים טל׳ 217233, בין השעות בימים א׳–ה׳ 7.30–13.00, ביום ו׳ 7.30–11.00

בוגרי הקורס שיעמדו בהצלחה בבחינות יקבלו תעודת גמר מטעם משרד העבודה

„עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי־ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי־ספר לחינוך ובתי־ספר תעשייתיים, ותיכונים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

מכללת עמק יזרעאל
ע"ש מקס שטרן

משרד הבטחון
הלשכה להכוונת חיילים משוחררים

האגודה לקידום החינוך
המח׳ ללימודים קדם אקדמיים

לחיילים משוחררים!

החלה ההרשמה

למכינות קדם אקדמיות — הכנה לבחינות בגרות

1. מכינת ס.ל.ע. — מיועדת לבוגרי 11–12 שנות לימוד
2. תיכוניה מיועד לבוגרי ט׳ י׳ — תעודת סיום ממשלתית

הפתיחה: יום א׳ י"ט באלול 13.9.87.

בפרטים נוספים נא לפנות: לשכת ההכוונה לחיילים משוחררים משרדי המכללה בימים א׳–ה׳ 8.00–12.00, טל׳ 06-592262-3

איפחה
SLAEDS ARDOAZ SCHIEFER

מתאים לריצוף פנים וחוץ ולציפוי קירות, להזמנת פרטים ודוגמאות

יבואן: אפרים קסטיאל ובניו בע"מ
03-824624, 03-828818, 03-826334
בהספקה ממלאי קיים

سازمان مرکزی ایرانیان مقیم اسرائیل

ארגון הגג של יוצאי איראן בישראל

הארגון מתכבד להודיע ליוצאי איראן על קיום בחירות ארציות להנהלת הארגון בחודש אוקטובר 1987.
המעוניין לבחור או להיבחר יפנה לארגון ברח׳ העליה 16, ת.ד. 31610 תל־אביב, בציון שם וכתובת מלאה עד 30 יולי 87׳.

ועדת הבחירות

משרד העבודה והרווחה — העובד הדתי — הנוער העובד והלומד

מרכז תורני טכנולוגי

נחלים

תנאי פנימיה מלאים

מסלול קדם צבאי

לבני 16½-17
בפיקוח צה"ל

המגמות:
- מכונאות רכב
- חש"מ - חשמל מערכות חימוש
- טבחות

הבוגרים יועסקו במקצועם בשירותם הצבאי

נותרו מספר מקומות

הלימודים באמצעות מחשבים

בית ספר למקצועות התעופה

בשיתוף עם חיל האויר והתעשיה האווירית

לבוגרי ח׳-ט׳-י׳

המגמות:
- חמ"נו - חשמל מיכשור ומנועים
- ממ"ס - מכונאות מטוסים
- חש"מ - חשמל מערכות מטוסים

הכנה לרשיון תעופה אזרחי

מגמות נוספות:
- מכונאות רכב
- עיבוד שבבי

המסיימים מקבלים תעודת מקצוע ממשלתית ותעודת גמר

פרטים והרשמה: במזכירות בית־הספר, מושב נחלים, טל׳ 03-0329338; 03-0326821
ובמרכז הסתדרות הנוער הדתי העובד והלומד רח׳ אחד העם 49, תל־אביב טל׳ 03-285038/203308

האוניברסיטה העברית בירושלים

המרכז ללימודים קדם־אקדמיים ע"ש יוסף שאלתיאל

הרשמה למכינה קדם־אקדמית לשנת הלימודים תשמ"ח

מחזורים: אוקטובר 1987 וינואר 1988

ההרשמה תסתיים ביום ה׳, ד׳ באב תשמ"ז — 30.7.87

בשני המחזורים יפתחו המסלולים הבאים:

1) **מסלול מדעי הרוח/והחברה**
2) **מסלול מדעי הטבע**

סדרי ההרשמה:

1) הרשמה וייעוץ ללימודים מתקיימים במשרדי המרכז, בנין רוסו הר־הצופים, חדרים 323–325, בימי שני וחמישי בין השעות 8.30–14.00.
חובה להביא בעת ההרשמה: תעודת זהות, אישור על שרות לאומי, אישור ממשרד החינוך על ציוני בגרות בצירוף יחידות לימוד (צילום, מקור), או מסמכים אחרים המעידים על השכלה ושתי תמונות (מועמדים שנבחנו בבחינה הפסיכומטרית יביאו את האישור לנבחן).
2) ההרשמה לבחינה הפסיכומטרית נעשית במרכז הארצי לבחינות והערכה, ת.ד. 4340, ירושלים מיקוד 91042 ☎ 02-663161.
מועד אחרון שאפשר להבחן בו הוא מועד אוגוסט 26.8.87.

לקבלת מידע נוסף וייעוץ — ניתן לפנות בכתב או אישית אל המרכז ללימודים קדם־אקדמיים, האוניברסיטה העברית הר־הצופים, ירושלים 91905, טלפון 02-882448-9.

מושב חמרה
בקעת הירדן

קולט משפחות

המבנה הארגוני המיוחד מאפשר פעילות משקית ואחרת באופן עצמאי ללא תוך האגודה
אפשרות לקבלת אמצעי ייצור חקלאיים מוזלים

בדבר פרטים להתקשר למזכירות, ☎ 02-941112, מהשעה 8.00–13.00
☎ 02-941804, לניסים בערב

ברשותך מוצר?

סיימת את שלב הפיתוח?
הגדרת את שוק היעד?

השלבים הבאים הם: ייצור ושיווק.

אם קשה לך להתמודד עם זה לבדך והינך זקוק למשקיע רציני —
אנחנו עשויים להיות השותפים שלך.
פנה עוד היום לת.ד. 90 כפר־סבא, מיקוד 44100.
נא לצרף תאור תמציתי של הנושא, שם וטלפון להתקשרות.

אבד כלב

דני מעורב
בהיר, מגולח
ללא קולר
פרס נאה למודיע
טל׳ 052-24535

חברת שיווק בארה"ב

מעוניינת לייצג יצרנים ישראליים המעוניינים לשווק בארה"ב

נציגי החברה יבקרו בחודשים יולי אוגוסט בארץ.

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 10078 רמת־גן 52002.

בבורסה החדשה בחיפה

המניות שלך שוות יותר

לרגל המצב החמור השורר בשוק המניות יוצאת חב׳ „השקעות מבטחים" במבצע חסר תקדים.

חברתנו תקבל את מניותיך בשערן מחושב בשווי שבין 10%–20% מעל שערן בשוק המניות.

עבור מניותיך תקבל מגרש פרטי באחד האזורים המוצעים על ידינו:

בכרמל — בקרית ביאליק — בזכרון יעקב — בעתלית — במכמורת — בראשון לציון.

המבצע מתייחס למספר מוגבל של מגרשים וכל הקודם זוכה.

לידיעתכם:

1. מגרשים שנמכרו בחברתנו בשנת 1976 במחיר של 1000 $ שווים היום כ־30.000 $.
2. חברתנו שומרת לעצמה את הזכות להחליט איזה מניות לקבל וכן להפסיק את המבצע בכל עת על פי שיקוליה.

השקעות מבטחים בע"מ

חיפה, רח׳ הרצל 17, טל׳ 04-645542
תל־אביב, רח׳ בן יהודה 39, טל׳ 03-659021
ירושלים, רח׳ יפו 33, טל׳ 02-223266

אלותעש אלקטרו ויסטה תעשיות בע"מ

הודעה לחברים על כינוס אסיפה כללית שלא מן המנין (לקבלת החלטות שלא מן המנין)

הנהלת חברת אלותעש אלקטרו ויסטה תעשיות בע"מ (להלן — „החברה") נותנת בזאת הודעה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של החברה תתכנס ביום 12 לחודש יולי שנת 1987 בשעה 08.00 בחדר הישיבות שליד משרדי החברה ברחוב שמע טל 10 בתל־אביב, כדי לדון בהחלטות הבאות שהוצעו כהחלטות שלא מן המנין:—
לסטר ולהפסיק לאלתר את כהונת כל מנהלי החברה ולמנות במקומם כמנהלים של החברה החל מעת קבלת החלטה זו את ה"ה

ר. סום, ק. פפגורביץ, א. קורטייך, ע. שפירא

היום 2 לחודש יולי שנת 1987.

בפקודת ההנהלה
כ. עטרה, צ. דגן (מפגורביץ)

להשכרה
בבית מרכז השרון

- שטח של 180 מ"ר
- המתאים לתצוגה לאולם תצוגה או למשרד
- גימור מפואר
- קירות מזכוכית
- 3 קווי טלפון
- מיקום בקומת הכניסה של הבנין

פרטים נוספים
☎ 662828-9

„סקר"

תיכנון, פיתוח וניהול 1977 בע"מ
מזמינה הגשת הצעות לרכישת

ציוד מסגריה ומחסן טכני של משחטה

בדבר פרטים נא לפנות אל חב׳ „סקר" רח׳ סוקולוב 33, רמת־השרון, טלפון: 03-482758, 03-494478, 03-493585

המשרד לעניני דתות

לב שומע

חייג — 02-551000
02-551009

בימים ראשון ורביעי
בין השעות 18.00–22.00

תעניינה פניותיך ושאלותיך בנושאים ערכיים ורוחניים ובנושאים מעשיים טכניים וארגוניים הקשורים לשרותי הדת בישראל.

השרות ניתן לציבור ע"י המשרד לעניני דתות בסיוע תנועת אל־עמי.

חברת מלונות דן בע"מ

ניתנת בזה הודעה כי
אסיפה כללית רגילה של החברה

תתקיים ביום ראשון, 26 ביולי 1987 בשעה 09.00 במלון „דן תל־אביב" ברחוב הירקון 99, תל־אביב.

על סדר היום:

1. קבלה ואישור של דו"ח המנהלים, הדו"חות הכספיים ודו"ח רואי חשבון של החברה ליום 28 בפברואר 1987.
2. בחירת מנהלי החברה.
3. מינוי רואי החשבון של החברה.

המאזן והדו"חות הכספיים יהיו נתונים לעיון במשרדי החברה, במלון „דן פנורמה תל־אביב", ברחוב קויפמן 10 תל־אביב, מיום 12.7.87 בשעות העבודה הרגילות.

תשומת לב החברים מופנית בזאת להוראות תקנות 82 ו־83 לתקנות ההתאגדות של החברה בקשר להגשת הצעת החלטה לאישור האסיפה הכללית.

כמו כן, מופנית תשומת לב החברים להוראות ס׳ 95 של תקנות ההתאגדות של החברה בקשר להפקדת יפוי כח או כתב סמכות אצר במשרדה הראשי של החברה לפחות 48 שעות לפני המועד הקבוע לקיום האסיפה.

כמו כן מודיעה החברה בזאת כי בהתאם לסעיף 69 לפקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג–1983 ולתקנה 25 לתקנות ההתאגדות של החברה, יהיה פנקס החברים של החברה סגור מיום 24 ביולי 1987 עד ליום 27 ביולי 1987.

בפקודת מועצת המנהלים

אופנת **קטר** — יצרני הלבשה עילית

עודפי ייצור וסוג ב׳

חולצות, חצאיות, מכנסיים, ז׳קטים וחליפות
בהנחות גדולות
רח׳ השוק 8, תל־אביב

עד גמר המלאי

להשכרה/למכירה

באיזור התעשיה עכו — דרום

שטח מגודר של 6 דונם הכולל:
מבנה מפואר למשרדים ותצוגה בשטח 520 מ"ר
וסככה בשטח 1320 מ"ר

☎ 03-652205 ■ א׳–ה׳

בתחילת חודש יולי עומדים להגיע לארץ

מנהלי חברת שיווק מארצות הברית

מנהלי מפעלים וחברות המעוניינים להציג תוצרתם לשוק האמריקאי יתקשרו לתיאום פגישה
☎ 03-253779

בית־הבראה לקשישים בחולון

- תנאים מצויינים ■ אווירה ביתית
- השגחה רפואית ■ אחות צמודה

☎ 03-894460

ב"ה

אמונה
תנועת האשה הדתית לאומית

נשי אמונה בארצות־הברית

מתכבדות להזמין לטקס חנוכת המרכז ללימודי השואה ע"ש יוסי ברג ז"ל

הטקס ייערך אי"ה ביום שלישי, י׳ תמוז תשמ"ז 7.7.87 בשעה 16:30,
במכללת „אמונה", ירושלים, שכונת בקעה, דרך בית לחם 104

במעמד:
הרב הראשי הרה"ג מרדכי אליהו שליט"א
ד"ר יוסף בורג — נשיא המזרחי והפועהמ"ז
מר תומס פיקרינג — שגריר ארה"ב בישראל
נציגי הממשלה
דבר המשפחה התורמת
דברים: גב׳ בברלי סיגל — נשיאת אמונה בארה"ב
גב׳ שרה שטרן־קטן — יו"ר אמונה בישראל

•

האמן ***יעקב אגם*** — יציג את הויטראזיים — יצירותיו
הגב׳ לאה זינדר — פרקי קריאה
מקהלת ביה"ס התיכון „אלישבע" בפרדס חנה, בניצוחו של ***מר נתן שחר***

מועדון קוראי ידיעות אחרונות

בן יהודה 69 ת"א
טל. 231626, 241641, 241868

חוג פו"פ
פנויים ופנויות

חופשת קיץ

במלון נאות מדבר ★★★★
מיום ה׳ 9.7 עד מוצ"ש 11.7

נותרו מקומות ספורים לגברים שבחבורה
לא להחמיץ!!

כולם נפגשים לסוף שבוע של נופש וכיף, פעילויות וארועים סדנאות רחצה ושיזוף בבריכה, מסיבות ריקודים והכרויות, ביקור בשוק הבדואי, ועוד...
אסור להחמיץ!!!

148 ש"ח בלבד (אפשרות לחסעה)
(⅓ בהזמנה, ⅓ בהגעה ⅓ חודש מהיציאה)

המועצה האזורית בקעת־הירדן

מציעה למכירה את הרכבים הנ"ל:

1. מג׳ן G-s קומבי — שנת ייצור 1983
2. סובארו 1300 עם מזגן — שנת ייצור 1984
3. סובארו 1300 — שנת ייצור 1981

את הרכבים ניתן לראות במגרש המועצה ואת ההצעות יש להגיש עד התאריך 15.7.87.

טלפון: 02-941234/5/6 לפנות לרכז הרכב

חופשת קיץ שלא תשכח!

במלון שורש
12 ק"מ מירושלים

נותרו מספר מקומות
מ־17 ביולי ואילך

נופש פעיל בנוף הררי משגע
למבוגרים ולילדים — מתקני ספורט וטניס משחקיה, בריכת שחיה חדישה על כרי דשא ערבי בידור ועוד...

מטבח מעולה,
יחס לגבי,
מחירים נוחים

לפרטים והזמנות
02-341171-5

השנה נופשים בשורש

משרד העבודה והרווחה
היחידה להתנדבות

מגן שר העבודה והרווחה למתנדבים מצטיינים

זו השנה החמישית ששר העבודה והרווחה עומד להעניק מגן מיוחד למתנדבים מצטיינים במערך השרותים החברתיים.

המגן יוענק למתנדבים אשר פעלו באחד מן התחומים הבאים: (מתנדב בכל תחום).

- ★ ילד ונוער
- ★ שקום נכים ומוגבלים
- ★ שירותי יעוץ (שי"ל, ועדת ערר)
- ★ שירותי מבחן לנוער ולמבוגרים
- ★ שיקום נוער (מפתנים)
- ★ רווחת המשפחה
- ★ רשות חסות הנוער
- ★ נוער וצעירים במצוקה
- ★ נערה במצוקה
- ★ שירות לזקן
- ★ שירות למפגר
- ★ אלכוהוליזם

להלן הקריטריונים לבחירת המתנדבים המצטיינים:
משך הפעולה ורציפותה.
מסירות, מאמץ ודבקות במשימה.
השפעת הפעולה על מתנדבים אחרים והסביבה.
מידת האקטואליות והחדשנות.

טפסים להמלצה על מתנדבים מצטיינים ניתן לקבל במשרדי היחידה להתנדבות במשרד העבודה והרווחה

כתובת:
יד חרוצים 10, תלפיות, ירושלים טלפון 02-719818 אצל שוש.

BAGUETTE
La Parisienne

חברת באגט לה־ג׳באנז

פונה לבעלי עסקים (חנויות) ברחבי הארץ להצטרף לרשת בתי מאפה באגט לה־ג׳באנז

לקבלת מידע טלפון: 08-436011

אלביט מחשבים בע"מ

מחלקת תחבורה
מכרז 7/87

למכירה

סובארו 1300 סמ"ק מס׳ רשוי 17-982-52
סובארו 1300 סמ"ק מס׳ רשוי 11-011-53 + מזגן
סובארו 1300 סמ"ק מס׳ רשוי 43-304-83 + מזגן

*את כלי הרכב ניתן לראות בקרית תעשיות מדע חיפה (בנין 5, מח׳ תחבורה) **ביום 5.7.87 בלבד** בין השעות 10.00–15.00.*

הצעות בכתב יש להגיש בצרוף המחאה בגובה 10% מערך ההצעה למח׳ תחבורה באותו היום (5.7.87) עד השעה 15.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה אחרת.

המועדון
בילוי עם סיגנון

לועדי בתים

סיוד חדרי מדרגות שכולל מעקה וארונות חשמל + חדר אשפה סך 400 ש"ח (עם קיום שייש) (עד 4 קומות)

לחזמנות:
052-910467, 444437

הלביא הוא פרויקט לאומי

רק משאל עם יכול להחליט

גמר אליאס

קבוצת עדי

מומחים לזיפות, איטום וסיוד גגות בחומר תיקני ממיטב בעלי המקצוע

מבצע תשלומים בחודש יולי:
לאנשי כוחות הביטחון 10% הנחה.
☎ 03-894460

למפעל של התעשיה הצבאית
באיזור המרכז
העוסק בתחום המתכת הכבדה
דרושים מועמדים לקורס מסגרות וריתוך

הקורס מיועד לבוגרי 10 שנות לימוד לאחר שרות צבאי מלא ובריאות תקינה. (עדיפות לבוגרי בית־ספר ומקצועי)
מועמדים מתאימים יוכשרו וישולבו במערך היצור של מפעל דינמי העוסק ביצור מערכות נשק.
המעוניינים מוזמנים לבוא לראיון ביום ראשון 5/7/87 בשעה 800 לרחוב הארבעה 16 ת"א.
נא להביא תעודת זהות, פנקס מילואים ושבוי ותעודת השכלה.

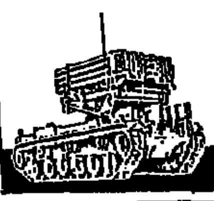

התעשיה הצבאית

לחברת אלישרא
מערכות אלקטרוניות בע"מ
דרושים/ות
עובדים/ות ייצור
לעבודות הלחמה עדינות
★ בעל/ת נסיון של שנה לפחות
★ רצוי נסיון קודם בעבודות ייצור במיקרואלקטרוניקה
★ ידע בקריאת שרטוטים – הכרחי
★ העבודה במשרה מלאה (7.30–17.00)
• 5 ימי עבודה בשבוע
• ארוחה בחדר האוכל
• הסעות
• סודיות מובטחת
בו.בר פרטים נא לפנות לטל. 03-7545455 החל מיום א'.

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ
בוגרי כלכלה/ מינהל עסקים
בואו לעשות קריירה בתחום השיווק
במפעלי ניר אמריקאיים ישראליים, שהם מהגדולים בארץ, מוצעת לכם הזדמנות להתחיל בקריירה שיווקית בתפקידי
מוכרים
וליהנות מאפשרויות קידום מגוונות.
יועדפו מועמדים בעלי תואר שני וכן בעלי נסיון במכירות.
לפרטים נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, למנהל השיווק, מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים, ת.ד. 142 אזור התעשיה חדרה. רק פניות מתאימות ייענו.

לרשת מוסדות חינוך דתי
דרוש/ה
מנהל/ת
למוסד ילדים דתי
במרכז הארץ
לגילאי 6–18
הכישורים הדרושים:
• השכלה תורנית ואקדמאית בתחום החינוך.
• עבודה סוציאלית או פסיכולוגיה.
• נסיון בתחום החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי.
• נסיון במינהל חינוכי וחינוך פנימייתי.
• מגורים במקום – חובה.
מועמדים מתאימים מתבקשים להתקשר לטלפון: 03-444154, שלוחה 270-271.

גבור סברינה
למשרדי החברה בנתניה
דרושים/דרושות
1. מהנדס/ת תעשיה וניהול מחיל
לעבודה במחלקת תפ"י.
עדיפות לתושב נתניה, רעננה, כפר־סבא.
2. למחלקת הייצוא
מנהל/ת מכירות
בעל/ת נסיון בשיווק ומכירת מוצרי צריכה (רצוי טקסטיל/אופנה), לרשתות שיווק בארצות דוברות צרפתית.
שליטה מלאה באנגלית וצרפתית.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 84 נתניה, 42100 למחלקת כח אדם.

אינטרנס **רענן**
מיזוג אוויר לרכב
עובדים בעלי רקע טכני
ליצור והתקנת מזגני רכב
1. מכונאים
2. חשמלאי רכב
3. מסגרים
הרב הירש 11 בני־ברק 787839 – 03-7512348

Helene Curtis | Germaine Monteil
דיילת יופי מנוסה
מעל גיל 30
למכירות בדיזנגוף סנטר
בדבר פרטים החל מיום ב' 09.00 לחנה, 03-255763, 254433.

ל"עמק־החולה"
בי"ס מקיף, על־יסודי, 6 שנתי
דרושים
מורים/ות
למקצועות:
★ מורה/מדריך לסדנא במכניקה ★ מורה/מדריך למכונאות רכב ★ ספרות (עם נסיון בהכנה לבגרות) ★ אנגלית ★ מזכירות מינהל וכתבנות ★ מעבדן/ית ★ חינוך מיוחד.
לפנות לדן לוין, בשעות היום טלפון 06-941381 ובשעות הערב טלפון 06-946571.

חברת מלונות דן בע"מ
למלון דן
תל־אביב
דרושים/ות
חשמלאי/ת מוסמך שרברב
מתאימים יפנו למח' כ"א טל' 03-241111

לחברת השקעות ותיקה
דרוש
איש שיווק מנוסה בעסקי דלא ניידי
אם הנך בעל נסיון רב בקנית ומכירת נכסי דלא ניידי
והנך מעונין להצטרף לחברה חדשה בתפקיד ניהולי
פנה בצרוף קורות חיים ל־ת.ד. 11333 ת"א מ. 61112 מספר
– סודיות מובטחת –

גבור סברינה
למפעל גרביים ברמת החייל
דרוש/ה
מנהל/ת מחלקת תפירה
בעל/ת נסיון בניהול צוות עובדים בתעשיה.
נא לפנות בכתב יד ובמברק קורות חיים לת.ד. 33260 תל־אביב, 61927 למחלקת כח אדם.

למפעלינו בחולון
דרושים
חסם – חסם תעשיות בע"מ
★ **מבלטן**
בעל נסיון של 5 שנים לפחות
★ **מחסנאי**
למחסן כללי
למועמדים אנו מציעים:
5 ימי עבודה בשבוע ארוחות במפעל תנאים הולמים למתאימים
803170 למוני החל מיום א'

למפעל מתפתח העוסק
במכשור כימי מתקדם דרוש
איש רכש
בעל נסיון של שנתיים
בתחום אלקטרוניקה וטיפול בלוגיסטיקה.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לברסטק בע"מ ת.ד. 580 רחובות 76103

דלתא טקסטיל שיווק בע"מ DELTA
דרוש/ה
מפעיל/ת מרכזיית תדקס
בין השעות 12.00–16.30
נא להתקשר לנחמה – 9231552 (03)

לחברת בקרת דרוש
מתכנת
על I.B.M PC בשפת C
עם נסיון בחבילות גרפיות
וביחוד VDI של IBM
נא להתקשר ☎ 03-299617 שלוחה 54

ארגל בע"מ
למפעלנו ביבנה דרושה
מזכירה
אנגלית־עברית
★ בוגרת תיכון, 2–3 שנות נסיון.
★ הדפסה אנגלית־עברית.
★ רצוי נסיון בעיבוד תמלילים וטלקס.
שעות העבודה 8:00–16:30
בדבר פרטים, נא לפנות לטלפון: 08-433025, 08-433036.

ד"ר ויגרט
חומרי ניקוי
דרוש
מקדם מכירות
★ לקוחות קיימים
★ משכורת + אחוזים + רכב
★ בעלי נסיון המוכנים לעבודת שטח קשה
לפנות בכתב יד לת.ד. 2050 בני ברק 51120 טל' 03-783121.

לחברת תעופה
דרושות
★ **פקידה/כתבנית**
על מעבד תמלילים עברית/אנגלית
משרה מלאה מ־10:00 עד 18:00 וחש יע בניהול משרד ואנגלית.
★ **פקידה/כתבנית**
על מעבד תמלילים W.M. עברית/אנגלית
משרה חלקית מ־13:00 עד 18:00 וחש יע בניהול משרד.
בדבר פרטים נא לפנות החל מיום א' 5.7.87 שעה 08:00 לחנה בטלפון: 03-425556.

Carmel
אגרקסקו
דרוש/ה
טכנאי קירור/חשמל
דרישות התפקיד:
★ ידע ונסיון מוכח במערכות קירור פראון גדולות.
★ ידע בחשמל.
★ תעודת טכנאי קירור.
★ עבודה בשעות לא מקובלות.
מועמדים הרואים עצמם מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 7163 ת"א – מחלקת כח־אדם עבור "טכנאי קירור".

מפעל רם תעשיות אשדוד
מתרחב
עם הפעלת קו ייצור נוסף
דרושים
★ אחראי משמרת
★ מכונאי תעשייתי (ידע בחיתוך יתרון)
★ חרטים
★ חשמלאי תעשייתי
★ מנופאים
★ מלגזנים
★ בקר איכות
★ עובדי ייצור
לתאום ראיון נא להתקשר 055-61001

ROLLS
מחשב פיקוד למעליות
דרושים
טכנאי מעליות מנוסים
03-967080 03-968686

הכפר הירוק
ע"ש לוי אשכול דרושים
מורה לאנגלית
מורה למיחשוב ובקרה
מדריך חברתי
עובדי מטבח וחדר אוכל (עבודה במשמרות)
נא לפנות להנהלת הכפר הירוק 47800 או בכתב מ. טל. 03-496166

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המעבידים צפויים לעונש על פי החוק.

רנטל שרותי מיזוג אויר (1986) בע"מ
דרושים
טכנאים למיזוג אויר
בעלי נסיון
שרות ואחריות למערכות מיזוג אויר מרכזיות ומדחסים צנטריפוגליים.
טל' 03-446662

לחברת אחים רויכמן (שומרון) בע"מ
חברה קבלנית לכבישים ועבודות צבוריות
רח' האורנים פרדס־חנה
דרושים:
1. מהנדסי ביצוע
בעלי נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בעבודות כבישים.
2. טכנאי מעבדה
לבדיקת חומרי מחצבה בעל נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתחום זה.
3. טכנאי חשמל
בעל רשיון לביצוע עבודות חשמל במתח גבוה.
המעוניינים העונים על הדרישות הנ"ל יפנו בכתב לת.ד. 350 פרדס־חנה לקביעת ראיון.

דרוש
הנדסאי אלקטרוניקה
בעל נסיון
מקום העבודה הרצליה
טלפון 052-81641

אפ.פי. ישראל
מכירות ושירותים בע"מ
אזור התעשיה, הרצליה
דרושים:
הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
★ לעבודה על מערכות ממוחשבות למיכשור ובקרה ★ רקע במיכשור ובקרה ★ נסיון בעבודה עם PC ★ ידיעת השפות עברית ואנגלית.
סוכני מכירות עצמאיים
★ למוצרים מתוחכמים בתחום התעשייה והמסחר, בשיטת מכירה "מדלת לדלת".
המועמדים המתאימים יפנו, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 1144 תל־אביב 61010 "עבור מס' 35".

לחברת פיתוח והנדסה
דרושים
לפיתוח חשוק המקומי.
מנהל מכירות
מקדמי מכירות
לשיווק מוצר צריכה יחודי וחדשני, לבתי מלון, חנויות, משרדים, חברות ובתים פרטיים.
בעלי רכב, ניסיון קודם הכרחי.
טל: 03-5464276

סורדם (סוכנויות 1980) בע"מ
דרוש
שמאי רכב
בעל רשיון ומנוסה
טלפון: 03-612062
03-612082

למפעל לטריקו סריגמיש
דרושות
עובדות מקצועיות ובלתי מקצועיות
★ הזדמנות ללמוד מקצוע התפירה בטריקו (לבלתי מקצועיות).
★ העבודה במשמרת ערב, בשעות: 3½ אחר הצהרים עד 8.00 בערב.
★ הזדמנות טובה לעקרת הבית המעונינת לעזור בעול הפרנסה.
★ אוירה נעימה.
★ הסעות מחוץ לגוש דן.
לפנות לשולה במחלקת כח אדם, רחוב הרכבת 32 תל־אביב (התחנה המרכזית) טלפון 377746

לחברה תעשייתית ומסחרית ותיקה בבני ברק
דרושים:
1. בעל רקע בשיווק/מכירות
עדיפות לבעל נסיון בחשמל או אלקטרוניקה לתפקיד שיווקי/מינהלי מעניין
2. מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
לעבודה עם מערכת ממוחשבת במשרה חלקית
נא לפנות בכתב יד ולפרט קורות חיים, נסיון ושכר מבוקש לת.ד. 91 בני־ברק 51 100

למפעל עתיר ידע
באזור המרכז דרוש/ה
מפעיל/ת מחשב
★ רצוי בעל/ת רקע קודם במחשבים.
★ נסיון בהפעלת מחשב – יתרון.
★ העבודה במשמרת שניה.
נא לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים לת.ד. 5914 הרצליה, מ. 46101.
– סודיות מובטחת –

דרוש
טכנאי חשמל
להכנות מכרזים וחשבונות
יועדף בעל נסיון
גם בעבודות חשמל
לפנות ת.ד. 10474 ר"ג

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
מכרז 23/87
שם המשרה: **מבקר**
תאור התפקיד:
א. עריכת בקורת, איסוף נתונים ועריכת ממצאים.
ב. הכנת דו"חות וסיכומים בהתאם להנחיות מבקר האוניברסיטה.
הכישורים הדרושים:
א. תואר אקדמי בחשבונאות, כלכלה או מינהל עסקים.
ב. נסיון של 7 שנים.
ג. שליטה בעברית וידיעה טובה באנגלית.
ד. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
הדירוג: 8 – 10 בדרוג מח"ר.
פניות בכתב יד בצירוף קורות חיים, יש לשלוח למחלקת כ"א, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב ת.ד. 653 ב"ש עד לתאריך 12.7.87. עבור מכרז 23/87.

נעמת – האגף להכשרה מקצועית
לכפר הנוער החקלאי עירון בהדרה דרושים:
1. מדריכים/ות חברתיים
לכתות ח' – י"ב נסיון חינוכי עם נוער מתבגרן והתפקיד מחייב מגורים במקום
2. עובד/ת סוציאלי/ת
במשרה מלאה רצוי נסיון בעבודה עם נוער
3. מורה יועץ/ת למשרה מלאה לכתות ח'–י"ב, נסיון קודם בעבודת הכוון.
בדבר פרטים נא לפנות אל הנהלת הכפר טל׳ 06-326925/6 על המועמדים לשלוח קורות חיים ופירוט נסיון בעבודה עד לתאריך 15.7.87 לפי הכתובת: כפר הנוער החקלאי עירון, דרך אל־לחווריה הדרה מיקוד 38222

דרוש
מלצר מקצועי
למסעדה מזרחית בתל־אביב
03-661895

דרוש/ה מנהל/ת בעל/ת נסיון
לבית אבות פרטי ברמה גבוהה,
בגוש דן, (כ־100 דיירים)
★ תנאים טובים מאד
לפנות 03-7511231-4 9.00–13.00 ללאה.

לחברת אחים שטראוכלר בע"מ
דרוש
חשב – סמנכ"ל
כישורים נדרשים:
בוגר ראית חשבון
נסיון מעשי של 5 שנים לפחות
המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים לחברת אחים שטראוכלר בע"מ, רחוב ירושלים 4, עפולה. עבור "חשב"
תנאים טובים לאדם המתאים
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים:
1. מכונאי דיזל
נסיון של 3 שנים לפחות בתיקון מלגזות.
2. מכונאי אחזקה
עם נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה במשאבות ומדחסים.
בדבר פרטים ובצרוף קורות חיים נא לפנות לת.ד. 767, חיפה.

דרוש
פחח רכב/רתך
טלפון 9664820

לחברת תקשורת
דרוש/ה
איש מכירות
לשווק ציוד תקשורת
★ נסיון מוכח בשווק ומכירות
★ בעל/ת רכב
לראיון, נא לפנות: 03-245191

דרושים
סקיפרים
בעלי רשיון מפיץ נוסעים בשכר.
תנאים טובים למתאימים
טלפון 059-72111/2/3

לרופאים מחשבים לחקלאות
דרוש
איש שדה
למכירה, הדרכה וליווי של מערכות ממוחשבות ללולים עם רקע טכני בחשמל רצוי ידע בלולים
לשלוח תולדות חיים ונסיון לרותם מחשבים לחקלאות רחוב עשר טחנות 14 א' ת"א 69718

דרושה
קלדנית
במשרה מלאה
נסיון במעבד תמלילים PC תוכנה WM עברית־אנגלית
להתקשר לציון טל. 03-258810

למדריך תיירותי
דרושים/ות
סוכנים/ות
לאיזור ת"א וירושלים
להתקשר לתאום פגישה
ירושלים – 02-531111 קו פנימי 1210,
ת"א: 03-653698

לבית אבות אקסלוסיבי
דרושים
אחיות מעשיות ומוסמכות פקידה וכוח עזר
03-778052/3

דרושה
שרטטת חשמל
לשרטוט מתקני חשמל עם נסיון של 3 שנים לפחות לפנות למחלקת החשמל של קיבוצי השומר־הצעיר
טל. 03-266103-4 03-267141

דרוש
פקיד יבוא
ידיעת השפה האנגלית ונסיון הכרחיים
לפנות בכתב לת.ד. 29536 ת"א. מיקוד 61294.

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש
לסניף חיפה והצפון
מחלק
★ תושב חיפה והסביבה הקרובה
★ נסיון מעשי מוכח בחלוקת מזון
★ רשיון נהיגה ג'
★ הכרת אזור הצפון
★ ערבות בנקאות הכרחית
להתקשר טל. 03-265222

פרמה־סיטי
לבית־מרקחת גדול שייפתח בקרוב
דרושות:
1. דיילות קופה
2. דיילות קוסמטיקה
טל: 03-417117
רח' אחימאיר 1, רמת־אביב ג'

למלון 5 כוכבים בת"א
דרוש/ה
שף קונדיטור
עם נסיון, במלונות 5 כוכבים מתאימים/ות יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 3038 ת"א

למשרד מהנדסי קונסטרוקציה
דרוש
מהנדס תכנון
לעבודות תכנון קונסטרוקציות בטון ופלדה בעל נסיון של 4 שנים לפחות בעבודה בתוכנה בארץ Dig Pro 350 נסיון על מחשב
לטלפון מיום א' 03-283134
– סודיות מובטחת –

דרוש
חונך
לנער מוגבל בן 20
2–3 פעמים בשבוע אחה"צ וערב
טלפון 055-98495

הזדמנות
למוכרת לטיפול בתיק ביטוח אלמנטרי
טל. 03-266150, 03-218777

למפעל פלסטיקה בירושלים
דרוש
מהנדס מפעל
דרישות:
★ מהנדס מכונות עם נסיון של 5 שנים לפחות, רצוי בתחום הפלסטיק
★ ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעת אנגלית יתרון
★ בעל יכולת לניהול משרד טכני וכושר למשא ומתן עם ספקים
תנאים טובים למועמד המתאים.
עבודה בעלת אתגר רב.
ת.ד. 10206 ירושלים 91102

א.א. "הדר" בע"מ
למשרדנו ברמת־גן דרושה
מזכירה
★ עצמאית, מודרנת ומנוסה לניהול ואירגון משרד
★ בעלת נסיון של שנתיים לפחות + ידע בהדפסה
★ שעות העבודה א–ה, מ־8.00–17.00 וביום שישי 8.00–13.00
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון תעסוקתי קודם לת.ד. 1104 רמת־גן מיקוד 52111 שכר ותנאים הולמים למתאימה.
– סודיות מובטחת –

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המעבידים צפויים לעונש על פי החוק.

הלוח הכללי

הלוח הנפוץ ביותר

הלוח הגדול ביותר

בי״ס איזורי איילון בבית חשמונאי
מועצה איזורית גזר
דרושים
מורים/מורות
מחנכים/ות לכיתות א', ד', ה', ז'.
רצוי התמחות במתמטיקה וריכוז מחשב.
לקבלת פרטים נוספים וקביעת ראיון נא לפנות למזכירות ביה״ס 08-226706 בשעות לפנה״צ.

לגמא תקשורת מקבוצת כלל
דרוש
מהנדס פיתוח תוכנה חומרה
3-5 שנות ניסיון בפיתוח מערכות דיגיטליות משובצות מיקרו מחשב+ כתיבת תוכנה זמן אמת[רצוי מוטורולה]
אפשרי לבוגר מדעי המחשב בעל ניסיון כהנדסאי אלקטרוניקה
לפרטים אנא פנה לטלפון: 03-9227878,9227880

כימאגיס
למעבדות המחקר והפיתוח בת״א
דרושים
כימאים
בעלי תארים Ph D, M Sc, B Sc
עם נסיון בסינטזה כימית אורגנית
למפעלנו באיזור באר־שבע
דרוש
עובד פיילוט מהנדס או כימאי
נא להתקשר טלפונית 03-227131
בין השעות 9:00 – 15:00
או לפנות בכתב לת.ד. 20087 ת״א 61200
- סודיות מובטחת -

"פרי תנובה"
דרושים:
פקידת יצוא
★שליטה מלאה באנגלית, כולל ניסוח עצמאי★הפעלת טלקס★נסיון בקלדנות מחשב★ידע במסמכי יצוא – יתרון.
נא לפנות בכתב, בציון קורות חיים, לת.ד. 161 רחובות 76101.
טכנאי/ הנדסאי תעשייה וניהול
★נסיון בשכר עידוד ★ הפעלה מערכת תקי״ר ממוחשבת ★ שימוש במחשב PC IBM.
נא להתקשר לטלפון 08-469666 לחיים אביטל.

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ״א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

"תנאי שרות" בעבודה
לעבודה עם "תנאי שרות" מיוחדים בחברת התרופות המעניקה לך יציבות וביטחון תעסוקתי, אשר זוכה מדי שנה בפרס "התעשיה היפה" ואשר מצטיינת באולמות עבודה גדולים ונקיים, דרושים:

למפעלנו בנתניה-
★ מפעילים כימיים לעבודה ב-3 משמרות רצוי טכנאי כימיה או מכונות.
★ מכונאי אחזקה (2 משרות), בוגר ביה"ס מקצועי במגמת מכניקה, ידע באנגלית טכנית, ניסיון בתעשיה הכרחי, עבודה בשתי משמרות.
★ מחסנאי - פקיד טכני, בוגר 12 שנות לימוד, נסיון בצבא בתפקיד מפ"ט - יתרון, ידע באנגלית טכנית, שעות העבודה 07.30-16.30.
★ פקידה טכנית, בוגרת 12 שנות לימוד, ידע באנגלית הכרחי, ניסיון קודם - רצוי.

לכל המשרות רצוי מגורים באזור השרון, 5 ימי עבודה בשבוע, מתקיימות הסעות למפעל.

על המתאימים להעלות קורות חיים על הכתב ולשלוח לאביק בע"מ, ת.ד. 2077 ר"ג 52120 עבור רחל נועם.

למפעלנו בר"ג -
★ עובד מחסן לעבודה הכרוכה בהרמת משאות.
נא לפנות למחלקת כח אדם, לחמר, טל. 03-7511261.

אביק בע"מ
הכדור בידיים שלך

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש/ה
הנדסאי/ת טכנאי/ת תעשייה וניהול
- בעל/ת רקע ונסיון בתעשיה
- בקיא/ה בשימוש במחשב וב-PC
- בעל/ת יוזמה ויכולת להשתלב בעבודת צוות
- מגורים באיזור אשקלון והסביבה
- ינתן סיוע למעתיקים מקום מגוריהם

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 2651 תל-אביב 61026, בציון המשרה המבוקשת.

למפעל תעשייתי באזור רחובות
דרוש
מהנדס/ת
למעבדת חומרים
למשרה חלקית
בעל/ת ידע בהפעלת ציוד מעבדתי לבדיקת מכונות וניתוח מפרטים לחומרים מרוכבים
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
★ 5 ימי עבודה בשבוע
★ תנאים טובים
לפנות בכתב־יד בצרוף קורות־חיים ונסיון ת.ד. 257 נס־ציונה.

בית ירח
ביה"ס תיכון מקיף
דרוש/ה
מורה לכימיה
יש אפשרות למגורים באחד מקיבוצי הסביבה
ד.נ. עמק הירדן מיקוד 15112
טלפון 06-750803

למוסד ממלכתי
דרושים
קציני מילואים
ליחידה מיוחדת העוסקת במשימות בלתי שגרתיות
אנו מציעים:
★ עבודה מעניינת בצוות צעיר ומגבש
★ תנאי שכר טובים ותנאי שירות מיוחדים
★ קביעות בעבודה
★ אפשרויות לקידום
כישורים נדרשים:
★ גילאי 21-28
★ השכלה תיכונית מושלמת (עיונית או מקצועית)
★ בריאות תקינה
★ רשיון נהיגה
● המעוניינים העומדים בכל הדרישות לעיל, יפנו בכתב לת.ד. 39351 ת"א (מיקוד – 61392) עבור ח', ויצינו קורות חיים ופרטים אישיים מלאים, כולל מס' ת"ז וטלפון.
– פונים מתאימים ייענו –

למוסד ממלכתי בחיפה
דרושים/ות
דוברי רוסית
כשורים נדרשים:
★ כושר הבעה מלא בעברית בכתב ובע"פ.
★ השכלה תיכונית מושלמת (עדיפות לאקדמאים/ות).
★ מעורים/ות היטב בחיי הארץ ולאחר שרות צבאי מלא.
★ תושבי חיפה והסביבה.
המתאימים/ות ישולבו בעבודה קבועה ובמשרה מלאה.
מעוניינים/ות העונים/ות לדרישות לעיל יפנו בכתב לת.ד. 2133 חיפה (מיקוד 31020), ויצינו קורות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' טלפון ומס' ת.ז.
פונים/ות מתאימים/ות ייענו.

לקיבוץ עין־החורש
דרוש/ה
מורה לאנגלית
לשנת הלימודים תשמ"ח
חצי משרה; בי"ס יסודי ללא מגורים.
לפנות בשעות העבודה טלפון 06-367325 אחה"צ 06-367698

לרשת היפר קרן בראשון לציון
דרוש
טכנאי קרור
למקררים מסחריים
תנאים טובים למתאים
לפנות ליהודה טל. 03-9661022, 9644185
היפר קרן — רשת המזון שלי

לחברת ביטוח בתל־אביב
דרוש/ה
פקידת תביעות רכב ואלמנטרי
עם נסיון של 5 שנים.
טל. 03-292421 שלוחה 233 מיום א'.

מלון המלך שלמה*****
ירושלים
מלצרים ומלצריות מנוסים
פסנתרן/ית בעלי רשיון ללובי
דוברי אנגלית טל 02-281433 כוח אדם.

ציון
קבוצת הביטוח הראשונה בישראל
אנו מעוניינים לקלוט מכל רחבי הארץ ובמיוחד מפתח-תקוה, ראשל"צ ונתניה
15 מועמדים
לקורס סוכני ביטוח חיים
אנו מציעים:
- הדרכה מקצועית מושלמת;
- מסלול של קריירה עסקית לכל החיים;
- אפשרויות בלתי מוגבלות להכנסה;
- מערך תמריצים והטבות;
- אפשרויות קידום לתפקידי ניהול מכירות;
- הכנסה במשך תקופת ההכשרה – למועמדים שיעמדו בדרישות החברה.

הקורס ייפתח ביום ה', 23.7.87

אם הנך:
בגיל 27 לפחות שאפתן/ית בעל/ת יכולת ליצור קשר עם הזולת, ומוכן/ה להשקיע זמן ומאמץ בלימוד ובעבודה – נא להתקשר טלפונית לקביעת ראיון, עד יום ג' 7.7.87, בין השעות: 9.00-14.00
מאיזור המרכז: מר מייק קינן, טל. 03-646214. מאיזור הצפון: הגב' טלי שביט, טל' 04-537416
מאיזור ירושלים: מר דב קאס, טל' 02-234341

U.S.A. DataRich U.S.A.
דרושים!!!
אנשי מחשב "צעירים ומבריקים"
בנושאים הבאים
IBM BATCH
CICS, ADABAS, IDMS, DB_2
- 3-5 YEARS DATA PROCESSING EXPERIENCE REQUIRED
- ACADEMIC DEGREE PREFERRED
- ASSIGNMENTS IN N.Y.C. AREA
- ALL WORK PERMITS ARRANGED WHILE IN ISRAEL
- PLEASE SEND RESUMES IN ENGLISH AND HEBREW TO P.O. BOX 9445, TEL-AVIV

AMERICAN STANDARD OF SALARY
U.S.A. סודיות מובטחת U.S.A.

המכללה לחינוך ע"ש א.ד.גורדון
לשנה"ל תשמ"ח
דרושים מורים למשרות חלקיות:
1. מורה להעשרה אינסטרומנטלית
2. מורה להוראת האנגלית
הנתונים הדרושים: בעלי תואר M.A.
3. ספרן/נית
בוגר/ת אוניברסיטה בספרנות
יש לפנות בכתב להנהלת המכללה
● מכללת גורדון: רח' טשרניחובסקי 73 חיפה

רשות שדות התעופה בישראל
לעבודה
בנמל תעופה בן גוריון
דרושים
בחורים
לעבודת פריקה וטעינת מטוסים
בתנאי שכר טובים
על המעוניינים לפנות לאגף כח אדם, בנין הטרמינל, קומה ג', חדר 321 ביום א' בין השעות 08.30-12.00.

א.ו.ת.
אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ
הכנסה גבוהה יותר עם א.ו.ת
★ מלחימות/ מחווטות
★ מחסנאים
נסיון באלקטרוניקה + רשיון ב'
בואו לעבוד במפעל שכיף לעבוד בו.
תנאים טובים, שכר הולם ואוירה נעימה.
טל' 280078, 03-203052/3

לקרן לירושלים
דרוש/ה
מנהל כח אדם
היקף המשרה 50%. נדרש נסיון קודם בניהול כח אדם. קיימת אפשרות להרחבת היקף המשרה לתחומים נוספים בהתאם לכישורי המועמד.
המעונינים יפנו בהקדם, ולא יאוחר מ־10.7.87, אל יחידת המנגנון, ת.ד. 1312 ירושלים.

MIFROMAL מיפרומאל
למיפרומאל
תעשיות ירושלים בע"מ
גבעת שאול ב'
דרושים
מסגרים / רתכים
לבניית מסגרות
ו/או תיקון מכונות
להתקשר 02-522201

לבתי הספר התיכוניים מקצועיים.
של נעמת דרושים:
לביה"ס תיכון מקצועי "בית פולה" ביפו
מורה להבעה עברית וספרות – משרה מלאה
מורה לחשבון ½ משרה
מורה לאנגלית ½ משרה
מורה לספרות נשים ½ משרה
בדבר פרטים נא לפנות לגב' ברוריה זילברשטיין טל' בית 240714 בביה"ס 822386
בי"ס תיכון מקצועי "בית חנה" ת"א
מורה למתמטיקה – בהיקף של 10 ש"ש
מורה לאנגלית – בהיקף של 20 ש"ש
מורה לביולוגיה – בהיקף של 8 ש"ש
מורה למוסיקה – בהיקף של 8 ש"ש
מורה לעצוב אופנה (רצוי בוגרת שנקר) – ½ משרה
בדבר פרטים נא לפנות לגב' אסתר פיינלין טל' בביה"ס 223878 בבית 778446
לבי"ס תיכון מקצועי פתח־תקוה
מורה לחשבונאות בהיקף של 8 ש"ש
מורה למשרדאות בהיקף של 8 ש"ש
מורה למוסיקה בהיקף של 8 ש"ש
מורה לציור בהקף של 8 ש"ש
מדריך/ה לדרמה בהקף של 3 ש"ש
בדבר פרטים נא לפנות לגב' רות שורץ טל' בביה"ס 9228619 בבית 052-455091
לכלל המשרות דרוש רשיון הוראה מטעם משרד החנוך.

לאולפן לבגרות דרושים
מורים
להכנת כיתות לבחינות לבגרות בשעות הערב:
בתל־אביב (03-5460618): מתמטיקה, אנגלית, ספרות עברית וידיעת העם והמדינה
בירושלים (02-222375): מתמטיקה, תנך, אנגלית
בחיפה (04-641040): מתמטיקה ואנגלית
באר־שבע (057-71690): מתמטיקה, לשון, תנך, גיאוגרפיה ואנגלית
רק מורים בעלי נסיון בהכנת כיתות לבגרות מתבקשים לפנות.
תנאים טובים למתאימים

לצה"ל דרושים:
א. במעמד של עובדי צבא
חשמלאים מוסמכים/ עוזרי חשמלאים
לעבודה באחזקת מערכות בכל הארץ
נתונים אישיים נדרשים:
1. גיל עד 30
2. לאחר שירות צבאי
3. נסיון של 2 שנים לחשמלאי מוסמך.

להרשמה ופרטים יש לפנות:
1. בצפון הארץ, טל' 04-691268
2. במרכז הארץ, טל' 02-245572
3. בדרום הארץ, טל' 057-961307

ב. צה"ל מציע לקצינים
מחפשי אתגר ועניין מקצועי
תפקידים במערך בטחון שדה
התפקידים המוצעים הנם יחודיים בתחומי המבצעים ו/או המחקר
הכישורים הנדרשים: ● קצינים בדרגת סגן־סרן
● גיל – עד 30
● השכלה תיכונית ומעלה
(עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית)
משובצים בפעילות "שדה" יזכו בתוספת שכר יחודית
המעונינים יפנו בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים לת.ד. 25045 צה"ל עבור רות אבישי
סודיות מובטחת

ג. באיזור ת"א
א. מפקד מחנה (בתקן רב סרן)
התפקיד כולל אחריות על נושאי ניהול מפקדה, מאגר רכב, שרותי מחנה, בינוי, תחזוקה.
ב. נגד משמעת (רס"ר)
התפקיד כולל אחריות לנושאי משטר מחנה ומשמעת.
ג. רס"ר מטבח –
התפקיד כולל אחריות למטבח יחידתי גדול וניהול צוות עובדים.
לבוגר קורס נגד תזונה – עדיפות.
ד. מהנדס מכונות בכיר
(לקבע או כעובד צה"ל)
לעבודת פיתוח בתחום המכניקה העדינה והאופטוממכניקה
● **כישורים נדרשים:**
– נסיון קודם של 4 שנים לפחות בתכנון מערכות אופטיות ואלקטרואופטיות צבאיות בתחום המכניקה העדינה (מנגנונים מדוייקים, אלקטרומכניקה וכו')
– ידע בחישובי חוזק
נא לפנות ל־ד.צ. 2470/קצין שלישות

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

הלוח הכללי
הטלפון לא מפסיק לצלצל

למוסד ממלכתי
דרושים
אקדמאים
לעבודה בלתי שגרתית
אנו מציעים לך:
- עבודה בעלת עניין ואתגר, הכרוכה בניידות רבה.
- לימוד השפה הערבית.
- תנאי שכר טובים ותנאי שירות מיוחדים (לרבות רכב צמוד בתום ההכשרה).
- עבודה קבועה.
- מסלול קידום רחב ואפשרויות להתפתחות עפ"י כישוריך.

אם גילך בין 24 – 31, סיימת שירות מלא בצה"ל ובריאותך תקינה – פנה נא בכתב לת.ד. 33171 ת"א (מיקוד 61331) עבור ב"א, בצירוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים (כולל מספר ת.ז. ומספר טלפון בהם שהות).
פונים מתאימים ייענו.

הלוח הכללי | הלוח הנפוץ ביותר | הלוח הגדול ביותר

EYAL MICROWAVE INDUSTRY אייל תעשיית מיקרוגל
למפעלנו החדש ורב האתגרים
ד ר ו ש י ם

למפעלנו החדש ורב האתגרים
דרושים
● טכנולוג
בעל ידע ונסיון בתחומים הבאים:
★ טכנולוגיות של שכבות עבות ושכבות דקות ★ תהליכי ייצור במיקרו־אלקטרוניקה ומיקרוגל ★ איטום הרמטי ★ הכרת תקנים צבאיים
● מהנדס/הנדסאי מיקרוגל
★ לפיתוח רכיבי מיקרוגל.
★ להעברה מפיתוח לייצור.
★ נסיון נדרש – 3 שנים לפחות בתחום הנ"ל.
בעלי נסיון יזכו לתנאים הולמים
טלפון 052-923184 מאיר • סודיות מובטחת

רשות שרות התעופה בישראל

לעבודה בטחונית בנמלי התעופה
אילת וירושלים
דרושים
יוצאי יחידות קרביות
בנתונים הבאים:
★ לוחמים בוגרי קורס פיקודי יוצאי יחידות שדה לאחר שרות צבאי מלא.
★ 12 שנות לימוד
★ פרופיל 82 ומעלה (למרכיבי משקפיים – חובה עדשות מגע רכות)
★ תחילת העבודה מותנית במעבר קורס בשכר, אשר יפתח בסוף חודש יולי 87
תנאי שכר טובים למתאימים
ועדת קבלה לקורס תתקיימנה בנמל התעופה בן גוריון, אגף כח אדם, בניין הטרמינל, קומה ג' חדר 321.
במועדים הבאים: ביום שני 6.7.87 בין השעות 09:00־11:00
על הפונים להצטייד בתעודת זהות, פנקס מילואים תעודת שחרור, ופנקס שבוי.
★ מועמדים אשר ימצאו מתאימים בועדת הקבלה, ידרשו לעמוד במבחן התאמה לתפקיד, אשר יערך בשלב מאוחר יותר.

למוסד ממלכתי באשקלון
ד ר ו ש י ם
אנשי אבטחה
★ יוצאי יח' קרבית לאחר מסלול של לוחם ומפקד.
★ גילאי 21־27.
★ פרופיל 82 ומעלה.
פקחי בטחון
★ לאחר שרות צבאי מלא.
★ בריאות תקינה.
★ עד גיל 40.
★ מגורים באזור אשקלון.
★ מתאימים גם לסטודנטים.
העומדים בדרישות לעיל יפנו **לת.ד. 17224 ת"א (מיקוד 61170 עבור (אש)**
ויפרטו קורות חיים ופרטים אישיים מלאים (כולל ת.ז. וטלפון להתקשרות).
פונים מתאימים ייענו

דוד יחזקאל ובניו
סוכני מכס ותחבורה
דרושים
1. פקיד/פקידת יבוא
רצוי רשיון נהיגה + פקיד רישוי
2. גובה – שליח
עם רשיון לקטנוע
להתקשר לטל. 03־337853 לשרית.

לביה"ס העל־יסודי המקיף אורט ע"ש גולדווטר
אילת
דרוש
מנהל בית ספר
בעל נסיון במינהל חינוכי,
בעל השכלה אקדמית, רצוי בתחומי הטכנולוגיה
★ דיור הולם יועמד לרשות המנהל ומשפחתו
★ למועמד המתאים – תנאים מיוחדים
נא לפנות למח' הטכנית־פדגוגית, אורט ישראל
ת.ד. 16087 תל־אביב (61160), עבור "מנהל־אילת"

קריירה בענף המרסום למדיום פרסומי חדש
דרושים/ות
נציגי/ות מכירה
אם את/ה בעל/ת הופעה נאה יחסי ציבור טובים ורצון להרויח הרבה כסף את/ה מסוגל/ת להגיע עד 7,000 ש"ח לחודש. למתאימים/ות תינתן הכשרה על חשבון החברה
לקביעת ראיון: 03־612111

למפעל בטחוני באיזור ת"א
העוסק בפיתוח במסגרת רבת אתגר
דרושים:
1. חשמלאי רכב
בעל תעודות הסמכה בחשמלאות רכב, יועדפו בעלי נסיון בחשמל כללי, גנרטורים ואלקטרוניקה בסיסית.
2. מסגר מכני מעולה
בעל ידע מקיף במסגרות, ריתוך, בניית ציוד חקלאי ותעשייתי ואחזקתו, ידע נוסף בתחום ההידראוליקה ועבוד שבבי – יתרון.
3. חרטים/כרסמים מעולים
בעלי ותק של 5 שנים לפחות, יועדפו בעלי רקע בהפעלת מכונות C.N.C
מועמדים מתאימים יפנו בצרוף קורות חיים, תעודות, המלצות ופרטים על מקומות עבודה קודמים ל־ת.ד. 14299 ת"א עבור: – מנהל כח אדם רק פונים מתאימים ייענו.

אוניברסיטת תל־אביב
בית הספר להנדסאים
ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף
המרכז הטכנולוגי
דרושים/ת לשנת הלימודים תשמ"ח
מורה לאלקטרוניקה
הנדסאי/ת לאלקטרוניקה
להוראה והדרכה במעבדות
נא לפנות לבית הספר להנדסאים, רח' האוניברסיטה, רמת־אביב, תל־אביב, 69975. טלפון 425132, 425131.

לבלו בנד תלמה
סניף ירושלים
דרושים
נהגים
דרישות המשרה:
★ 12 שנות לימוד
★ רשיון נהיגה על משאית 3 שנים לפחות
★ גיל עד 35 שנה
המעונינים מתבקשים להתקשר לטל' 02־853547 בימים א' עד ד' ובשעות 14.00 עד 16.00.

בי"ח קרית צאנז ע"ש לניאדו – נתניה
דרושים
★ אחיות מוסמכות ומעשיות
★ עוזר לרוקח
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים למנהל כח אדם ת.ד. 5020 נתניה
תנאים טובים למתאימים

למשרד בירושלים דרושה
מזכירת אחר־הצהרים
★ בעלת נסיון ויכולת עבודה עצמאית ★ שליטה מלאה בעברית ובאנגלית ★ יכולת הדפסה בעברית ואנגלית ★ ידיעת קצרנות – יתרון ★ הכרת עבודה עם מחשב
נא לפנות בצרוף קורות חיים בכתב־יד והמלצות לת.ד. 4630 ירושלים

למפעל טכסטיל גדול באזור חיפה
דרוש
מנהל "יצור
הכישורים הדרושים:
★ מהנדס ייצור בעל נסיון בענף הטכסטיל.
בדברים פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 68 חיפה

לסניף מכירות של מפעל תעשייתי בירושלים
דרושה
פקידת הנהלת חשבונות
הכישורים הדרושים:
★ 12 שנות לימוד
★ ידע בהנהלת חשבונות סוג 2
★ נסיון בעבודה עם מחשב
★ ידיעת השפה העברית כולל הדפסה
המעונינות מתבקשות לפנות לת.ד. 1416 חיפה, בצרוף קורות חיים וממליצים.
מודעת זו מתייחסת לשני המינים.

מנהל/ת מחלקה מסחרית
(תחום טקסטיל) עבור רשת שיווק
★ יכולת לנהל מו"מ ברמה גבוהה ★ כושר שכנוע ★ נסיון בתחום הטקסטיל – 5 שנים לפחות
תנאי שכר טובים • רכב צמוד
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 2761 ר"ג עבור תחום טקסטיל.

למודיעין אזרחי
דרושים
מאבטחים
לאזור ת"א וגוש דן
לאחר שרות צבאי.
שכר החל מ־1000 ש"ח לחודש
לסטודנטים אפשרות לעבודה חלקית.
לפנות. שד' שאול המלך 35 ת"א למקס.

דרוש/ה לנו
הוד עשת HOD ESHET
עובד/ת דינמי/ת מנוסה בחיתום ו/או בתביעות ביטוח,
לפנות בכתב־יד לת.ד. 003 ת"א

למלון קרלטון דרושים
★ **פקידות קבלה**
בעלות הופעה נאה מנוסות וסוגרות הרמה
★ **מחסנאי**
למחסן מזון ביסיה, בשעות זה ונוכח
★ **פקידת אשראי**
מסיר לדגלה
ידע בחשבונות לי"ט שנות עבודה עד גיל 40
נא לפנות לכוח אדם של. 03־201467

דרוש
משקיע – שותף
לגלידריה מודרנית מצליחה
נא להתקשר לטל' 03־450105, בערב 03־354702

עבודה בארה"ב
שלח 19 ש"ח בלבד לסקירת "אינפורמטיב" וקבל... את המדריך לעבודה בארה"ב בעברית
ת.ד. 23015 ת"א 97720

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981
[illegible]

מלאה שנה לפטירתו של
יוליוס (יולק) קסלר ז"ל
העליה לקברו תתקיים ביום א', 5.7.87, ח' בתמוז תשמ"ז, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון, ליד השער החדש.
ביום ו' 10.7.87, בשעה 10.00 בבוקר, נתכנס בשרות המטאורולוגי בבית רגן כדי לכבד את זכרו.
המשפחה

במלאת 18 שנה לנפילתו של בני ואחי היקר
סגן
יורם הימלפרב ז"ל
בבקעת הירדן על הגנת המולדת
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, ח' בתמוז תשמ"ז, 5.7.87.
האזכרה תתקיים בבית הקברות הצבאי בקרית־שאול, בשעה 16.00.
האם והאחות

במלאות שלוש שנים לפטירתו של בעלי, אבינו, אחינו ויקירנו

דוד בן־יחזקאל ז"ל
תתקיים אזכרה ביום שני, ט' תמוז תשמ"ז, 6.7.87, בשעה 18.45, בבית הכנסת עולי בבל, שכון עמידר בת־ים.
העליה לקברו תתקיים ביום שלישי, י' תמוז, 7.7.87, בשעה 8.30 בבוקר, בבית העלמין, בנבול בתיים – חולון. נפגשים ליד השער.
המשפחה

כואבים ועצובים על פטירתה של יקירתנו
סוניה יעקובסון ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שישי, ו' תמוז תשמ"ז 3.7.87 בשעה 11.30 לפני הצהריים בבית העלמין בחולון.
אבלים:
שוקי (שוע) ופיני גרין
נכדיה: עידו, ערן, עמית, ועדי
אחיותיה: קלרה, מניה, חוה
וכל בני המשפחה

שלוש שנים לפטירת יקירתנו
בלה טננבוים ז"ל
האזכרה תיערך ביום רביעי 8.7.87, בשעה 6 בערב, בבית העלמין הישן ברמת־השרון.
המשפחה

במלאת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו היקרה
לאה תדמור (מלניצקי) ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ביום שני, ט' תמוז תשמ"ז 6.7.87 בשעה 17.00 בבית העלמין הישן בחיפה.
נפגשים ליד שער מחנה דוד (ליד בית הקברות הצבאי).
המשפחה

במלאת שנה לפטירת אמנו וסבתנו היקרה והצדקת
שרה כתון צביאלי (נקר) ז"ל
בת חנה ז"ל
תיערך אזכרה ביום ראשון, ח' בתמוז תשמ"ז (5.7.87) בשעה 6.30 אחה"צ, בבית העלמין בחוף הכרמל (מצר וחלקה הצבאית).
מתכנסים בשעה 5.15 בבית המנוחה, רח' ציזון 11, חיפה, ללימוד משניות ותפילת מנחה ובשעה 6.00 יוצאים לבית העלמין. אוטובוס יעמוד לרשות המשתתפים.
המשפחה

חלפה שנה של כאב וגעגועים ליקירתנו

אורה חן ז"ל
תקיים אזכרה ביום שני, ט' בתמוז תשמ"ז (6.7.87) בשעה 8.00 בבוקר, בהר־המנוחות, גבעת שאול ירושלים. יוצאים מבית־האבלים, צלנוב 10.
המשפחה

לגבי, לייזי, אמיר ואלון היקרים
ולמשפחת צימרמן
אנו שותפים לצערכם ולאבל הכבד במותה ללא עת של
מירב ז"ל היקרה
חברי כפר מונאש

במלאת שנה לפטירת אשתי, אמי וסבתנו
מרים לופט ז"ל
נעלה לקברה לאזכרה ביום א', ח' תמוז תשמ"ז 5.7.87 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין ברחוב פינסקר, הרצליה.
נפגשים ליד שער בית העלמין.
המשפחה

למשפחת תמיר־כצנלסון
אתכם באבלכם הכבד במות
שמואל ז"ל
אפרים ומימי גשורי

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו
ישראל גרוזוביק ז"ל
נעלה לקברו ביום א', ח' בתמוז תשמ"ז, 5.7.87, בשעה 4.30 אחה"צ.
נפגשים בשער בית הקברות בקרית־שאול.
המשפחה

במלאת שנתיים לפטירתו של בעלי, אבינו, סבנו וחמנו היקר
פישל פיש ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, ח' בתמוז תשמ"ז 5.7.87 בשעה 18.00 בבית העלמין החדש ברחובות.
נפגשים ליד השער.
המשפחה

במלאת שנה לפטירתה של בתנו, אשתי ואמנו
יפה ויסמן ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
יום ראשון ח' בתמוז תשמ"ז 5.7.87 בשעה 17.00 בבית העלמין באשדוד.
המשפחה

לבלומה ונחמיה שוורץ
ולמשפחה יחימוביץ'
משתתפים באבלכם הכבד במות
אם המשפחה
משפחת ברג
משפחת הרץ
רהיטי ברג
ההנהלה והעובדים

במלאת 30 לפטירתו של יקירנו
אהרון ברנע (ביטר) ז"ל
נעלה לקברו ביום א', ח' בתמוז תשמ"ז, 5.7.87, בשעה 16.00, בבית העלמין באבן־יהודה.
תודה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.
המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו
בלן מטילדה ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני, ט' בתמוז, 6.7.87, בשעה 17.00. אוטובוס יצא בשעה 16.45 מקרית יוספטל 524 לבית העלמין בנהריה.
בתה: רינה לייבל ומשפחתה
בנה: יצחק בלן ומשפחתו
וכל בני המשפחה

לרות גרגור
משתתפים באבלך הכבד במות
אמך ז"ל
בית אלוני יצחק
ההנהלה, עובדים וחניכים

חלפה שנה לפטירת יקירנו
ישראל דורן ז"ל
נעלה לקברו ביום ראשון, ח' בתמוז תשמ"ז, 5.7.87, בשעה 16.30, בבית העלמין בחולון.
אוטובוס יצא מבית המלון, ויצמן 30 תל־אביב, בשעה 15.45.
המשפחה

במלאת חמש שנים לנפילת יקירנו
משה לויץ ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ראשון, ח' בתמוז תשמ"ז, 5.7.87, בשעה 17.30 בבית העלמין בקרית שאול בחלקה הצבאית.
המשפחה
לויץ־לאור

במלאת שנתיים לפטירתו של בעלי ואבינו היקר
צצקביץ איזק (איציה) ז"ל
נקיים טכס אזכרה ליד קברו ביום שלישי י' בתמוז תשמ"ז 7.7.87 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד הכניסה לבית העלמין הצבאי בשעה 5.00
המשפחה

מינהל המחקר החקלאי
מרכז וולקני, בית־דגן
משתתפים באבלה של
מלכה יצחק על פטירת
הבן
המכון להנדסה חקלאית

למשפחת גילת
השתתפותנו הכנה על מות
מילוא גילת ז"ל
נהגי החברה להובלת דלק
וועד העובדים